

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับ
การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
Enhancing the Characteristics of the Graduates
to Support the 21st Century Change and Thais 4.0

โดย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ฐิพัฒน์ ชาญกิจ
2. รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับการสนับสนุนจาก
กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กันยายน 2566

เลขที่สัญญา ฝปส. 001/2565

รายงานวิจัย

การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการ
เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

Enhancing the Characteristics of the Graduates
to Support the 21st Century Change and Thais 4.0

โดย

คณะวิจัย	สังกัด
1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร. ภูมิพัฒน์ ชาญกิจ	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
2.รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง	มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ชื่อเรื่อง : การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
และคนไทย 4.0

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.ภูริพัฒน์ ชาญกิจ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง

ปีที่ศึกษาแล้วเสร็จ : 2566

บทสรุปผู้บริหาร

ความนำ

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับความสามารถหรือสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในปัจจุบัน ได้รับความสนใจจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อให้บุคลากรสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ได้ รัฐบาลไทยตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรในประเทศ จึงได้เสนอแนวคิดเรื่อง Thailand 4.0 ต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรก เมื่อ 13 สิงหาคม 2558 แนวคิดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ของประเทศไทย การบรรลุเป้าหมาย คนไทย 4.0 และความสามารถในการปรับตัวทั้งความรู้และทักษะเข้ากับโลกได้นั้น ในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของคนในประเทศให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น

ปัจจุบัน หลายองค์กรได้กำหนดขอบเขตของสมรรถนะในประเด็นที่เกี่ยวกับทักษะ ความรู้ และคุณภาพงานที่ต้องการ โดยเฉพาะการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical thinking) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) การรู้ข้อมูลสารสนเทศ (Information literacy) การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) ทักษะอารมณ์และสังคม (Social-emotional skills) เป็นต้น หรือหน่วยงานระดับสากล เช่น The World Bank ได้เสนอรายงานข้อมูลสนับสนุนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการทำงานระดับสากล เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ทักษะด้าน ICT (ICT Literacy) และทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) เป็นต้น

การเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ ที่สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตของตนเพื่อรองรับกับตลาดแรงงาน ซึ่งในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีการปรับปรุงคุณลักษณะบัณฑิตให้ทันสมัยสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ ในสังคม แม้ว่า สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะบัณฑิต แต่การจัดการการศึกษาในประเทศไทย นั้น ยังคงประสบปัญหาทางการศึกษาอยู่ปัจจุบัน ซึ่งปัญหาการศึกษานี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของตลาดแรงงานในประเทศไทย ด้วยเหตุนี้ จึงนำมาสู่การดำเนินงานโครงการวิจัย เรื่อง การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 2) เพื่อศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 4) เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี และ
- 5) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ พื้นที่เป้าหมายในการวิจัย คือ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จังหวัดนนทบุรี วิธีการดำเนินการวิจัยประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอน ที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช และการศึกษา การสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ขั้นตอน ที่ 2 การศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ขั้นตอน ที่ 3 การศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนา บุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี และขั้นตอนที่ 4 การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จากนั้นจึงพัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการประชาสัมพันธ์

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัยโดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

- 1) ผลการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มี ต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

บัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่สำเร็จการศึกษาช่วงปีการศึกษา 2562-2565 ยังทำงานอยู่ใน สถานประกอบการอาจเป็นภาครัฐ เอกชน หรือวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ผลจากการศึกษากลุ่ม ตัวอย่างบัณฑิต จำนวน 600 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด กลุ่มวิชา ที่บัณฑิตตัวอย่างสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกฎหมาย (สาขาวิชานิติศาสตร์ และ

รัฐศาสตร์) 2) กลุ่มวิทยาศาสตร์ (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพยาบาล) 3) กลุ่มสังคมและชุมชน (สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มนุษยนิเวศศาสตร์ และเกษตรศาสตร์และสหกรณ์) 4) กลุ่มการศึกษา (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์) และ 5) กลุ่มการบริหาร (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ และเศรษฐศาสตร์) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพปัจจุบัน พบว่ารับราชการ/พนักงานของรัฐ มากที่สุด ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบันนานที่สุด คือ 4-6 ปี ลักษณะงานที่รับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นงานสนับสนุน (Back-Office) นอกนั้นเป็นงานบริการส่วนหน้า (Front-Office) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 19,999 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด และด้านความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษของบัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสื่อสารได้ระดับปานกลาง และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่าส่วนใหญ่มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระดับดี

ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง พบว่า ภาพรวมระดับการรับรู้คุณค่าของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด และข้อมูลความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบันที่มีต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) โดยรวมทั้งหมดทั้งความคิดเห็นต่อความสำคัญและการรับรู้ทักษะของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานพบว่า ภาพรวมระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน ของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อยู่ในระดับมากที่สุด และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน พบว่า 1) ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง ได้แก่ มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานในองค์กร ประสบผลสำเร็จได้ และการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมได้ร้อยละ 30.6 2) ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรมสามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 52.0 3) ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมได้ร้อยละ 51.2

2) ผลการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปสาระสำคัญได้ 3 ส่วน ได้แก่

2.1) สรุปทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้แก่

ทักษะอาชีพและชีวิต บัณฑิตควรได้รับการพัฒนาใน 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญเป็นลำดับแรก ที่บัณฑิตจะต้องมีเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทยที่ตรงกับแนวคิด คนไทย 4.0 รองลงมาคือ ด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง และด้านสังคมและวัฒนธรรม ตามลำดับ

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม บัณฑิตควรได้รับการพัฒนาใน 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ ซึ่งได้รับการเลือกให้เป็นทักษะที่สำคัญอันดับแรก บัณฑิตควรมีความรู้และความสามารถในการสื่อสารและเทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ตนประสบความสำเร็จ การพัฒนาลำดับรองลงมา คือ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาตามลำดับ

2.2) สรุปกลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จาก 12 สาขาวิชา มีทั้งสิ้น 10 กลยุทธ์ ได้แก่ 1. การฝึกปฏิบัติออนไลน์ 2. การพัฒนาหลักสูตรที่ท้าทายและเป็นที่ต้องการผลของการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น 3. การปรับปรุงแผนกิจกรรมทุกๆ ภาคเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4. การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุคดิจิทัล 5. การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการปรับตัวได้ดี 6. การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 7. การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม 8. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน 9. การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้ 10. การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

2.3) สรุปแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กำหนดไว้ 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านระบบสารสนเทศ 3) ด้านความร่วมมือ 4) ด้านบุคลากร และ 5) ด้านบริการวิชาการ

3) ผลการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในที่ทำงาน 2 กลุ่มทักษะ คือ 1) กลุ่มทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และ 2) กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) ผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด และประเมินทักษะทั้ง 2 กลุ่มของบัณฑิตในที่ทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4) ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี พบว่า รูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับ

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี ทั้งสิ้น 3 หน่วยต้นแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียนกำเนิดวิทย์ 2) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ 3) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ประกอบด้วย ด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน

5) ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พบว่า การรับรู้คุณค่าตนเองของบัณฑิต ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำบัณฑิตไปสู่การจ้างงานและการปฏิบัติงานในที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ทักษะอาชีพและชีวิต ประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และสังคมและข้ามวัฒนธรรม และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน ซึ่งทั้ง 12 สาขาวิชาได้กำหนดกลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 รวมทั้งสิ้น 10 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การฝึกปฏิบัติออนไลน์ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่ท้าทายและเป็นที่ต้องการผลประกอบการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น 3) การปรับปรุงแผนกิจกรรมทุกภาคเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4) การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุคดิจิทัล 5) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการปรับตัวได้ดี 6) การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 7) การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม 8) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน 9) การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้ และ 10) การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ข้อค้นพบจากการวิจัยนำไปสู่ข้อเสนอแนะ 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย และข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1.1) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรมีการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชา ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นแก่บัณฑิตต่อการจ้างงานในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 โดยผู้ดำรงตำแหน่งบริหารจึงควรใช้ศาสตร์ทางด้านการบริหารต่างๆ มาใช้ในทุกๆ กิจกรรมการดำเนินงาน ทั้งด้านกระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล ให้ครอบคลุมทั้งผู้เรียน ผู้สอน และพนักงานฝ่ายสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย

1.2) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนหน่วยงานภายในทั้งในส่วน ของสายวิชาการและสายสนับสนุนเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนการ ให้ทุนการศึกษา วิจัยและรางวัล แก่คณาจารย์ และนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลงานวิชาการที่เป็นประโยชน์

1.3) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรมีการกำหนดคุณวุฒิระดับปริญญาเอกสำหรับการรับ พนักงานในตำแหน่งอาจารย์ และควรมีการสนับสนุนผู้สอนให้เกิดความรู้และทักษะใหม่ รวมถึงการเสริม ประสิทธิภาพในการทำงานทั้งด้านการสอน การวิจัย และผลักดันคณาจารย์ให้มีการเผยแพร่ผลงานใน ฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติมากขึ้น

1.4) นักศึกษาที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรมีการเตรียมพร้อมตนเอง ให้พร้อม สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบทางไกล เพราะเป็นรูปแบบที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบในการเรียน สูง รวมถึงการปรับพฤติกรรมของตนให้มีความยืดหยุ่นสูง พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อม ต่างๆ ควรเคารพความเห็นต่างทั้งจากสังคมและวัฒนธรรม มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ มีสัมมา การระงับกับผู้อื่นอยู่เสมอ มีคุณธรรมและจริยธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะชีวิตที่จะช่วยให้เกิดการอยู่ร่วมกัน อย่างมีความสุขในสังคม

2) ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

1) ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยและพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สามารถนำองค์ความรู้เพื่อนำไปจัดทำแผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาบัณฑิตให้มีศักยภาพรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

2) สาขาวิชาสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาและวางแผนงานด้านการสอนและกิจกรรม ต่างๆ ของสาขาวิชา เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรและสาขาวิชา

3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สามารถนำสื่อเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา คุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ไปใช้ประชาสัมพันธ์แก่สาขาวิชา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง : การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.กริพัฒน์ ชาญกิจ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ เข้มทอง

ปีที่ศึกษาแล้วเสร็จ : 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 2) ศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 3) ศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 4) ศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี 5) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประชากรศึกษา คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา บัณฑิต และหน่วยต้นแบบที่ดี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และการสังเกต การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน

ผลการวิจัย พบว่า 1) การรับรู้คุณค่าตนเองของบัณฑิตมีความสัมพันธ์กับ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 2) ทักษะอาชีพและชีวิต ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ สังคมและข้ามวัฒนธรรม และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา 3) การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประกอบด้วย ด้านการเรียน การสอน ด้านการสนับสนุน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน โดยมีกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นตัวขับเคลื่อน

คำสำคัญ : การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิต คนไทย 4.0 การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

Title : Enhancing the Characteristics of the Graduates to Support the 21st Century Change and Thais 4.0

Researchers : Assistant Professor Acting Sub Lt. Dr. Puripat Charnkit
Associate Professor Dr. Suree Khemthong

Year : 2023

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current situation of graduate characteristics at Sukhothai Thammathirat Open University in relation to the adaptability to changes in the 21st century and Thais 4.0, 2) to study the graduate characteristics development and support at Sukhothai Thammathirat Open University in adapting to changes in the 21st century and Thais 4.0, 3) to study the graduate characteristic requirements in the workplace that support the 21st century Change and Thais 4.0, 4) to study the personnel development strategies to support the 21st century changes and Thais 4.0 at best-practice units, and 5) to study the model of developing graduate characteristics to support the 21st century changes and Thais 4.0 at Sukhothai Thammathirat Open University. The target population consists of stakeholders in higher education, graduates, and best-practice units. Interview forms, questionnaires, and observation were used as research instruments. The data were analyzed using content analysis, descriptive statistics, and inferential statistics.

The findings indicate that 1) graduates' self-worth is related to professional and life skills and learning and innovation skills 2) professional and life skills include the ability to produce work and be responsible; leadership and responsibility; social and cross-cultural; and learning and innovation skills include communication and collaboration; creative thinking and innovation; critical thinking and problem-solving 3) the development of skills and graduate characteristics at Sukhothai Thammathirat Open University includes teaching and learning, support, instructors, and learners, which are driven by strategies for developing the skills and characteristics of graduates of Sukhothai Thammathirat Open University.

Keywords : Enhancing the Characteristics of Graduates, Thais 4.0, 21st Century Change

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ฅ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฒ

บทที่ 1	บทนำ	
	1.1	ความสำคัญและที่มาของปัญหา 1
	1.2	คำถามวิจัย 6
	1.3	วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย 7
	1.3	กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย 7
	1.4	นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย 8
	1.5	วิธีดำเนินการวิจัย 9
	1.6	การวิเคราะห์ข้อมูล 10
	1.7	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 10
บทที่ 2	การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม	
	2.1	แนวคิดประเทศไทย 4.0 และคนไทย 4.0 13
	2.2	แนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 15
	2.3	มาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ 17
	2.4	แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 20
	2.5	แนวคิดเกี่ยวกับเพชรพลว้ตร 22
	2.6	แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ 24
	2.7	แนวคิดการพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบ 30
	2.8	แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องการตลาด 31
	2.9	แนวคิดการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ 33
	2.10	นโยบายบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 35
	2.11	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	การดำเนินการวิจัย
3.1 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาธิราช และการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะ บัณฑิตที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	42
3.2 การศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่ สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	46
3.3 การศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี	48
3.4 การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	50
บทที่ 4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย
4.1 ผลการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	52
4.2 ผลการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	75
4.3 ผลการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการ ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	118
4.4 ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี	128
4.5 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	136

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปและอภิปรายผล	143
5.2 ข้อเสนอแนะ	157
 บรรณานุกรม	162
ภาคผนวก	169
ก. แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	170
ข. แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	181
ค. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	187
ง. แบบสัมภาษณ์หน่วยต้นแบบ	195
จ. สรุปคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	200
ฉ. สรุปคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	213
ช. สื่อประชาสัมพันธ์	214
ซ. เอกสารรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์	217

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1-1 ตัวอย่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ	4
2-1 ทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ	15
4-1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต	53
4-2 ภาพรวมความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง	57
4-3 เปรียบเทียบความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าของตนเองตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	59
4-4 ภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน	60
4-5 เปรียบเทียบภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน	65
4-6 เปรียบเทียบระดับการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวมตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	67
4-7 ความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน	68
4-8 เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	69
4-9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับการรับรู้คุณค่าของตนเอง	70
4-10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับการรับรู้คุณค่าของตนเอง	71
4-11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะอาชีพและชีวิต	72
4-12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะอาชีพและชีวิต	73
4-13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	74
4-14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	74
4-15 ภาพรวมทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านวิชาชีพวิทยาศาสตร์	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-16	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านมนุษยนิเวศศาสตร์	79
4-17	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาการจัดการ	82
4-18	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์	85
4-19	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านพยาบาลศาสตร์	89
4-20	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	92
4-21	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านเกษตรและสหกรณ์	96
4-22	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านนิติศาสตร์	100
4-23	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านนิเทศศาสตร์	103
4-24	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านศึกษาศาสตร์	105
4-25	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านศิลปศาสตร์	109
4-26	ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาด้านรัฐศาสตร์	111
4-27	สรุปทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	114
4-28	สรุปกลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	115
4-29	แผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	116
4-30	ข้อมูลทั่วไปของของผู้ประกอบการและองค์กร	118
4-31	ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน	121

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4-32	เปรียบเทียบภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน	127
4-33	การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	139
5-1	สรุปรูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี	150

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1-1	ทักษะแห่งศตวรรษที่21 ที่กำหนดไว้ในกรอบการทำงานระดับสากล	2
1-2	กรอบแนวคิด การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0	8
2-1	ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของธนาคารโลก	17
2-2	คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	37
4-1	รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	138
5-1	สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	155
5-2	สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	156

บทที่ 1

บทนำ

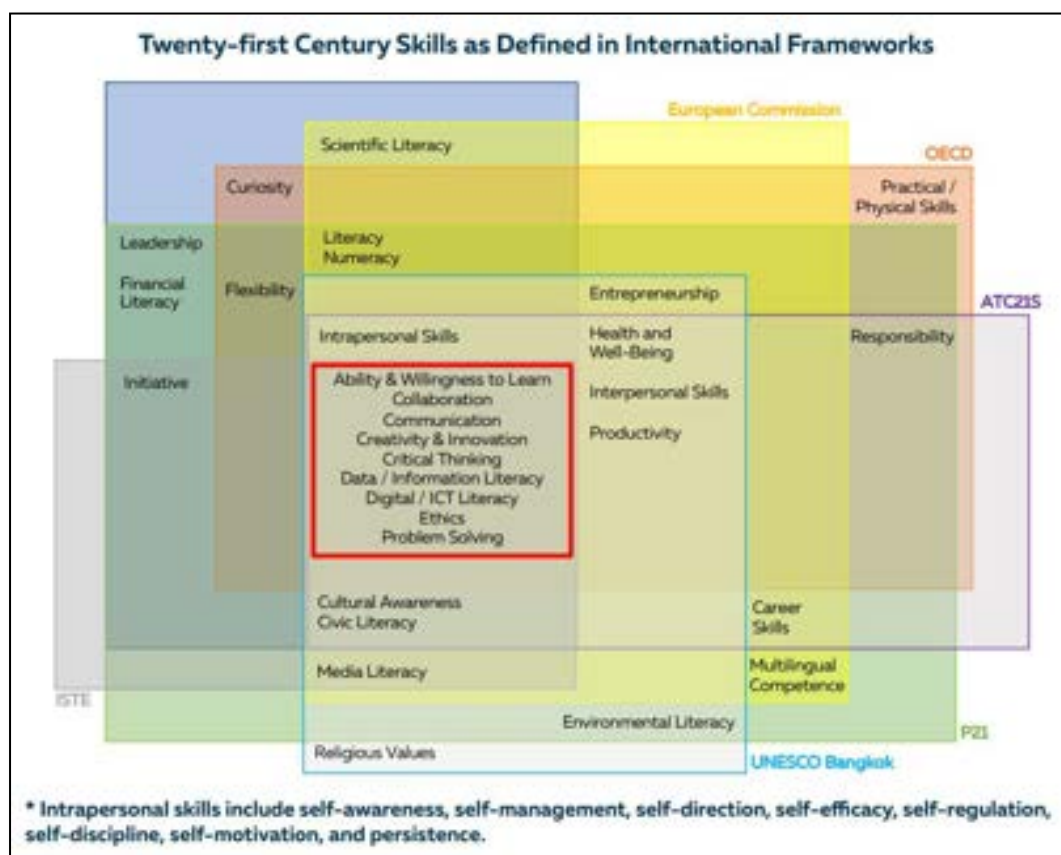
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับความสามารถหรือสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในปัจจุบัน ได้รับความสนใจจากองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อให้รับกับการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้เสนอแนวคิดเรื่อง Thailand 4.0 ต่อสาธารณชนเป็นครั้งแรก เมื่อ 13 สิงหาคม 2558 แนวคิดดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ของประเทศไทย เป้าหมายสำคัญของกรอบยุทธศาสตร์ชาติฯ คือ ต้องการให้ประเทศไทยเกิดการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยนำหลักการการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ให้เกิดประโยชน์ (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580, 2561)

หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อให้ประเทศเกิดความมั่นคงนั้น รัฐบาลไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและงานใหม่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเสนอนโยบายการเตรียมพร้อมและเปลี่ยนคนไทยเป็น "คนไทย 4.0" ซึ่งหมายถึงคนไทยที่มีความรู้และทักษะอาชีพที่สูงขึ้น มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีอัตลักษณ์ความเป็นไทย และมีความสามารถรู้จักใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการผลักดันนโยบาย Thailand 4.0 ให้เกิดขึ้นจริง (“รัฐบาลเร่งสร้าง ‘คนไทย 4.0’ รองรับโลกยุคใหม่”, 2560)

การบรรลุเป้าหมาย คนไทย 4.0 ได้นั้น จำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถของคนในประเทศให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้น ซึ่งสมรรถนะ คือ คุณลักษณะส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระดับประสิทธิภาพและความสามารถในการทำงานของงานแต่ละสถานการณ์ ซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในองค์กร หน่วยงานต่างๆ มีการนำสมรรถนะมาเป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้บุคลากรได้ทราบว่าหน่วยงานคาดหวังความสามารถอะไรบ้าง ในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ขององค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคต จากความสามารถหรือสมรรถนะการทำงานของพนักงานในแต่ละระดับ หลายองค์กรจึงได้กำหนดขอบเขตของสมรรถนะในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทักษะ ความรู้ และคุณภาพงานที่ต้องการ โดยเฉพาะการกำหนดสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical thinking) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) การรู้ข้อมูลสารสนเทศ (Information

literacy) การคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) ทักษะอารมณ์และสังคม (Social-emotional skills) เป็นต้น (วิชญะ น้อยมาลา, 2564; Partnership for 21st Century Learning, 2007; Kelley et al., 2019; Shi et al., 2020) ตัวอย่างเช่น หน่วยงานระดับสากล The World Bank ได้เสนอรายงานข้อมูลสนับสนุนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการทำงานระดับสากล เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) ทักษะด้าน ICT (ICT Literacy) และทักษะด้านการสื่อสาร (Communication) เป็นต้น (Shmis et al., 2021) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1-1

ภาพที่ 1-1 ทักษะแห่งศตวรรษที่21 ที่กำหนดไว้ในกรอบการทำงานระดับสากล
ที่มา: (Shmis et al., 2021)

ในภาคธุรกิจของประเทศไทย มีการปรับสมรรถนะขององค์กรให้เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจและสอดคล้องกับทักษะการทำงานในศตวรรษที่ 21 โดยองค์กรได้กำหนดสมรรถนะหลักของตนเองขึ้น เพื่อให้พนักงานทุกคนในองค์กรมีบุคลิกลักษณะ รวมถึงการแสดงออกของพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความรู้ ทักษะ ทักษะคิด ความเชื่อ และอุปนิสัยของคนในองค์กร (ณรงศักดิ์

บุญเลิศ และภุริพัฒน์ ชาญกิจ, 2563) โดยฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ขององค์การจะคอยทำหน้าที่สนับสนุน พัฒนาให้สมรรถนะที่องค์กรกำหนดไว้เกิดขึ้น และคงอยู่กับองค์กรต่อไป เครื่องมือที่จะช่วยพัฒนาและรักษาสสมรรถนะขององค์การได้นั้น อาจใช้เทคนิควิธีที่หลากหลาย เช่น การอบรม ในงาน การปฐมนิเทศ การสาธิต การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นต้น (ภาวิน ชินะโชติ, 2563) ตัวอย่าง บริษัทในภาคธุรกิจของประเทศ เช่น บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) มีการกำหนดสมรรถนะหลักในด้าน การทำงานเป็นทีม ความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ทักษะด้านเทคโนโลยี ทักษะ การใช้ภาษาอังกฤษ เป็นต้น (ณรงค์ศักดิ์ บุญเลิศ และภุริพัฒน์ ชาญกิจ, 2563)

ในมุมมองของสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น ถือได้ว่าเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีบทบาทในการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียนในด้านต่างๆ เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ และมีสมรรถนะที่ตลาดแรงงานต้องการ สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ได้ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้หลักสูตร การสอนในสาขาวิชาต่างๆ ที่ตนกำกับดูแล เกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcomes) ตามที่ กำหนดและยังเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิในแต่ละสาขาด้วย วันที่ 31 มีนาคม 2565 ราชกิจจานุเบกษา (2565) ได้ประกาศ กฎกระทรวง เรื่อง มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาต้องมีผลลัพธ์เกิดขึ้นอย่างน้อยสี่ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และ ด้านลักษณะบุคคล เพื่อประโยชน์ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของ ผู้สำเร็จการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องมีระบบการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้จริงของ ทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ มีการติดตาม การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ การปรับปรุง กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียน ให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ ตามมาตรฐานคุณวุฒิ กระบวนการดำเนินงานทั้งหมดที่ได้กล่าวถึงนี้เป็น การประกันว่าผู้ที่จบ การศึกษาไปแล้วนั้น สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ เป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม

การเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่สำคัญ ที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษานำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาบัณฑิตของตน ซึ่งใน ปัจจุบันสถาบันการศึกษาทั้งในประเทศ และต่างประเทศ มีการปรับปรุงคุณลักษณะบัณฑิตให้ ทันสมัยสอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงด้านอื่นๆ ในสังคม ตารางที่ 1-1 แสดง ตัวอย่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ ซึ่งเป็น กรอบคุณลักษณะของบัณฑิตที่ช่วยให้ผู้เรียนตระหนักถึงเป้าหมายของการเรียน รวมไปถึงทักษะ และความสามารถที่แต่ละสถาบันการศึกษาต้องการ เมื่อบัณฑิตมีคุณลักษณะครบถ้วน ก็สามารถ

ที่จะนำความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอื่นๆ ที่ติดตัวไปจากสถาบันการศึกษา ไปทำคุณประโยชน์ให้แก่ตนเองและสังคมต่อไป

ตารางที่ 1-1 ตัวอย่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ

ตัวอย่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสถาบันการศึกษาบางแห่งในประเทศออสเตรเลีย	ตัวอย่างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ของสถาบันการศึกษาบางแห่งในประเทศอังกฤษ
1). Deep discipline knowledge and intellectual breadth 2) Creative and critical thinking, and problem solving 3) Teamwork and communication skills 4) Professionalism and leadership readiness 5) Intercultural and ethical competency 6) Digital capabilities 7) Self-awareness and emotional intelligence 8) Global outlook and competence 9) Culturally and socially aware 10) Active and lifelong learners ที่มา: 1. RMIT's graduate attributes. สืบค้นจาก https://www.rmit.edu.vn/business-and-industry/graduate-attributes 2. The University of Adelaide's graduate attributes. สืบค้นจาก https://www.adelaide.edu.au/learning/resources-for-educators/graduate-attributes#attribute-8-self-awareness-and-emotional-intelligence	1) Critical thinking and creativity 2) Aspiration and personal development 3) Outlook and engagement 4) Research and enquiry 5) Communication 6) Self-awareness and lifelong learning 7) Employability and professional development, 8) Global citizenship and engagement, 9) Academic and research literacy 10) Ethics and sustainability ที่มา: 1. University of Edinburgh's attributes. สืบค้นจาก https://www.ed.ac.uk/graduate-attributes/framework 2. The University of Sheffield's attributes. สืบค้นจาก https://www.sheffield.ac.uk/skills/sga 3. The Imperial college London's attributes. สืบค้นจาก https://www.imperial.ac.uk/students/academic-support/graduate-attributes/ 4. Billy Wong, Yuan-Li Tiffany Chiu, Meggie Copsey-Blake & Myrto Nikolopoulou (2021) A mapping of graduate attributes: what can we expect from UK university students?, Higher Education Research & Development, DOI: 10.1080/07294360.2021.1882405

แม้ว่า สถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาจะมีการปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และคุณลักษณะบัณฑิต แต่การจัดการการศึกษาในประเทศไทยนั้น ยังคงประสบปัญหาทางการศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งปัญหาการศึกษานี้ส่งผลกระทบไปสู่คุณภาพของตลาดแรงงานในประเทศไทยอีกด้วย ปัญหาทางการศึกษาและปัญหาด้านแรงงานในตลาดแรงงานของประเทศไทย ที่นำมาสู่การพัฒนางานวิจัยนี้ คือ

(1) ปัญหาแรงงานในภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย เป็นประเด็นใหญ่ที่ภาครัฐและภาคเอกชนให้ความสำคัญ มีการศึกษาจากหลายภาคส่วนเกี่ยวกับประเด็นนี้ พบว่า ประเทศ

ไทยกำลังประสบปัญหาด้านแรงงานทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ เช่น ปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ตรงความต้องการของตลาดหรือผู้ประกอบการ ปัญหาทักษะสมัยใหม่ของแรงงาน ปัญหาการโยกย้ายแรงงานไปต่างประเทศ ปัญหาแรงงานขาดความกระตือรือร้นไม่มีความพร้อมในการทำงาน เป็นต้น (ชนินารถ ชียงคุบุตร, และ นวลฉวี แสงชัย, 2554 ;อารีย์ งามศิริพัฒนกุล และ ลลิตา สอนสง, 2558; พรนค์พิเชฐ แห่งหน และ วันชัย ธรรมสังการ, 2560; มณฑิยา สติมานนท์ และ ทศนีย์ สติมานนท์, 2561)

(2) **ปัญหาการพัฒนาบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษา** ถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นสำคัญที่นำมาสู่ประเด็นปัญหาแรงงานในประเทศ เนื่องจาก ปัจจุบันประเทศไทยประสบปัญหาด้านการศึกษามาอย่างต่อเนื่อง เช่น มาตรฐานความรู้และทักษะของผู้เรียน สมรรถนะในการทำงานก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานของบัณฑิต การปรับตัวของบัณฑิตในที่ทำงาน ปัญหาการขาดแคลนจำนวนผู้สอนในระดับอุดมศึกษา ปัญหาการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรสายวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา ปัญหาด้านกิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรม ปัญหาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบของบัณฑิต ปัญหาการมีส่วนร่วมระหว่างสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภายนอกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (สุกัญญา บุรณเดชาชัย, 2558; สิขณันต์เศก ย่านเดิม, 2559; พระครูสมุทรทิพย์ สิริธมโม (การเพียร), 2561; ประกอบ คุณารักษ์, ธัญสินี เล่าสัสม, วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, และ ลัดดาวรรณ ทองใบ, 2562; เดโซ แชนน้ำแก้ว และคณะ, 2564) เป็นต้น

(3) **ปัญหาด้านการประชาสัมพันธ์** เป็นอีกหนึ่งประเด็นสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาควรให้ความสำคัญอย่างจริงจังในยุคปัจจุบัน เนื่องจาก การประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ให้เกิดการรับรู้ ความเข้าใจ การสร้างทัศนคติที่ดีแก่นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และประชาชน อีกทั้งยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อสถาบันการศึกษาที่มีกระบวนการพัฒนาบัณฑิตที่มีมาตรฐาน สะท้อนถึงความสำเร็จของการดำเนินงานการศึกษาในปัจจุบันและอนาคต (นลินี พานสายตา, 2555; วิชร จินตวรรณ และ จันทรทณีย์ จันทรสวัสดิ์, 2556) ซึ่งการวางแผนการประชาสัมพันธ์จะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ มีการใช้สื่ออย่างเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาปัจจัยทางด้านการพัฒนาคนสำหรับการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ Thailand 4.0 และประเด็นปัญหาด้านต่างๆ ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ปฏิเสธไม่ได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องเข้ามามีบทบาทและหน้าที่หลักในการพัฒนา รวมทั้งการปลูกฝังและการสร้างรากฐานสมรรถนะหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 ให้กับนักศึกษา

ตั้งแต่ภายในสถาบัน สำหรับการวัดความสำเร็จภายหลังจากการจบการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นที่ยอมรับกันในปัจจุบัน คือ **คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์** ซึ่งเป็นตัวชี้วัดสำคัญเกี่ยวกับความพร้อมของบัณฑิตในการเข้าสู่ตลาดแรงงาน บัณฑิตที่มีความพร้อมในการทำงานสูงในด้านต่างๆ ย่อมจะช่วยให้หน่วยงานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานซึ่งเกิดขึ้นจากแรงงานที่มีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ การกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานจึงเป็นสิ่งสำคัญที่สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชเป็นมหาวิทยาลัยเปิดแห่งเดียวในประเทศไทยที่มุ่งเน้นการให้บริการการศึกษาทางไกล ที่มีรูปแบบการศึกษาที่สร้างโอกาสแก่เยาวชน นักศึกษา และประชาชนทั่วไปที่สนใจศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้มีโอกาสเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิโดยไม่มีข้อจำกัด ไม่ว่าจะเป็นเวลาใด อีกทั้งยังช่วยประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการศึกษา แม้ว่ามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชจะมีนโยบายที่ส่งเสริมการพัฒนานักศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะหรือสมรรถนะที่สามารถไปทำหน้าที่ต่าง ๆ ในสังคมได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0 แต่ก็เป็นความท้าทายสำคัญสำหรับแนวทาง หรือรูปแบบของการจัดระบบการศึกษาและการเรียนรู้ทางไกลในการยกระดับความสามารถและคุณลักษณะของนักศึกษา ให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการและสังคมในศตวรรษที่ 21

จากความสำเร็จ ความเป็นมาและปัญหาข้างต้นจะเห็นว่าการพัฒนาสมรรถนะหรือคุณลักษณะของนักศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 นั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเร่งสร้างเสริมสมรรถนะหรือคุณลักษณะของนักศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความพร้อมต่อการทำหน้าที่ในตลาดแรงงาน ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยขอเสนอโครงการวิจัย เรื่อง **การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0** ตามนโยบายของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

1.2 คำถามวิจัย

1) การพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะหรือคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ควรมีรูปแบบการพัฒนาเป็นอย่างไร ที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยทางไกล

1.1) ศักยภาพการจัดการและดำเนินการการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะหรือคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เป็นอย่างไรบ้าง มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง

1.2) สภาพความต้องการของสถานประกอบการเป็นอย่างไร มีความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะ อะไรบ้าง มีปัจจัยอะไรบ้างที่ส่งผลต่อการจ้างงานในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.3) การดำเนินการการพัฒนาและเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากรในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของหน่วยงานแบบ มีการดำเนินการอย่างไร และมีตัวชี้วัดความสำเร็จอะไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัย - ธรรมาราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.3.2 เพื่อศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย - ธรรมาราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

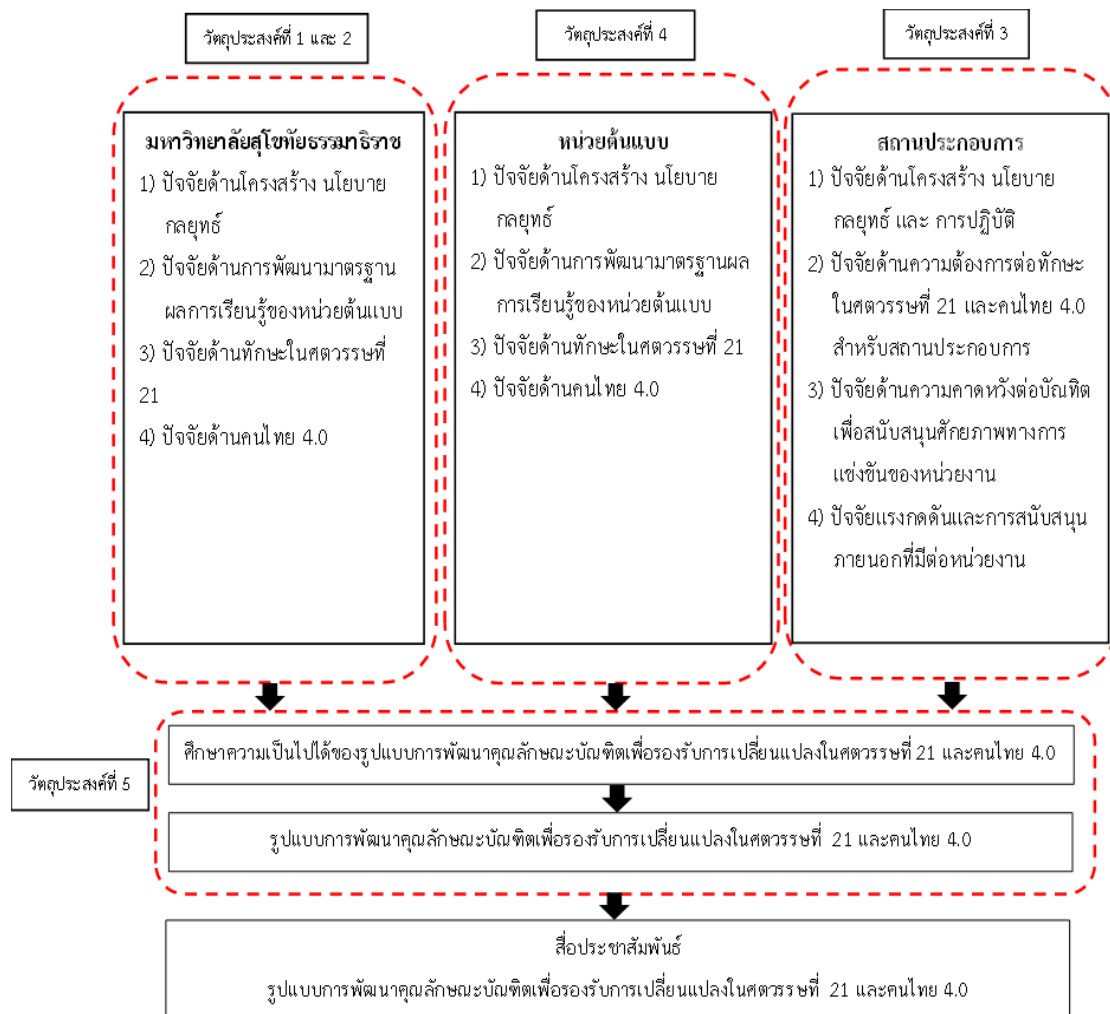
1.3.3 เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.3.4 เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยงานแบบที่ดี

1.3.5 เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

1.4 กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัย

กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ผสมผสานจากแนวคิดและทฤษฎีที่หลากหลาย ได้แก่ ทฤษฎีเพชรพลวัต มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ การพัฒนาบัณฑิต การศึกษาความคาดหวังและการสื่อสารทางการตลาด ทำให้ได้กรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัยดังแสดงในภาพที่ 1-2

ภาพที่ 1-2 กรอบแนวคิด การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 คนไทย 4.0 หมายถึง คนไทยที่มีศักยภาพและความพร้อมในการสร้างความเจริญให้กับประเทศ รู้จักการแบ่งปัน มีการพัฒนาตลอดชีวิต รับผิดชอบต่อสังคม มีศักดิ์ศรีในเวทีสากล เน้นการเรียนรู้เพื่อมุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์

1.5.2 ทักษะในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ความสามารถที่แสดงออกทั้งด้านกายภาพและจิตภาพที่จำเป็นของบุคคลพึงมี เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จภายใต้การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1.5.3 คุณลักษณะบัณฑิต หมายถึง บุคลิกภาพ พฤติกรรม ทักษะ และสมรรถนะที่ดี ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านการดำเนินชีวิต และการทำงานในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.5.4 รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้แก่ กิจกรรมการเรียนและปัจจัยสนับสนุนด้านต่างๆที่มีต่อผู้เรียน ซึ่งช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในด้านการดำเนินชีวิต และการทำงานในศตวรรษที่ 21 และแนวคิดคนไทย 4.0

1.5.5 สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต หมายถึง สื่อที่ใช้ในทางการตลาดของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเพื่อสื่อสารข้อมูลหรือเนื้อหาการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อสร้างการรับรู้ไปยังผู้ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยและสังคมภายนอก

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

1.6.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ประกอบด้วย แนวคิดและทฤษฎีเพชรพลวัต แนวคิดและทฤษฎีการจัดการทรัพยากรมนุษย์ มาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะและทักษะในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ การพัฒนาบัณฑิต การศึกษาความคาดหวัง

1.6.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) **กลุ่มเป้าหมายที่ 1** คือ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิต ในกลุ่มนี้ประกอบด้วยผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ประกอบด้วย

1.1) **ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายในสถาบันอุดมศึกษา** ได้แก่ ผู้บริหารหรือผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1.2) **ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องภายนอกสถาบันอุดมศึกษา** ได้แก่ (1) สถานประกอบการที่ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ และ (2) สถานประกอบการต้นแบบที่มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ Thailand 4.0

2) **กลุ่มเป้าหมายศึกษาที่ 2** คือ บัณฑิตของหลักสูตรที่มีการผลิตหรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาบัณฑิตรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

1.6.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ คณะผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยหลัก ภายในมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช จังหวัดนนทบุรี

1.6.4 ขอบเขตด้านเวลา คณะผู้วิจัยดำเนินงานวิจัยเรื่อง การยกระดับคุณลักษณะของ
บัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ระยะเวลารวม 24 เดือน

1.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

1.7.1 ข้อมูลเชิงคุณภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับข้อมูลเชิงคุณภาพ
จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ที่ได้จาก แบบสัมภาษณ์ผู้ที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องภายในสถาบันอุดมศึกษาเกี่ยวกับบริบทการศึกษาทางไกลกับการพัฒนา
คุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ แบบสัมภาษณ์หน่วย
ต้นแบบเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงใน
ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1.7.2 ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพรรณนาและสถิติอนุมานกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม
ได้แก่ 1) แบบสอบถาม ความคิดเห็นของสถานประกอบ เกี่ยวกับข้อมูลความต้องการคุณลักษณะ
ของบัณฑิตที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงาน
และ 2) แบบสอบถามบัณฑิตเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงาน และการประเมินศักยภาพของ
ตนเองตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ
คนไทย 4.0

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.8.1 ด้านประเทศ การวิจัยนี้มีส่วนช่วยในเรื่อง การเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของ
บัณฑิตที่สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศ และความต้องการของตลาดแรงงานใน
ประเทศ นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของประเทศไทย ทำให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักรายได้
ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนา

1.8.2 ด้านบัณฑิต การวิจัยนี้มีส่วนช่วยในเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่รองรับ
การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ การเป็นคนไทย 4.0 ช่วยให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นสังคมไทย
ที่มีคุณภาพ เพราะบัณฑิตเหล่านี้จะมีความรู้ และความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ทำให้
เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตัวเองและสังคมรอบข้าง

1.8.3 ด้านผู้ใช้บัณฑิต การวิจัยนี้มีส่วนช่วยในเรื่อง การเพิ่มระดับการรับรู้ของผู้ใช้
บัณฑิตในเรื่องคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รวมถึงการเข้ามามี

ส่วนร่วมในการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตพึงประสงค์ ที่มีทักษะ ความรู้ ตรงกับความต้องการของ
หน่วยงาน และยังสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพร้อมเป็น
คนไทย 4.0

1.8.4 ด้านมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช การวิจัยนี้มีส่วนช่วยในเรื่อง การเสนอ
ข้อมูลเพื่อจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ให้แก่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อการพัฒนา
คุณลักษณะบัณฑิตที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับการเป็นคนไทย
4.0 ให้เกิดเป็นรูปธรรม ตั้งแต่การดำเนินการในจุดต้นน้ำ กลางน้ำและปลายน้ำ โดยอาศัยผลลัพธ์
จากงานวิจัยซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ การสำรวจสถานการณ์จริงของคุณลักษณะบัณฑิต การวิเคราะห์
และเปรียบเทียบจากหน่วยต้นแบบที่ดี การสำรวจความต้องการของสถานประกอบการต่อ
คุณลักษณะของบัณฑิต การวิเคราะห์ความเป็นไปได้เพื่อพัฒนาสู่รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะ
บัณฑิตที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 และการสื่อสารผลลัพธ์ให้
องค์กรภายในรับทราบ และประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ให้แก่สถานประกอบการและสังคม
ภายนอก ซึ่งเมื่อปฏิบัติได้ครบวงจรแล้วจะเป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้แก่บัณฑิตซึ่งจะตรงกับความ
ต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศของรัฐบาล

บทที่ 2

การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรม

โครงการวิจัยเรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” มีวัตถุประสงค์ 5 ข้อ คือ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 2) เพื่อศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 3) เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 4) เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี และ 5) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 มีดังนี้ คือ

- 2.1 แนวคิดประเทศไทย 4.0 และคนไทย 4.0
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21
- 2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับเพชรพลว้ตร
- 2.6 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ
- 2.7 แนวคิดการพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบ
- 2.8 แนวคิดการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ
- 2.9 แนวคิดการตลาดดิจิทัล
- 2.10 นโยบายบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

2.1 แนวคิดประเทศไทย 4.0 และคนไทย 4.0

2.1.1 ที่มาและคำจำกัดความของประเทศไทย 4.0 และ คนไทย 4.0

1) ประเทศไทย 4.0

แนวคิดเรื่อง **Thailand 4.0** เป็นแนวคิดหนึ่งที่ใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้บรรลุผลตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ของประเทศไทย ซึ่งเป้าหมายสำคัญของกรอบยุทธศาสตร์ชาติฯ คือ ต้องการให้ประเทศไทยเกิดการพัฒนาไปสู่ประเทศที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว โดยนำหลักการการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ให้เกิดประโยชน์ (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580, 2561) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยตามแผนพัฒนาที่กำหนดขึ้นตามกรอบยุทธศาสตร์ชาตินั้น มีมิติที่ต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนในหลายแง่มุม ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง 2) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ 4) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางสังคม 5) ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ 6) ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ แผนบริหารเชิงกลยุทธ์ของประเทศไทยตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เป็นแผนการพัฒนาประเทศที่กำหนดกรอบและแนวทางการพัฒนาให้หน่วยงานของรัฐทุกภาคส่วนต้องปฏิบัติตาม

นโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามโมเดลประเทศไทย 4.0 นั้น มีมิติที่ต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนใน 4 มิติที่สำคัญ (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580, 2561) ได้แก่ 1) การเปลี่ยนการเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นการเกษตรสมัยใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยีเป็นเกษตรกรแบบผู้ประกอบการ 2) การเปลี่ยนจากหน่วยวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แบบดั้งเดิมที่รัฐต้องให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ไปสู่การเป็นธุรกิจสมัยใหม่และเป็นผู้ประกอบการสตาร์ทอัพที่มีศักยภาพสูง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทย 3) การเปลี่ยนจากรูปแบบการให้บริการแบบเดิมซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่การให้บริการที่สร้างมูลค่าสูง และ 4) เปลี่ยนจากแรงงานทักษะต่ำไปสู่แรงงานที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และทักษะสูง

2) คนไทย 4.0

คนไทย 4.0 คือ คนไทยที่มีศักยภาพและความพร้อมในการสร้างความเจริญให้กับประเทศ รู้จักการแบ่งปัน และร่วมกันสร้างรายได้และโอกาสให้กับกลุ่มคนไทยคนอื่น ๆ เพื่อให้คนไทยทั้งประเทศเกิดความเข้มแข็งและเติบโตไปด้วยกัน การเป็นคนไทย 4.0 นั้น บุคคลจำเป็นที่จะต้องเน้นการใช้ประโยชน์จากเรื่องวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรมหรืองานวิจัยพัฒนา และสร้าง

ความพร้อมในการแสวงหาโอกาสจากภายนอกประเทศเพื่อให้เป็นกลุ่มผู้นำในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง นอกจากนี้ ความหมายของคนไทย 4.0 ยังขยายขอบเขตกว้างไปอีกคือ คนไทย 4.0 จะต้องเปลี่ยนตัวเองใน 4 มิติ คือ มิติที่1 เปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้ความสามารถจำกัด เป็นคนไทยที่มีความรู้ความสามารถที่ไม่ปิดตัวหรืออาจเรียกว่าเป็นคนไทยที่มีการพัฒนาตลอดชีวิต มิติที่2 เปลี่ยนจากคนไทยที่เน้นประโยชน์ส่วนตน เป็นคนไทยที่รับผิดชอบต่อสังคม มิติที่3 เปลี่ยนจาก Thai-Thai เป็น Global-Thai กล่าวคือเป็นคนไทยที่มีศักดิ์ศรีในเวทีสากล และ มิติที่4 คือ เป็นคนไทยที่เน้นการเรียนรู้เพื่อมุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาล, 2560)

สำหรับที่มาการพัฒนาคนไทยเป็นคนไทย 4.0 นั้น มีที่มาคือ ลักษณะแต่เดิมของคนไทยนั้น ยังติดอยู่ในวงจรแห่งความยากจน ขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะและความสามารถที่จะแข่งขันกับนานาประเทศ ซึ่งคนกลุ่มนี้ส่วนมากเป็นคนชั้นชนแรงงาน ซึ่งกำหนดให้เป็นกลุ่มคนไทย 1.0 และ 2.0 ส่วนคนไทย 3.0 เป็นกลุ่มผู้ที่มีรายได้ปานกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มของคนสำคัญของประเทศไทยที่จะต้องได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงในอาชีพ มีทักษะในการเปลี่ยนแปลง สามารถขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศได้

ที่ผ่านมา ภารกิจด้านการผลิตบัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษายังไม่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและการตอบสนองกับความต้องการของตลาดแรงงาน World Bank (2012) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การอุดมศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะและงานวิจัยเพื่อขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจในเอเชียตะวันออก” พบว่า ผู้ประกอบการเน้นย้ำถึงการขาดแคลนทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา ทักษะด้านพฤติกรรมต่าง ๆ เช่น การสื่อสาร การเจรจาต่อรอง และการทัศนคติด้านการทำงาน และทักษะทางเทคนิค รวมไปถึงการขาดความรู้เชิงปฏิบัติที่เกี่ยวกับการทำงาน ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงทักษะภาษาอังกฤษที่ยังเป็นจุดอ่อนสำคัญของแรงงานทั่วทั้งภูมิภาค นอกจากนี้แล้วในปัจจุบันเป็นโลกของการเปลี่ยนแปลง ตลาดมีความต้องการบุคลากรที่มีทักษะความสามารถที่พร้อมใช้งานได้มากขึ้น ที่ไม่ใช่เพียงแค่ความรู้หรือวุฒิทางการศึกษา และต้องมีความพร้อมที่จะทำงานทันที (สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (2563))

ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เน้นสร้างบัณฑิตที่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานตามกรอบนโยบายการพัฒนาประเทศ ตามยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนดขึ้น

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21

การก้าวไปสู่โลกดิจิทัลทำให้ความต้องการของตลาดแรงงานเปลี่ยนไป โดยเฉพาะทักษะการทำงานแบบดั้งเดิมที่เน้น การทำงานแบบทำซ้ำ ๆ (Routine Work) อาจกลายเป็นปัญหาใหญ่ในการดำเนินชีวิตประจำวันและชีวิตการทำงานในอนาคต องค์การที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของโลกหลายแห่ง ได้เสนอทักษะที่จำเป็นของคนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ซึ่งพอสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Organization for Economic Cooperation & Development: OECD) ได้ทำการวิจัยและสรุปทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดย แบ่งประเภทของทักษะออกเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มที่ทักษะย่อย ๆ อีก 3-5 ทักษะ ได้แก่

ตารางที่ 2-1 ทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ขององค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

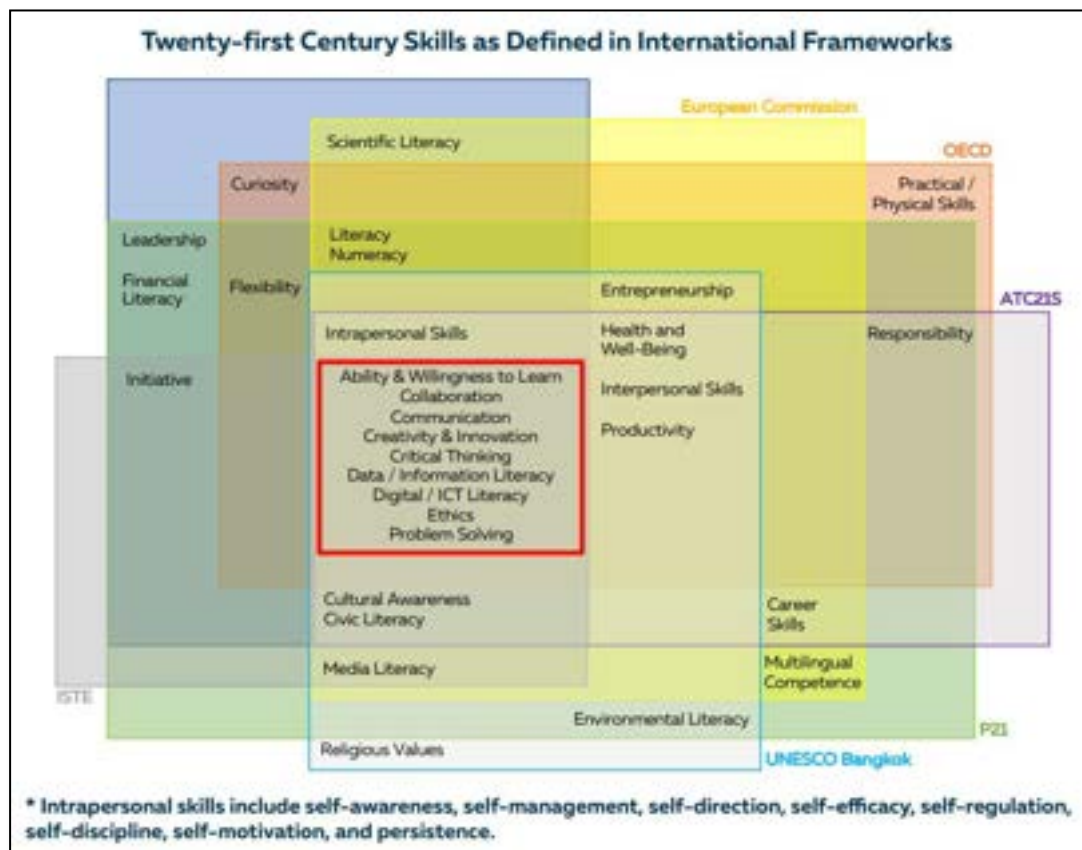
1. Information & Technology Skills	2. Learning & Innovation Skills	3. Life & Career Skills
1.1) Information Literacy: มีความรู้ความเข้าใจและสามารถใช้งานด้านการบริหารจัดการข้อมูลได้ เช่น รู้จักค้นหาข้อมูลจากกูเกิ้ล รู้จักการตั้งคำถามและใช้ Keyword ได้ถูกต้องในการค้นหา 1.2) Media Literacy: มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้สื่อต่างๆ เช่น โซเชียลมีเดีย เป็นต้น 1.3) Technology Literacy: มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการใช้เทคโนโลยี เช่น สามารถใช้เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับ IOT (Internet of Things) เป็นต้น	2.1) Critical Thinking & Problem Solving: ทักษะการคิดแบบซับซ้อน มีการใช้เหตุผลและตรรกะในการวิเคราะห์เพื่อหาคำตอบ และทักษะการแก้ปัญหา 2.2) Creativity & Innovation: ทักษะการคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม 2.3) Communication & Collaboration: ทักษะการสื่อสารและการประสานงาน	3.1) Flexibility & Adaptability: ความยืดหยุ่นและการปรับตัว 3.2) Initiative & Self Direction: ความกล้าริเริ่มและความสามารถในการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายด้วยตัวเอง 3.3) Social & Cross-cultural skills : ทักษะในการเข้าสังคมและการเข้าใจวัฒนธรรมอื่น ๆ ที่แตกต่าง

1. Information & Technology Skills	2. Learning & Innovation Skills	3. Life & Career Skills
		3.5) Leadership & Responsibility : ทักษะในการเป็นผู้นำและความรับผิดชอบต่อผู้มีส่วนได้เสียรอบด้าน

ที่มา: Charles Fadel (2008) และ OECD (2018)

2.2.2 ทักษะที่สำคัญของคนในศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของธนาคารโลก

ธนาคารโลก (The World Bank) มีแนวคิดคล้ายคลึงกับองค์การด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจและประเทศอื่นๆ ที่มีการศึกษาในเรื่องทักษะที่จำเป็นสำหรับคนในศตวรรษที่ 21 ธนาคารโลกได้เสนอรายงานข้อมูลสนับสนุนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ที่จำเป็นต่อการทำงานระดับสากล 9 ทักษะหลักที่สำคัญ (The nine core skill) ได้แก่ ความสามารถและความมุ่งมั่นที่จะเรียนรู้ (Ability and Willingness to Learn) การทำงานร่วมกัน (Collaboration) การสื่อสาร (Communication) การคิดอย่างสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) การคิดวิเคราะห์ (Critical Thinking) การรู้ข้อมูลและสารสนเทศ (Data / Information Literacy) การรู้ด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร:ไอซีที (Digital / ICT Literacy) การมีจริยธรรม (Ethics) และการแก้ไขปัญหา (Problem Solving) (Shmis et al., 2021) ดังแสดงไว้ในภาพที่ 1-1

ภาพที่ 2-1 ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ตามแนวคิดของธนาคารโลก
ที่มา: (Shmis et al., 2021)

2.3 มาตรฐานการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิ การศึกษา ระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยง ต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของ แต่ละระดับคุณวุฒิ ซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับ คุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการ เรียนรู้จากประสบการณ์ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตรวมทั้ง ระบบและกลไกที่ให้ ความมั่นใจในประสิทธิผลการ ดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ (ศุภชัย ยาวะประภาฯ, 2558)

มาตรฐานการศึกษาของชาติ ด้านคุณภาพบัณฑิตเป็นหนึ่งในใจองค์ประกอบสำคัญที่ได้ กำหนดไว้เป็นมาตรฐานที่ชัดเจนในการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งตัวชี้วัดด้านคุณภาพบัณฑิตนี้ จะถูกกำหนดไว้ 2 ข้อหลักคือ คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติและการดำเนินงานทำ ซึ่งการจะทำให้เกิดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้จริงนั้นจะต้องมีความสอดคล้องกันตั้งแต่ ระดับมหาวิทยาลัย คณะ/สาขาวิชา และหลักสูตรที่ผู้เรียนทำการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education) คือ 1) เพื่อเป็นการประกันคุณภาพขั้นต่ำของบัณฑิตในแต่ละสาขา/สาขาวิชา หรือแต่ละคุณวุฒิ 2) เพื่อให้แต่ละสาขา/สาขาวิชา มีการกำกับดูแลคุณภาพการผลิตบัณฑิตกันเอง โดยบัณฑิตในสาขาสาขาวิชาเดียวกันของแต่ละสถาบันฯ มีคุณภาพไม่ต่ำกว่าที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับการศึกษาของสาขา/สาขาวิชานั้น ๆ และ 3) เพื่อนำไปสู่การลดขั้นตอน/ระเบียบ ในการดำเนินการให้กับสถาบันอุดมศึกษาที่มีความเข้มแข็งและความพร้อมในการจัดการศึกษา

เมื่อวิเคราะห์ไปที่รายละเอียดตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า มาตรฐานคุณวุฒิฯ ได้กำหนดกรอบให้บัณฑิตที่จบจากสถาบันอุดมศึกษานั้น จะต้องมีความสมบัติ ซึ่งประกอบไปด้วย 1) ด้านความรู้ความสามารถ 2) ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในมิติต่าง และ 3) มาตรฐานผลการเรียนรู้ และมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domains of Learning) ของคุณวุฒิทุกระดับในประเทศไทยนั้นจะประกอบไปด้วย 6 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และด้านทักษะพิสัย ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดว่าทุกระดับคุณวุฒิ และสาขาวิชาต่างๆ จะต้องกำหนดและครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) อย่างน้อย 5 ด้าน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้กำหนดการเรียนรู้และมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศ โดยให้ความหมายไว้ดังนี้

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษา

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบต่อทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัย และการปฏิบัติตนตาม ศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการ วิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาเมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผน และรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่ำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้อง เพิ่มการเรียนรู้ทาง**ด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)**

จากประกาศราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2565 ของกฎกระทรวง เกี่ยวกับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา นั้น ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงศึกษาธิการและประกาศ คณะกรรมการการอุดมศึกษาทุกฉบับที่เกี่ยวข้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานคุณวุฒิใน สาขาหรือสาขาวิชา ทั้งนี้ ไม่ว่า ในระดับใด สาขาใด หรือสาขาวิชาใด (ราชกิจจานุเบกษา, 2565)

ประกาศดังกล่าว กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ยึดมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาตามกฎกระทรวงนี้ ในการส่งเสริม การกำกับ ดูแล การตรวจสอบ ติดตามและ ประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง เพื่อในการจัดทำหรือปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา สถาบันอุดมศึกษาต้องบริหารจัดการ หลักสูตร และออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล โดยต้อง แสดง ถึงพัฒนาการของผลลัพธ์การเรียนรู้ที่แตกต่างกันตามระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาทุกระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ต้องมี อย่างน้อยสี่ด้าน ดังต่อไปนี้ **1) ด้านความรู้ 2) ด้านทักษะ 3) ด้านจริยธรรม และ 4) ด้านลักษณะบุคคล** ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษา จะต้องมีการประกันคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ จริงของทุกหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับ และติดตามประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อประโยชน์

ในการสร้างความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา และให้ได้ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละระดับที่กำหนดขึ้นมา

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.4.1 ความหมายและที่มาของการเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ หมายถึง ลักษณะที่ดี ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน ซึ่งบุคคลที่จบออกไปเป็นบัณฑิต ควรประกอบไปด้วยความรู้ ความสามารถ มีความพร้อมในการปฏิบัติหน้าที่ อันจะทำให้องค์กรมีการพัฒนา เจริญเติบโต เป็นคนที่สังคมต้องการ กลายเป็นพลเมืองดี มีทักษะการเรียนรู้ และพึ่งพาตนเองได้ (สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา, 2557; สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2564)

การที่จะมีบัณฑิตดังกล่าวนี้ บัณฑิตจะต้องมีกระบวนการเรียนรู้ของตัวบัณฑิตเอง ซึ่งการเรียนรู้เหล่านั้นจะกลายมาเป็นประสบการณ์ที่ติดตัวบัณฑิตต่อไปในอนาคต การสร้างการเรียนรู้ให้แก่บัณฑิตนั้น จำเป็นต้องอาศัย การสั่งสอนจากอาจารย์ในสถาบันการศึกษา และกิจกรรมการเรียนรู้ด้านต่างๆที่ในแต่ละสถาบันได้จัดทำขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบบูรณาการและมีมาตรฐานตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2561

ประกาศดังกล่าว ได้เสนอให้ปรับปรุงสาระสำคัญจากมาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. 2554 ที่กำหนดให้มาตรฐานการอุดมศึกษาครอบคลุมด้านผลลัพธ์ผู้เรียน การวิจัยและนวัตกรรม การบริการวิชาการแก่สังคม ศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และการบริหารจัดการตามศักยภาพและอัตลักษณ์ของประเภทสถาบัน โดยเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำคัญ คือ การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษามีคุณลักษณะของคนไทยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศไทยสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2564)

2.4.2 ความสำคัญของคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

เนื่องจากในปัจจุบันความรู้และเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันกันมากขึ้น และการทำงานมีลักษณะที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้น การกำหนด คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ จึงมีประโยชน์อย่างน้อย 3 ประการ คือ

ประการแรก หน่วยงานของรัฐ องค์กรเอกชน ชุมชน สังคม ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติได้รับประโยชน์มากยิ่งขึ้น เพราะได้บัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการ และพร้อม

กับการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะกลายมาเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนางาน พัฒนาสังคม และพัฒนาประเทศต่อไป

ประการที่สอง เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาในการใช้คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลัก สูตรวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมและ บริหารจัดการทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการพัฒนา ตามยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ประการที่สาม เป็นประโยชน์ต่อตัวบัณฑิตที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพราะจะทำให้มี โอกาส ในการถูกคัดเลือกเข้าทำงานมากขึ้น และมีโอกาสในการก้าวหน้าในการทำงาน นอกจากนี้ในด้าน การดำรงชีวิต บัณฑิตที่มีความรู้และเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในโลกยุคใหม่ ย่อมจะสามารถสร้าง คุณภาพชีวิตที่ดีให้กับตนเองได้

ด้วยเหตุนี้ การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการกำหนดและร่วมพัฒนาคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ จึงมีความจำเป็น เพื่อเป็นการสร้างบุคลากรของประเทศที่มีคุณภาพและกลาย มาเป็นพลเมืองที่ดี ตรงกับความต้องการของประเทศ

2.4.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ปัจจุบัน นักศึกษาใหม่ส่วนใหญ่จะถูกรุกเร้าจากปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมรอบด้าน เช่น กระแสวัตถุนิยม ยาเสพติด ปัญหาจากครอบครัว เป็นต้น จนทำให้เกิดความสับสนในการใช้ ชีวิตและเป้าหมายการศึกษาของตน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของ **ผู้บริหารสถานศึกษา อาจารย์ นักศึกษา และผู้ปกครอง** ที่จะต้องช่วยกันสร้างบัณฑิตที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้วยบทบาท และหน้าที่ที่แตกต่างกัน บทบาทและหน้าที่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่ พึงประสงค์ พอสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา ควรมีบทบาทที่กว้างขวาง ตัวอย่างเช่น การกำหนดคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์ที่ชัดเจน การกำหนดคุณลักษณะที่โดดเด่นของบัณฑิตเฉพาะสถานศึกษาแต่ ละแห่ง มีการกำหนดแผนกลยุทธ์ โครงการและกิจกรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มีการถ่ายทอด แผนงานให้นักศึกษา คณาจารย์ และบุคลากรรับทราบถึงนโยบายการผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นต้น

อาจารย์ ควรมีบทบาทสำคัญในฐานะต้นแบบที่ดี ควรดำรงตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ มีความมุ่งมั่นและทุ่มเทที่จะใช้กระบวนการจัดการ เรียนการสอน ตลอดจนการใช้กิจกรรมนอกห้องเรียนสร้างเสริมนักศึกษาทุกคนให้มีคุณลักษณะ บัณฑิตที่พึงประสงค์

นักศึกษา ควรมีบทบาทในฐานะผู้เรียนที่ดี นักศึกษาต้องพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง ให้ความร่วมมือ ปฏิบัติตามกรอบและแนวทางปฏิบัติที่สถาบันการศึกษาได้กำหนด ซึ่งกิจกรรม กฎระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆสถาบันการศึกษาสร้างขึ้นนี้จะช่วยพัฒนาการเรียนรู้ ทักษะและ พฤติกรรม ที่เหมาะสมต่อการดำรงชีวิตและการทำงาน นอกจากนี้ นักศึกษารุ่นพี่และเพื่อนร่วม ชั้นเรียน ควรมีส่วนร่วมที่สำคัญในการสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้ปกครอง ควรมีบทบาทในฐานะผู้ดูแลเอาใจใส่นักศึกษา เพราะนักศึกษาใน สถาบันการศึกษา จะต้องใช้ชีวิตอยู่ห่างจากผู้ปกครองในช่วงเวลาเรียน แต่ความรักและความเอา ใจใส่จากผู้ปกครองควรให้กับนักศึกษานั้น ควรให้อย่างสม่ำเสมอ ทั้งในช่วงเวลาเรียน หรือในช่วง เวลาของครอบครัว การเอาใจใส่จะช่วยให้ นักศึกษาอยู่ในกรอบของคนดี และช่วยสนับสนุน การสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ได้

2.5 แนวคิดเพชรพลว้ตร

แบบจำลองเพชร (Diamond Model) หรือ แบบจำลองเพชรแห่งความได้เปรียบของชาติ หรือ ทฤษฎีเพชรพลว้ตร คือ กรอบแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์บริบทพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ เกี่ยวข้องกับความสามารถในการแข่งขันประเทศ หรือ หน่วยงาน หรือ คลัสเตอร์ (Cluster) แบบจำลองดังกล่าวพิจารณาและประเมินปัจจัยแวดล้อมทางธุรกิจที่เป็นปัจจุบัน รวม 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยในการดำเนินงาน 2) เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด 3) อุตสาหกรรมที่ เกี่ยวข้องและสนับสนุน 4) กลยุทธ์องค์กร โครงสร้าง และการแข่งขัน

แบบจำลองเพชรมีผลกระทบต่อความสามารถในการเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) อันจะ นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของหน่วยงานนั้นๆ (Porter, 1998) มีรายละเอียด ดังนี้

2.5.1 ปัจจัยในการดำเนินงาน

ปัจจัยการดำเนินงาน หรือ “ปัจจัยทางการผลิต” (Factor Conditions) คือ ปัจจัยพื้นฐานที่จะถูกส่งเข้าสู่ตลาดเพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ แต่แต่ละประเทศก็มีปัจจัย ทางการผลิตที่แตกต่างกัน มีศักยภาพและระดับคุณภาพของสินค้าที่ได้จากการผลิตต่างกัน ออกไป ปัจจัยที่ทำให้ความสามารถในการผลิตแตกต่างกัน ได้แก่ Human Resources (ทรัพยากร มนุษย์) Physical Resources (ทรัพยากรทางกายภาพ) Knowledge Resources (ทรัพยากร ด้านความรู้) Capital Resources (แหล่งเงินทุนต่าง ๆ) และ Infrastructure (โครงสร้างพื้นฐาน)

2.5.2 เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด

เงื่อนไขด้านความต้องการของตลาด (Demand Condition) คือ ลักษณะความ ต้องการสินค้าและบริการของอุตสาหกรรมในแต่ละตลาดที่มีความต้องการแตกต่างกันออกไป

สัดส่วนความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ ขึ้นอยู่กับปัจจัย 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ลักษณะของความต้องการของผู้ซื้อในประเทศ (Home Demand Composition) 2) ขนาดความต้องการและรูปแบบของการเติบโต (Demand Size and Pattern of Growth) 3) ความเป็นสากลของความต้องการในประเทศ (Internationalization of Domestic Demand) และ 4) ปัจจัยความต้องการที่เกื้อหนุนกัน (Interplay of Demand Conditions) เงื่อนไขที่หลากหลายในความต้องการของตลาดจึงกลายเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการปรับปรุงสินค้าและบริการในอุตสาหกรรม

2.5.3 อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) ภายในประเทศจะเป็นปัจจัยสนับสนุนอุตสาหกรรมอื่นๆ ในประเทศ ซึ่งจะกลายเป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ในอุตสาหกรรมผู้ผลิตนั้นๆ การที่ประเทศใด ๆ มีอุตสาหกรรมที่ผลิตวัตถุดิบป้อนให้กับอุตสาหกรรมอื่นอยู่แล้ว จะทำให้เป็นข้อได้เปรียบทางการแข่งขัน ทั้งในด้านต้นทุน และความได้เปรียบในอุตสาหกรรมเกี่ยวข้องสามารถช่วยให้องค์กรติดต่อหรือช่วยสนับสนุนในด้านสายโซ่แห่งคุณค่า (Value Chain) ได้ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนจึงมีส่วนสนับสนุนซึ่งกันและกันภายในประเทศ ทำให้เกิดการพัฒนาลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนากิจกรรมในสายโซ่แห่งคุณค่าด้วย

2.5.4 กลยุทธ์องค์กร โครงสร้าง และการแข่งขัน

กลยุทธ์องค์กร โครงสร้าง และการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure and Rivalry) เป็นสิ่งที่ประเทศหรือองค์กรสร้างขึ้นเพื่อให้หน่วยงานของตนเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่วนมากอยู่ในรูปของนโยบายเชิงกลยุทธ์ การกำหนดโครงสร้างภายในเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้เหนือกว่าคู่แข่ง

นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยภายนอกที่ช่วยสนับสนุน 4 ปัจจัยหลัก อันนำไปสู่ความได้เปรียบและศักยภาพทางการแข่งขัน คือ รัฐบาล และการเปลี่ยนแปลง

รัฐบาล (Government) ส่งผลกระทบและพร้อม ๆ กับได้รับผลกระทบจากตัวกำหนดทั้งสี่ปัจจัยข้างต้น เป็นได้ทั้งผลทางด้านบวกและผลทางด้านลบ ปัจจัยการผลิตในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล อุปสงค์ในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายที่เกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ซื้อ ผู้บริโภค รวมทั้งรัฐบาลยังเป็นผู้ซื้อรายใหญ่ของสินค้าและบริการหลาย ๆ ชนิด อุตสาหกรรมสนับสนุนและเกี่ยวเนื่องในประเทศได้รับผลกระทบจากนโยบายรัฐบาลด้วย

การเปลี่ยนแปลง (Change) คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นๆ ซึ่งนำมาสู่โอกาสที่ดีในการแข่งขัน การเปลี่ยนแปลงอาจทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันหรือการ

เสียเปรียบทางการแข่งขันให้กับประเทศ หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งได้ ได้เสมอ เช่น เมื่อเกิดภาวะสงครามสินค้าบางกลุ่มอาจมีความต้องการสูงหรือต่ำขึ้นแตกต่างกันไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลไปสู่ความได้เปรียบทั้งด้านการกำหนดราคาและการต่อรอง ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงนี้ เป็นสิ่งที่รัฐบาลหรือหน่วยงานไม่สามารถควบคุมได้

ทฤษฎีเพชรพลว้ถูกนำมาใช้ในงานวิจัยในด้านการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนาขีดความสามารถทั้งระดับองค์การและระดับประเทศอยู่เสมอ (ส ศิริชัย นาคอุดม และ รุ่งรวี จิตภักดี, 2561; สุรีย์ เข้มทอง และภุริพัฒน์ ชาญกิจ; 2563) โดยการวิเคราะห์ด้านอุปสงค์หรือด้านการตลาด (Demand Conditions) ด้านปัจจัยการผลิต (Input Factor Conditions) อุตสาหกรรมต่อเนื่อง (Linkage Industry Conditions) กลยุทธ์โครงสร้างและการแข่งขัน (Firm Strategy, Structure and Rivalry) บทบาทของรัฐ (Government) เพื่อนำมาสู่การวางแผนในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (Competitiveness)

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับสมรรถนะ

2.6.1 ความหมายและองค์ประกอบของสมรรถนะ

1) ความหมายของสมรรถนะ

ในต้นทศวรรษ 1970 แนวคิดด้านสมรรถนะนั้นมีปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนในการนำมาใช้ภายในองค์การ McClelland (1973) โดยอธิบายว่า สมรรถนะ คือ กลุ่มความรู้ แรงจูงใจ ลักษณะบุคลิก ความเป็นตัวตน บทบาททางสังคม และทักษะ ผลรวมที่ได้จากปัจจัยเหล่านี้เป็นพื้นฐานที่จะส่งผลให้บุคคลนั้นมีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและโดดเด่นเหนือกว่าผู้อื่น และช่วยสนับสนุนให้องค์การบรรลุเป้าหมายต่อไป

2) องค์ประกอบของสมรรถนะ

ศุภชัย ยาวะประภาษ (2548) ได้อธิบายองค์ประกอบของสมรรถนะประกอบด้วย

2.1) ความรู้ (Knowledge) คือ ความรู้ที่บุคคลมีในด้านนั้น ๆ เป็นอย่างดี

2.2) ทักษะ (Skill) คือ ความสามารถทางกายและจิตใจที่จะปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จ เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การเห็นภาพรวม ความพร้อมในการทำงานจนเชี่ยวชาญ

2.3) แรงขับจากภายใน (Motive) คือ ความต้องการที่เกิดขึ้นอย่างสม่ำเสมอ อยู่ภายในตัวบุคคลซึ่งจะเป็นตัวผลักดันให้บุคคลนั้นมีพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.4) อุปนิสัย (Traits) คือ ลักษณะทางกายภาพของบุคคลที่แสดงออกอย่างสม่ำเสมอเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น สุขุมรอบคอบ กล้าแสดงออก เป็นต้น

2.5) ความเชื่อแห่งตน (Self-concept) คือ ผลรวมทั้งหมดของลักษณะประจำตัวบุคคลที่รวมเอาทัศนคติ ค่านิยม อารมณ์และความเป็นตัวตนของบุคคลเข้าไว้ด้วยกัน จนแสดงออกเป็นลักษณะประจำตัวของบุคคลนั้น

องค์ประกอบ 5 ด้านของสมรรถนะที่ฝังอยู่ในตัวบุคคล จะนำบุคคลนั้นไปสู่พฤติกรรมการแสดงออกและการจัดการต่อสภาพปัญหาตามสถานการณ์ที่บุคคลนั้นพบ สะท้อนเป็นผลการปฏิบัติงาน ซึ่งความสำเร็จที่เกิดขึ้นนั้น จะขึ้นอยู่กับระดับประสิทธิภาพของแต่ละองค์ประกอบของสมรรถนะในตัวบุคคลนั้นๆ

2.6.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน

ความสามารถในการปฏิบัติงานขึ้นอยู่กับศักยภาพในการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล ด้วยเหตุนี้การพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหาร หัวหน้างาน หน่วยงาน รวมถึงตนเอง ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน มีดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมเฉพาะของบุคคล ลักษณะทางกายภาพ ภูมิหลัง ประสบการณ์ ความรู้ ความสนใจ ความต้องการ ความถนัดและความสามารถของตนเอง มีผลต่อการพัฒนาตนเอง เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในด้านอาชีพและการทำงาน

2) ปัจจัยด้านการบริหาร

ปัจจัยด้านการบริหารมีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงาน การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน/ผู้บริหาร การกำหนดกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาบุคลากรทั้งในระดับผู้บริหารและพนักงานทำให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ สร้างระบบการให้รางวัล ระบบการประเมินผลที่จูงใจให้คนในองค์กรมีวัฒนธรรมในการทำงานเป็นทีม มีวัฒนธรรมให้ร่วมคิดร่วมทำ เปิดโอกาสให้คนคิดแตกต่างเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนางาน มีผลต่อการเพิ่มศักยภาพการปฏิบัติงาน

3) ปัจจัยด้านการเรียนรู้

ศักยภาพในการปฏิบัติงานมีส่วนสัมพันธ์กับปัจจัยด้านการเรียนรู้ ทั้งการเพิ่มพูนความรู้ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเอง การฝึกอบรม และการสอนงาน ซึ่งทำให้สมรรถนะการปฏิบัติงานสูงขึ้น ประหยัดเวลา ลดค่าใช้จ่าย ทำให้ผลิตภาพด้านการผลิตและการบริการมีคุณภาพสูง

ปัจจัยด้านการเรียนรู้ จำแนกรายละเอียด ได้ดังนี้

3.1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-directed Learning) เริ่มจากแรงผลักดันในตนเองในการที่จะมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิต รักที่จะเรียนรู้ตลอดเวลาเพื่อสนองตอบความต้องการของตนเอง ซึ่งเป็นพลังที่ส่งผลให้บุคคลปฏิบัติภาระหน้าที่ให้สำเร็จตามที่ต้องการกำหนด

3.2) การฝึกอบรม (Training) การฝึกอบรมจะช่วยเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานให้บุคลากร ช่วยจัดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะงาน และช่วยให้บุคลากรมีความรู้และสามารถทำงานได้หลากหลาย การฝึกอบรมสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรมภายในหน่วยงาน/จัดขึ้นภายในหน่วยงาน (In-house Training) การฝึกอบรมภายนอกหน่วยงาน/สถาบันต่าง ๆ (Public Training) และการฝึกอบรมขณะปฏิบัติงาน (On the Job Training) ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมรูปแบบใดก็ตามมีผลต่อศักยภาพในการปฏิบัติงานเช่นกัน

3.3) การสอนงาน (Coaching) เป็นการนิเทศงานหรือเป็นเทคนิคในการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานให้มีความรู้ ทักษะ เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้น ๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด การถ่ายทอดเทคนิควิธีการทำงานโดยผู้สอนงานทำให้บุคลากรมีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูงขึ้น การสอนงานสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ เช่น การให้คำแนะนำแบบตัวต่อตัว การสอนงานต่อเนื่องโดยผู้ปฏิบัติงานอยู่ก่อน และการสอนงานโดยหัวหน้า

2.6.3 ประเภทของสมรรถนะในภาคอุตสาหกรรม

ในส่วนของประเภทของสมรรถนะนั้น นักวิชาการหลายทั้งได้เสนอประเภทของสมรรถนะไว้หลายด้าน ซึ่งสามารถแบ่งประเภทของสมรรถนะ เป็น 5 ประเภท (McClelland, 1973; ณรงค์ศักดิ์ บุญเลิศ และ ฐิรพัฒน์ ชาญกิจ, 2563) ดังนี้

1) สมรรถนะหลัก (Core Competencies) หมายถึง ความสำคัญที่บุคคลต้องมีหรือต้องทำเพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยปกติจะเป็นสมรรถนะที่สะท้อนความต้องการขององค์กรที่มีต่อบุคคลทุกคนในองค์กร

2) สมรรถนะการบริหาร (Management Competencies) หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการในตำแหน่งความรับผิดชอบ ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งที่บุคคลที่เข้ามาสู่ตำแหน่งนั้น ๆ ต้องปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่าผู้บริหารสามารถปฏิบัติภารกิจบรรลุผลตามมาตรฐานของตำแหน่งที่กำหนดไว้

3) สมรรถนะตามตำแหน่งงานหรือหน้าที่ (Job Competencies or Functional Competencies) หมายถึง สมรรถนะของบุคคลกับการทำงานในตำแหน่ง หรือบทบาทเฉพาะตัว เป็นการแสดงความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และอุปนิสัยของบุคคลตามตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ ซึ่งตำแหน่งหน้าที่อาจเหมือนกัน แต่ความสามารถตามหน้าที่ต่างกัน

4) สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies) หมายถึง สมรรถนะที่แต่ละคนมี เป็นความสามารถเฉพาะตัว ลอกเลียนแบบได้ยาก ซึ่งลักษณะเหล่านี้จะพบในบุคคลที่มีพรสวรรค์ หรือเป็นบุคคลที่เป็นมืออาชีพ

5) สมรรถนะองค์การ (Organization Competencies) หมายถึง ความสามารถพิเศษเฉพาะองค์การนั้นเท่านั้น ซึ่งจะมีส่วนทำให้องค์การนั้นพัฒนาไปสู่ความสำเร็จและสามารถกลายเป็นผู้นำในด้านนั้นๆ

อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันมีผู้เชี่ยวชาญจากหลากหลายสถาบันได้จัดแบ่งประเภทของสมรรถนะให้มีความเฉพาะเจาะจง สอดคล้องกับความต้องการในแต่ละงาน

ตัวอย่างสมรรถนะที่สำคัญในภาคธุรกิจ เช่น มาตรฐานสมรรถนะอาเซียน (ASEAN Competency Standard) ได้กำหนดมาตรฐานสมรรถนะที่เป็นที่ยอมรับตามความต้องการของอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว เพื่อให้บุคลากรที่ต้องการทำงานในตำแหน่งต่าง ๆ ในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวยึดถือปฏิบัติ โดยจำแนกสมรรถนะได้ เป็น 3 ด้านคือ สมรรถนะหลัก (Core Competency) สมรรถนะทั่วไป (Generic Competency) และสมรรถนะในการทำงาน (Functional Competency) มีรายละเอียดดังนี้

1) สมรรถนะหลัก (Core Competencies) ที่ทุกตำแหน่งงานต้องมี ได้แก่

- 1.1) การทำงานร่วมกับผู้ร่วมงานและลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพ
- 1.2) การทำงานในสภาพสังคมที่หลากหลายได้
- 1.3) การดำเนินตามสุขอนามัยในที่ทำงาน และ ระเบียบความปลอดภัย
- 1.4) การปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติด้านสุขลักษณะสถานที่
- 1.5) การรักษา และคงความรู้อุตสาหกรรมบริการ

2) สมรรถนะทั่วไป (Generic Competencies) ที่ทุกตำแหน่งงานต้อง ได้แก่

- 2.1) การสื่อสารทางโทรศัพท์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2) การปฏิบัติงานทั่วไป
- 2.3) การใช้เครื่องมือทางธุรกิจ และเทคโนโลยีทั่วไป
- 2.4) การส่งเสริมการบริการสินค้า และการต้อนรับ
- 2.5) การจัดการ และแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานการณ์ต่างๆ
- 2.6) การสื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับปฏิบัติการพื้นฐาน

3) สมรรถนะหน้าที่ (Functional Competencies) จำแนกสมรรถนะตามหน้าที่ในแต่ละตำแหน่งงาน ดังนี้

- 3.1) ตำแหน่งพนักงานดูแลห้องพัก ควรมีสมรรถนะ ได้แก่
 - 3.1.1) การให้บริการดูแลทำความสะอาดห้องพักแก่ ลูกค้า
 - 3.1.2) การทำความสะอาด และเตรียมห้องพักสำหรับ ลูกค้า
 - 3.1.3) การอำนวยความสะดวกกรณีสิ่งของสูญหาย

- 3.1.4) การส่งเสริมและแสวงหาความรู้ให้ทันสมัย และทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- 3.2) ตำแหน่งพนักงานต้อนรับส่วนหน้า ควรมีสมรรถนะ ได้แก่
 - 3.2.1) ให้บริการด้านที่พัก
 - 3.2.2) รับและดำเนินการตามขั้นตอนการจองห้องพัก
 - 3.2.3) ดำเนินธุรกรรมทางการเงินตามรายการบริการ
 - 3.2.4) รักษาและจัดเก็บเอกสารและระบบสืบค้นข้อมูล
 - 3.2.5) ดำเนินธุรกรรมสำหรับซื้อสินค้าและบริการ
 - 3.2.6) จัดเก็บรักษาข้อมูลทางการเงินของลูกค้า
 - 3.2.7) เตรียมหลักฐานทางการเงินประจำวัน

สำหรับสมรรถนะที่สำคัญในภาครัฐนั้น สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (2553) ได้แบ่งประเภทของสมรรถนะออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1) สมรรถนะทางการบริหาร (Managerial competencies) หมายถึง คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะรวมของตำแหน่งประเภทอำนวยการและประเภทบริหารเพื่อสร้างความเป็นผู้บริหารภาคราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยสมรรถนะทางการบริหารในภาคราชการพลเรือน ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ สภาวะผู้นำ (Leadership) วิสัยทัศน์ (Visioning) การวางกลยุทธ์ภาครัฐ (Strategic orientation) ศักยภาพเพื่อนำการปรับเปลี่ยน (Change Leadership) การควบคุมตนเอง (Self-Control) และ การสอนงานและการมอบหมายงาน (Coaching and Empowering Others)

2) สมรรถนะหลัก (Core competencies) คือ คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่กำหนดเป็นคุณลักษณะร่วมของข้าราชการพลเรือนทั้งระบบ เพื่อหล่อหลอมค่านิยมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ร่วมกัน โดยจะประกอบด้วย 5 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Achievement Motivation ACH) ความสั่งสมความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ (Expertise – EXP) บริการที่ดี (Service Mind – SERV) การมีจริยธรรม (Integrity – ING) ความร่วมแรงร่วมใจ (Teamwork – TW)

3) สมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติหรือสมรรถนะประจำกลุ่มงาน (Functional Competencies) คือ สมรรถนะที่กำหนดเฉพาะสำหรับกลุ่มงานเพื่อสนับสนุนให้ข้าราชการผู้ดำรงตำแหน่งในกลุ่มงานเดียวกันแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมแก่หน้าที่และส่งเสริมให้สามารถปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น

2.6.4 รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ

รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรมีอยู่หลายวิธี ขึ้นอยู่กับองค์กรจะเลือกใช้ตามโอกาสและความเหมาะสม ทั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์และวิเคราะห์รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรซึ่งนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ ด้านทักษะและความสามารถ และด้านทัศนคติ (ภาวีน ชินะโชติ, 2563; Mondy & Martocchio, 2016) สามารถสรุปความหมายของแต่ละรูปแบบ ได้ดังนี้

1. การปฐมนิเทศ (Orientation) เป็นการแนะนำให้บุคลากรที่มาทำงานใหม่ได้ทราบถึงแนวปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เช่น ประเภทของงาน นโยบาย กฎ ระเบียบที่ต้องทราบเป็นเบื้องต้น และรู้จักกับวัฒนธรรม ประเพณี การปฏิบัติตนขององค์กร
2. การประชุม (Conference) เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นระหว่างกัน เพื่อแก้ปัญหาหรือมองหาโอกาสในแต่ละเรื่องที่ทำให้การประชุมให้เกิดความเข้าใจตรงกัน
3. การฝึกงานในสถานการณ์จริง (On the Job Training) เป็นเครื่องมือที่ทำให้บุคลากรในองค์กรโดยมีการสอนงานและให้ทดลองปฏิบัติในสถานที่จริงเน้นการพัฒนาทักษะในงานเฉพาะทาง เพื่อให้บุคลากรเกิดความคุ้นเคยกับสภาวะแวดล้อมและสามารถปรับตัวได้อย่างรวดเร็ว ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างหัวหน้ากับเจ้าหน้าที่ และยังลดความผิดพลาดและระยะเวลาจากการลองผิดลองถูกด้วยตนเอง
4. การฝึกอบรม (Training) เป็นการให้ผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญได้ถ่ายทอดความคิด ประสบการณ์ไปยังกลุ่มเป็นกระบวนการที่จัดขึ้น เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ความสามารถ และเปลี่ยนทัศนคติทำให้ความรู้สึกรู้สึกของผู้ที่เข้าร่วมฝึกอบรม เพื่อสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ของตนอย่างมีประสิทธิภาพ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น
5. การมีพี่เลี้ยง (Mentoring) เป็นการจับคู่บุคคล ระหว่างผู้มีประสบการณ์สูงกับบุคคลที่มีประสบการณ์น้อย พี่เลี้ยงจะคอยแนะนำกลยุทธ์ในการทำงาน และแลกเปลี่ยนความคิด สังเกตการทำงาน และให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อการพัฒนาตนเอง
6. การศึกษา (Education) เป็นวิธีการพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยการส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาระดับสูงขึ้นไปในสถาบันการศึกษาอันเป็นการยกระดับคุณภาพของบุคลากรให้สูงขึ้น หรือให้มีมากขึ้นกว่าเดิม เป็นการเรียนรู้ที่มุ่งเพื่องานในอนาคต เป็นการช่วยให้แต่ละคนเติบโตหรือประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของอาชีพในอนาคต

7. การศึกษาดูงาน (Study Visit) เป็นการสนับสนุนให้บุคลากรไปเยี่ยมชมสถานที่ต่าง ๆ หรือสังเกตการทำงานขององค์กรอื่นว่าสถานที่นั้นๆ เป็นอย่างไร มีขั้นตอนการทำงานอย่างไรอาจมีการบรรยายสรุปหรืออธิบายประกอบการศึกษาดูงาน โดยเจ้าหน้าที่ขององค์กรนั้น ๆ

8. การสับเปลี่ยนหมุนเวียนงาน (Job Rotation) เป็นการเคลื่อนย้ายบุคลากรจากงานในหน้าที่หนึ่งไปสู่งานอื่น ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรเรียนรู้งาน และสิ่งแวดล้อมใหม่ๆ ให้กับมุมมองการทำงานที่กว้างขึ้นวัตถุประสงค์ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่องานในองค์กร เสริมสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีของบุคลากร ให้ทุกคนตระหนักรู้ว่างานในทุกกลุ่มงานมีความสำคัญเท่าเทียมกัน

9. การสัมมนา (Seminar) เป็นการฝึกอบรมที่นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบุคลากรลักษณะสำคัญของการสัมมนา คือ การประชุมมีการกำหนดประเด็นที่จะพิจารณา ถกเถียงถึงประเด็นหรือหัวข้ออย่างใดอย่างหนึ่งที่กำหนด และเปิดโอกาสให้สมาชิกแต่ละคนสามารถแลกเปลี่ยนเสนอความคิดเห็นที่จะก่อให้เกิดความรู้และแนวทาง เพื่อนำไปใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนาการปฏิบัติงาน โดยมีผู้ดำเนินการอภิปรายทำหน้าที่ดูแลให้การแสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมสัมมนาอยู่ภายในขอบเขตและแนวทางที่วางไว้

10. การเสนอแนะ (Coaching) เป็นการเน้นอธิบายรายละเอียดของงาน จะเป็นการสอนในที่ทำงานหรือสอนนอกพื้นที่ปฏิบัติงานประจำก็ได้ เป้าหมายสำคัญของการฝึกอบรม คือ การนำผลของการฝึกอบรมไปสู่การปฏิบัติงาน เพื่อให้มั่นใจว่ากลยุทธ์อย่างใหม่จะถูกนำไปใช้อย่างถาวร โดยหัวหน้างานจะทำหน้าที่สอนงานให้กับบุคลากร

2.7 แนวคิดการพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบ

การพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบอาศัยรากฐานแนวคิดเชิงระบบเป็นฐานคิดที่สำคัญเนื่องจากแนวคิดเชิงระบบได้ถูกนำมาใช้ในการจัดสิ่งต่างๆ ให้เป็นระเบียบเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ แนวคิดเชิงระบบช่วยให้ผู้ใช้แนวคิดนี้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดและความเกี่ยวพันของสภาพปัญหาหรือความสัมพันธ์ของสิ่งต่างๆ รอบข้างได้อย่างชัดเจน ในมุมมองของการพัฒนาบุคลากรนั้น ระบบต่างๆ มีส่วนเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันเสมอ ทั้งบุคลากร องค์กร กระบวนการพัฒนา รวมถึงผลลัพธ์และผลกระทบที่เกิดขึ้น แนวคิดการพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนหลัก คือ

1) Inputs หรือสิ่งนำเข้า หมายถึง ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น บุคคล วัสดุ อุปกรณ์ เงิน รวมถึงนโยบายและแนวคิดในการบริหารงานการพัฒนาบุคลากร วิธีการที่ใช้ในการพัฒนา

บุคลากร และเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น สิ่งนำเข้านี้จะถูกนำมาใช้ในระบบการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากรของหน่วยงาน

2) Process หรือ กระบวนการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การฝึกอบรม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการหรือการ ดำเนินการพัฒนาบุคลากรในลักษณะอื่น ๆ เช่น การมอบหมายงาน การหมุนเวียนหน้าที่การงาน เป็นต้น กระบวนการพัฒนาบุคลากรจะต้องถูกออกแบบให้เหมาะสม ลักษณะและคุณสมบัติของสิ่งนำเข้า รวมถึงเป้าหมายของผลลัพธ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น

3) Outputs หรือผลลัพธ์ หมายถึง บุคลากรที่ได้รับการพัฒนาแล้ว รวมทั้งข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผลลัพธ์ ซึ่งจะส่งผลกระทบเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อใช้ในการปรับปรุงการพัฒนาบุคลากรต่อไปอีก

ในระบบจะต้องมีการตรวจสอบในทุกขั้นตอน ซึ่งเรียกว่า Feedback หรือข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นการระบุให้รู้ว่าขั้นตอนที่ได้ดำเนินการมานั้นมีประสิทธิภาพหรือประสบปัญหาในเรื่องใด เพื่อนำไปสู่การกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาต่อไป แนวคิดเรื่องการพัฒนาบุคลากรในเชิงระบบนี้ ต้องการเน้นถึงประเด็นสำคัญว่า ถ้าต้องการผลลัพธ์ที่มีคุณภาพ ก็จำเป็นต้องใส่สิ่งนำเข้าที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ เข้าไปในระบบ และดูแลให้กระบวนการพัฒนาบุคลากร มีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งการศึกษาวิจัยนี้ นำแนวคิดดังกล่าวมาพัฒนาเป็นกรอบการดำเนินงานวิจัย เพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิต ที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่21 และคนไทย 4.0 ภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

2.8 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารการตลาด

การสื่อสารการตลาด หมายถึง กระบวนการในการพัฒนา และใช้กิจกรรมทุกรูปแบบในการสื่อสารความหมายทางการตลาดไปยังกลุ่มลูกค้า ทั้งข่าวสารเกี่ยวกับตราสินค้า ผลิตภัณฑ์และข้อมูลขององค์การ เพื่อมุ่งหวังเพื่อให้ลูกค้าเกิดการซื้อสินค้าในที่สุด การสื่อสารการตลาดจะเน้นที่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นเพื่อให้ลูกค้าเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าของตราสินค้านั้น (ArmStrong & Kotler, 2007; Etzel et al., 2021)

1) จุดประสงค์ของการสื่อสารการตลาด

การสื่อสารการตลาดมีวัตถุประสงค์หลัก 3 ด้าน คือ 1.1) การส่งเสริมการตลาดในช่องทางที่หลากหลาย 1.2) การเพิ่มประสิทธิผลทางการตลาด และ1.3) การลดต้นทุนการตลาดของกิจการลง ด้วยเหตุนี้ การสื่อสารการตลาดที่มีประสิทธิภาพนั้นจึงเริ่มต้นที่ลูกค้าเป็นจุดแรก

นักการตลาดจะต้องค้นหา“คุณค่าในมุมมองของลูกค้า” จากนั้นจึงกำหนดวิธีการที่จะติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น การสำรวจความคิดเห็นและมุมมองของลูกค้าที่มีต่อผลิตภัณฑ์และบริการ การสังเกตพฤติกรรมการใช้งาน เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้

กลับมาวิเคราะห์ว่าผลิตภัณฑ์ของตนมีคุณสมบัติหรือลักษณะพิเศษใดบ้างที่จะสามารถสื่อสารไปยังลูกค้า และตรงตามความต้องการของลูกค้าเป้าหมาย เมื่อได้ข้อมูลที่ครบถ้วนแล้วจึงกำหนดเนื้อหาและรายละเอียดของข้อมูลข่าวสารที่ต้องการสื่อสารไปยังลูกค้าเป้าหมาย

ปัจจุบันมีช่องทางในการรับข้อมูลจากลูกค้า เช่น การรับฟังความคิดเห็นของลูกค้าในช่องทางการติดต่อสื่อสารผ่านทางออนไลน์ เช่น Line Facebook เว็บไซต์ของหน่วยงาน เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้จะถูกนำไปประมวลผลเพื่อการปรับปรุง เนื้อหา รายละเอียด และวิธีการสื่อสารการตลาด รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของหน่วยงาน ซึ่งกิจกรรมการสื่อสารการตลาดดังที่กล่าวมานี้เป็นลักษณะการสร้างการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two-way communication)

2) วิธีดำเนินงานของการสื่อสารการตลาด

นักการตลาดสามารถนำเครื่องมือการสื่อสารที่หลากหลายเพื่อสื่อสารข่าวสารต่าง ๆ ไปยังลูกค้าเป้าหมาย ซึ่งวิธีการดำเนินงานของการสื่อสารการตลาดที่นิยมในปัจจุบัน (Kotler & Keller, 2009) ได้แก่

2.1) การโฆษณา เป็นการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ไม่ใช้พนักงานเป็นผู้แจ้ง แต่เน้นการสื่อสารผ่านสื่อ โดยส่วนมากเน้นการใช้สื่อมวลชนเพื่อจูงใจให้เกิดความต้องการ

2.2) การขายโดยพนักงานขาย เป็นการติดต่อสื่อสารโดยมีพนักงานดำเนินการ เช่น มีการสาธิตวิธีการใช้งานสินค้า ประกอบกับการชักจูงให้ลูกค้าซื้อสินค้าของตน

2.3) การส่งเสริมการขาย เป็นการสื่อสารเพื่อกระตุ้นให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ของตน โดยมีการกำหนดช่วงเวลาในระยะเวลานั้น ๆ จัดหาสิ่งจูงใจที่มีคุณค่าและสร้างความพิเศษสำหรับลูกค้า เช่น บัตรกำนัลแก่ลูกค้า ส่วนลดราคา แสตมป์การค้า ของแถมต่าง ๆ เป็นต้น

2.4) การให้ข่าวสารและการประชาสัมพันธ์ เป็นการสื่อสารที่เน้นการสร้างภาพพจน์และทัศนคติที่ดีต่อผลิตภัณฑ์ หรือภาพลักษณ์ขององค์การ ซึ่งอาจทำได้หลายวิธี เช่น วิธีการให้ข่าวสารผ่านสื่อโดยมิได้จ่ายค่าใช้จ่ายให้กับรายการที่มาทำข่าว หรือสื่อมวลชนที่มีความสนใจเข้ามาทำข่าว วิธีประชาสัมพันธ์โดยเข้าไปเยี่ยมเยียนลูกค้า พร้อมตอบข้อสงสัยต่าง ๆ ตลอดจนการจัดโครงการให้ความรู้แก่ลูกค้าเกี่ยวกับการใช้งานผลิตภัณฑ์หรือประโยชน์ของผลิตภัณฑ์ เป็นต้น

2.5) การตลาดทางตรงและการตลาดแบบมีปฏิริยาโต้ตอบ เป็นการสื่อสารในรูปแบบที่ไม่ต้องใช้อีเมล แต่ใช้การโฆษณาแทน จุดประสงค์เพื่อสร้างการตัดสินใจซื้อให้เกิดขึ้น ซึ่งวิธีการนี้องค์การจะเน้นเจาะจงไปยังลูกค้าแต่ละราย สร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าในระยะยาว โดยมีการส่งข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายกับลูกค้า เช่น การส่งจดหมาย การติดต่อผ่านอีเมล การใช้แค็ตตาล็อก การจัดสัมมนาเน้นให้มีส่วนร่วมระหว่างลูกค้าและองค์การ เป็นต้น

2.6) การตลาดโดยการบอกต่อ เป็นการสื่อสารที่เน้นสร้างการบอกต่อแบบ ปากต่อปาก โดยวิธีการนี้ต้องการให้บุคคลที่เป็นที่รู้จักเป็นผู้กระจายข่าว เพราะเป็นผู้ที่สามารถสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ดี สร้างความไว้วางใจได้ นอกจากนี้ การตลาดโดยการบอกต่อนั้นยังสื่อถึงการมีประสบการณ์ตรง ความสนใจ ความคิดเห็นของผู้บอกต่อจากการใช้ผลิตภัณฑ์ซึ่งสะท้อนให้เห็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี ตัวอย่างการตลาดโดยการบอกต่อ เช่น การบอกต่อกันผ่านระบบอินเทอร์เน็ตในห้องสนทนา การบอกต่อโดยตัวเอง

2.7) การจัดกิจกรรมและการสร้างเสริมประสบการณ์ เป็นการสื่อสารผ่านการจัดกิจกรรมหรือใช้เหตุการณ์ในช่วงเวลาสำคัญในการส่งเสริมการขาย เป็นการสร้างความสัมพันธ์ให้ลูกค้าได้รู้จักมากขึ้นประกอบกับการสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าในเวลาเดียวกัน เช่น การจัดกิจกรรมรับปีใหม่ กิจกรรมวันสงกรานต์ การจัดการประจำปีของจังหวัด การให้ความบันเทิงผ่านงานคอนเสิร์ต เป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การสื่อสารการตลาดที่ธุรกิจใช้สื่อสารกับลูกค้า นั้น ธุรกิจสามารถผสมผสานเครื่องมือการสื่อสารได้มากกว่าหนึ่งเครื่องมือ โดยทุกเครื่องมือที่นำมาใช้นั้นจะต้องส่งข่าวสารไปในทิศทางเดียวกัน มีความสอดคล้องทั้งด้านเนื้อหาและความถูกต้องของข้อมูล เพื่อให้ลูกค้าได้รับข่าวสารที่ชัดเจน ตรงตามวัตถุประสงค์ในการทำการสื่อสารการตลาดของธุรกิจ

2.9 แนวคิดการตลาดดิจิทัล

พฤติกรรมผู้บริโภคของลูกค้าที่เปลี่ยนแปลงจากเดิมทำให้การทำการตลาดในโลกออนไลน์ได้รับความนิยมมากในฐานะช่องทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพสูงและสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าต่างๆ ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเนื้อหาเหล่านี้ถูกนำเสนอผ่านสื่อดิจิทัลบนโลกออนไลน์ เช่น Facebook YouTube หรือ การเขียนข้อมูลบน Blog เป็นต้น การตลาดดิจิทัล คือ การดำเนินการทางการตลาดที่นำเอาเทคโนโลยีมาช่วยทำกิจกรรมการตลาดเพื่อตอบสนองความจำเป็นและความต้องการให้กับลูกค้า (Cao et al., 2020; Hanlon, 2019) ปัจจุบันการทำการตลาดดิจิทัลจำแนกเป็น 8 ประเภท ดังนี้ (Williamson, 2013; Hanlon, 2019)

3.1) เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ (Video and Photo Sharing Website) คือ เว็บไซต์เซอร์วิสที่ให้ผู้ใช้งานสามารถฝากหรือนำสื่อข้อมูล รูปภาพ วิดีโอ เพื่อนำไปแบ่งปันแก่ผู้อื่นทำให้สามารถเผยแพร่ต่อสาธารณชนได้ด้วยต้นทุนต่ำ และยังใช้ให้เกิดการบอกต่ออย่างแพร่หลาย ตัวอย่างเว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันสื่อออนไลน์ เช่น Flickr, YouTube, Instagram, Pinterest เป็นต้น

3.2) ไมโครบล็อก (Micro-blog) คือ สื่อที่รูปของเว็บเซอร์วิสที่จะส่งข้อความสั้น ๆ ที่เรียกว่า “Status” หรือ “Notice” เพื่อแสดงสถานะว่ากำลังทำอะไร กำลังสนใจหรือคิดเห็นเรื่องใด ซึ่งจะใช้งานร่วมกับเครื่องหมาย # (hashtag) เพื่อเชื่อมต่อกับกลุ่มคนที่มีความสนใจในเรื่องเดียวกัน

3.3) เครือข่ายสังคม (Social Networking Site) คือ สื่อที่บุคคลหรือหน่วยงานสามารถเข้ามาแสดงความคิดเห็นได้ด้วยตนเองผ่านทาง Facebook, LinkedIn, TikTok เป็นต้น

3.4) บล็อกส่วนบุคคลและองค์กร (Personal and Corporate Blogs) คือ ปัจจุบันเป็นที่นิยมใช้ในทำตลาดกับสินค้าและบริการ โดยผู้เขียนจะเขียนเนื้อหาเพื่อแบ่งปันให้กับบุคคลอื่นๆ โดยผู้รับสารสามารถเข้าไปอ่านหรือแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้ Blogger หรือผู้เขียนบล็อกที่มีศักยภาพสูง จะมีการสร้างเรื่องราวของสินค้าและบริการต่างๆ ให้ผู้อื่นสนใจจนมีผู้ติดตามบล็อกจำนวนมาก

3.5) วิกีและพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (Wikis and Online Collaborative Space) คือ สื่อบนพื้นที่สาธารณะออนไลน์ จุดประสงค์เพื่อใช้เป็นที่รวบรวมข้อมูลและเอกสารซึ่งสามารถสืบค้นรายละเอียดโดยง่าย ปัจจุบันถูกนำมาใช้ในประโยชน์ของแหล่งข้อมูลอ้างอิงที่ใช้เชื่อมโยงข้อมูลที่สำคัญกับสินค้าและบริการต่าง ๆ เช่น Wikipedia, Wikies เป็นต้น

3.6) กลุ่มหรือพื้นที่แสดงความคิดเห็น (Forums, Discussion Board and Group) คือ บริการบนเว็บไซต์ที่ให้โอกาสกลุ่มสมาชิกที่ได้สมัครเป็นสมาชิกในเว็บไซต์นั้น เข้ามาแสดงความเห็นในเรื่องราวต่าง ๆ เช่น การพูดคุยในกลุ่มการศึกษา กลุ่มรถยนต์ กลุ่มการท่องเที่ยว เป็นต้น เนื้อหาที่พูดคุยในพื้นที่แสดงความคิดเห็นถือเป็นข้อมูลสำคัญที่นักการตลาดจะนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปจัดทำกลยุทธ์ทางการตลาดต่อไป

3.7) ข้อความสั้น (Instant Messaging) คือ สื่อในรูปของข้อความที่มีการรับ-ส่งข้อความจากมือถือไปยังลูกค้าย่อยต่าง ๆ ที่นิยมใช้มากคือ การส่งข้อความสั้น หรือ SMS (Text Messaging)

3.8) การแสดงตนว่าอยู่ ณ สถานที่ใด (Geo-spatial Tagging) คือ สื่อในรูปของเว็บไซต์ที่พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยให้ผู้ใช้งานสามารถแสดงตำแหน่งที่ตั้งของตนไปพร้อมๆ กับการแสดงความคิดเห็นและรูปภาพในสื่อสังคมออนไลน์ ทำให้ผู้ติดตามสามารถทราบถึงสถานที่ของบุคคลนั้นได้ทันที ตัวอย่าง เช่น Instagram, Facebook, Foursquare เป็นต้น

ปัจจุบันเครื่องมือที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นมีความสามารถให้บริการมากกว่าหนึ่งรูปแบบ เช่น Facebook สามารถเป็นได้ทั้งเครือข่ายสังคมออนไลน์และสามารถแบ่งปันรูปภาพ และภาพเคลื่อนไหวด้วยในเครื่องมือเดียว ทำให้นักการตลาดสามารถนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อดิจิทัลให้มี

ความน่าสนใจและสามารถดึงดูดผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น และเป็นกลยุทธ์การตลาดที่มีประสิทธิภาพ ในปัจจุบันการตลาดดิจิทัล เป็นการจัดการตลาดที่ใช้ในการจัดการธุรกิจทุกประเภท (Reid & Bojanic, 2010)

2.10 นโยบายบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2.10.1 ประวัติมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยเปิด เป็นความพยายามที่รัฐบาลจะขยายโอกาส เพื่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา แก่ประชาชนให้มากที่สุด แนวคิดนี้ได้เคยนำมาใช้แล้ว ในประเทศไทยโดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และการเมือง ซึ่งตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ได้จัดการศึกษาระบบ “ตลาดวิชา” รับนักศึกษาโดยไม่มีการสอบคัดเลือก ไม่บังคับให้เข้าฟังบรรยาย แต่ยังคงใช้วิธีการจัดการศึกษาในลักษณะเดียวกับมหาวิทยาลัยทั่วไป คือใช้ชั้นเรียนเป็นหลัก นักศึกษาอาจศึกษาได้ด้วยตนเอง หรืออาจเข้าฟังบรรยายหรือไม่พบอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยได้ ต่อมา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้ เปลี่ยนมาเป็นระบบจำกัดการรับนักศึกษาเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

วิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช คือ เป็นมหาวิทยาลัยเปิดชั้นนำของโลกที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการศึกษาทางไกลเพื่อสร้างโอกาสการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิตสำหรับทุกคน

2.10.2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ตามประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ว่าด้วยเรื่อง “คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ.2564” โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2555 ให้สอดคล้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ ในสังคม เพื่อให้สาขาวิชาใช้เป็นเกณฑ์และเป้าหมายในการดำเนินงานด้านหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน กิจกรรมนอกหลักสูตร และพัฒนานักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ โดยเอกสารแนบท้ายประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2564 ได้แบ่งคุณลักษณะบัณฑิตออกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับสังคม และระดับตนเอง มีรายละเอียดดังนี้

ระดับสังคม บัณฑิตสามารถ

- ปฏิบัติตนตามจริยธรรมทางวิชาการหรือจรรยาบรรณทางวิชาชีพ
- ปฏิบัติตนด้วยความซื่อสัตย์สุจริตทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- ดำรงตนอย่างมีคุณธรรมและจริยธรรมกำกับการดำเนินชีวิต
- ปฏิบัติดีต่อผู้อื่นและส่วนรวมด้วยความเข้าใจและเต็มใจ
- นำความรู้และประสบการณ์ไปใช้สร้างสรรค์สังคมน่าอยู่และยั่งยืน
- ดำรงรักษาและส่งเสริมวิถีปฏิบัติ ประเพณีวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมอันดีงาม
- ดำรงตนด้วยความตระหนักในคุณค่าความเป็นมนุษย์ สังคมและสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และมารยาททางสังคมและสิ่งแวดล้อม
- ปฏิบัติตามกฎหมาย กติกา และมารยาททางสังคมในการอยู่ร่วมกัน

ระดับตนเอง บัณฑิตสามารถ

- ตั้งเป้าหมาย พร้อมทั้งควบคุมและกำกับตนเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้
- ปฏิบัติตนตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับอย่างมีความรับผิดชอบและชอบจากผลที่เกิดขึ้น
- ปฏิบัติตนอยู่บนพื้นฐานของความเพียรพยายาม ขยัน และอดทนในสิ่งที่ทำ
- เคารพสิทธิ เสรีภาพ และความเป็นส่วนตัวของบุคคล
- ยอมรับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งเปิดรับการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ
- แสวงหาความรู้ และค้นหาคำตอบจากข้อสงสัยผ่านการศึกษาด้วยตนเองอย่างมีวิจารณญาณเป็นระบบและเท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- พัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของตนสู่ความเป็นมืออาชีพ มีความสามารถในการสื่อสาร นวัตกรรม และใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม
- พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ภาพที่ 2-2 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ที่มา: เอกสารแนบท้ายประกาศมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช พ.ศ. 2564 สืบค้นจาก https://www.stou.ac.th/Information/Notis_bandit.pdf

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย 1) งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทย 2) งานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 3) งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตและการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ และ 4) งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะ ดังนี้ คือ

2.11.1 งานวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทย

เบญญาภา คงมาลัย และ ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ (2558). ได้ทำการศึกษาการพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต และ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่

21 การดำเนินการวิจัยนี้ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร และการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จำนวน 618 คน ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้ 1) สมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 9 สมรรถนะ ได้แก่ (1) มีความรู้ด้านหลักการจัดการความรู้ (2) มีความรู้ความเข้าใจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) มีทักษะด้านการแบ่งปันความรู้ (4) มีทักษะในการจัดการความรู้ (5) มีทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคล (6) มีทักษะในการแบ่งปันความรู้ (7) มีทักษะการคิดและแก้ปัญหา (8) มีจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรม และความซื่อสัตย์ในการจัดการความรู้ และ (9) มีความรับผิดชอบในการแบ่งปันความรู้ 2) สรุปผลการประเมินสมรรถนะการจัดการความรู้ ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 9 สมรรถนะพบว่า สมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

สุรเกียรติ์ ธาตาวัดนาวิทย์ (2561) ศึกษาคุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยตามแนว “ประเทศไทย 4.0” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทยตามแนวประเทศไทย 4.0 ผลการศึกษาพบว่า ประการแรก คือ การส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสในการเข้าไปมีประสบการณ์จริงกับภาคธุรกิจระหว่างเรียน เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ในสถานการณ์จริง ประการที่สอง คือ การส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรจากภาคเอกชนซึ่งจะทำให้เกิดความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตได้เป็นอย่างดี ประการที่สาม คือ การส่งเสริมให้นักศึกษามีการเรียนรู้ต่างวัฒนธรรมเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์ใหม่ในการเรียนรู้

นันทวัช นูนารถ (2562) ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ พบว่า กิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ได้แก่ 1) กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม ประกอบด้วย การจัดค่ายจิตอาสาพัฒนาสังคม กิจกรรมทำบุญ ตักบาตรในวันพระ เข้าค่ายคุณธรรม 2) กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะด้านความรู้ ประกอบด้วย กิจกรรมการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง กิจกรรมการศึกษาดูงาน 3) กิจกรรมพัฒนาคุณลักษณะด้านปัญญาประกอบด้วย การฝึกอบรมเพิ่มทักษะความรู้และความสามารถในการสาขาวิชา การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติจริงในสถานการณ์ต่าง ๆ 4) กิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประกอบด้วย การมอบหมายงานเดี่ยว งานกลุ่ม กิจกรรมค่ายอาสา 5) กิจกรรมการพัฒนาคุณลักษณะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสาร

และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศประกอบด้วย กิจกรรมการนำเสนอผลงานที่ใช้ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียนและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ กิจกรรมการเผยแพร่ผลงานต่อสาธารณชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2.11.2 งานวิจัยเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์ (2555) ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ผ่าน**โครงการจิตอาสา** มีวัตถุประสงค์เพื่อ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรมและบุคลิกอุปนิสัยของบัณฑิตในยุคศตวรรษที่21 การศึกษาพบว่า กิจกรรมจิตอาสาช่วยให้ บัณฑิตมีจิตพร้อมที่จะสละเวลา คำนึงถึงส่วนรวม คำนึงถึงผู้อื่น คำนึงถึงประโยชน์สุขของผู้อยู่ร่วมในสังคมเดียวกัน และแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ และมุ่งประพฤติปฏิบัติให้ผู้อื่นมีความสุข บนพื้นฐานของความตั้งใจดีและเจตนาดี ตรงตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

พระมหาประเสริฐ สุเมโธ (เพชรศรี), นิรุต ถึงนาค, และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2562). ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธี เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม มีจุดประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการเรียน**การสอนตามแนวพุทธวิธี** เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม การศึกษาพบว่า คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรมของนิสิตที่ผ่านการเรียนตามแนวพุทธวิธี ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความมีระเบียบวินัย และ ด้านความซื่อตรง ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งอยู่ในระดับมากทุกด้าน

วราภรณ์ เต็มแก้ว (2560) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเทคนิคเพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง หลักสูตรเทคโนโลยีการบินบัณฑิต พบว่า การพัฒนาเทคนิคเพื่อ**การเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง**นั้น ผู้สอนคือปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อน สำหรับเทคนิคที่ผู้สอนสามารถนำมาบูรณาการ ประกอบด้วย เทคนิคการเรียนรู้แบบโครงงาน เทคนิคการเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์จำลอง เทคนิคการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาหลัก เทคนิคการเรียนรู้แบบสืบเสาะความรู้ เทคนิคการเรียนรู้การศึกษาด้วยตนเอง เทคนิคการเรียนรู้แบบความคิดสร้างสรรค์ และเทคนิคการเรียนรู้แบบ SSCS

2.11.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะบัณฑิตและการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ

ธนาศิริ ชะระอำ (2557) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานสายอาชีพท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน พบว่า 1) คุณลักษณะที่นิสิตนักศึกษาสาขาการท่องเที่ยวของไทยควรได้รับการพัฒนาตามทักษะของผู้ประกอบการ มี 9

รายการ ประกอบด้วย ความรู้ภาษาอาเซียน ทักษะการจัดการอารมณ์และความโกรธ การบริหารเวลา ทักษะภาษาอังกฤษ ความรู้เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว การคิดเป็นระบบเป็นเหตุเป็นผล การทำงานอย่างมีกลยุทธ์ ความอดทนต่อสภาวะตึงเครียด และการรับผิดชอบต่อความผิดพลาดในงาน 2) สำหรับการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาด้านการเตรียมความพร้อมด้านอาชีพให้กับบัณฑิตสาขาการท่องเที่ยว พบว่า สถาบันอุดมศึกษาสามารถสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกและผู้ประกอบการ เพื่อการจัดหาแหล่งฝึกประสบการณ์ให้กับนิสิตนักศึกษาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้มีส่วนร่วมในกระบวนการผลิตบัณฑิตในด้านอื่นๆ เช่น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตร และด้านการประเมินคุณภาพบัณฑิต 3) **คุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานสายอาชีพท่องเที่ยว** ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ (WISE Model) ได้แก่ ลักษณะการทำงาน (Working characteristics: W) คุณภาพส่วนบุคคล (Individual quality: I) ทักษะเพื่อการปฏิบัติงาน (Skills for working: S) และบุคลิกผู้มีการศึกษา (Educated personality: E) 4) รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานสายอาชีพท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4.1) คุณลักษณะที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานสายอาชีพท่องเที่ยว 4 องค์ประกอบ (WISE Model) 4.2) กลยุทธ์การพัฒนาคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ การจัดหลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนานิสิตนักศึกษา และการฝึกประสบการณ์ 4.3) การจัดการเรียนรู้ 3 มิติ คือ การเรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตและอาชีพ การเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้แบบเชื่อมโยงกับการทำงาน 4.4) การประเมินการเรียนรู้ด้วยผลงานการพัฒนาคุณลักษณะส่วนบุคคล (PAD Profiles) 3 ส่วน คือ ข้อมูลพัฒนาการวิชาชีพ ข้อมูลคุณภาพส่วนบุคคล และข้อมูลประสบการณ์ปฏิบัติงาน

สุกัญญา บุรณเดชาชัย (2558) ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของผู้บริหารสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก พบว่า องค์ประกอบของ**คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียน**ที่มีความสำคัญมากที่สุด คือ องค์ประกอบด้านความรู้ตามวิชาชีพ รองลงมา คือ องค์ประกอบด้านความเป็นผู้นำ องค์ประกอบด้านจิตสาธารณะ องค์ประกอบด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ องค์ประกอบด้านศักยภาพทางปัญญา องค์ประกอบด้านคุณธรรมและจริยธรรม องค์ประกอบด้านความใฝ่รู้ องค์ประกอบด้านความสามารถใช้ภาษา องค์ประกอบด้านเจตคติต่อประชาคมอาเซียน และองค์ประกอบด้านสุนทรียารมณ์

2.11.4 งานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะผู้ให้บริการ พบว่า สมรรถนะของผู้ให้บริการมีความสำคัญกับความอยู่รอดของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ผู้วิจัยจึงได้ศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำนวน 5 เรื่อง คือ งานวิจัยของ (1) กรศิริรักษ์ ชูเสียงแจ้ว และคณะ (2562) (2) แก้วตา ผู้พัฒนพงศ์ และคณะ (2561) (3) ญัฐณิชา สิ่งหิระอุดม และคณะ (2561) (4) ปณิษฐา ตาคำ และคณะ (2560) และ (5) ศรันญา อรุณภู (2557) ดังนี้ (1) สมรรถนะและคุณภาพการบริการของพนักงานทำความสะอาดห้องพัก : กรณีศึกษา โรงแรมในจังหวัดตรัง (2) สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานกับคุณภาพการให้บริการขององค์การ (3) สมรรถนะอาชีพมัคคุเทศน์นำเที่ยวทะเลชายฝั่งตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์หน้าที่ (4) แนวการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบธุรกิจ นำเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรองรับการบูรณาการของประชาคมอาเซียน และ (5) การศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจการบริการของบริษัทเคาน์เตอร์เซอร์วิส จำกัด วัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 5 เรื่อง มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกัน คือ เพื่อศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์/คุณลักษณะของสมรรถนะที่พึงประสงค์/องค์ประกอบของสมรรถนะ/และการประเมินสมรรถนะ

การศึกษางานวิจัยทั้ง 5 เรื่อง พบว่า สมรรถนะของผู้ให้บริการที่สอดคล้องกัน ดังนี้ (1) แรงจูงใจหรือแรงขับของบุคคล ประกอบด้วย 1) ความมุ่งมั่นในการทำงาน 2) ความเป็นมืออาชีพ 3) ความกระตือรือร้น 4) การมีจิตบริการ และความขยันในการทำงาน (2) คุณลักษณะของผู้ให้บริการการท่องเที่ยว ควรเป็น 1) ผู้ให้ความรู้ที่ดีแก่ผู้รับบริการ 2) ผู้วางแผนและประสานงานที่ดี 3) ผู้สร้างความบันเทิงที่ดี 4) นักการสื่อสารที่ดี 5) ผู้ให้บริการและอำนวยความสะดวกที่ดี และ 6) ผู้นำกลุ่มที่ดี

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้ คือ

- 1) ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 2) ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 3) ขั้นตอนที่ 3 การศึกษารูปแบบการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี
- 4) ขั้นตอนที่ 4 การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยมีรายละเอียดของกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอน ดังนี้ คือ

3.1 การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

กระบวนการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบ วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และ ข้อที่ 2 เกี่ยวกับศักยภาพการดำเนินการการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต และระดับการสนับสนุนจากผู้บริหาร เป็นรูปแบบการวิจัยผสม ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ดังนี้ คือ

3.1.1 การวิจัยเชิงคุณภาพในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้ คือ

- 1) **ประชากรที่ศึกษา** คือ ผู้บริหารหรือผู้แทนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิต ภายในสถาบันอุดมศึกษา ใช้เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (key Informant) แบบเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การค้นพบตามวัตถุประสงค์ (Nastasi &

Schensul, 2005) ผู้ให้ข้อมูล คือ **ประธานสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช** ที่มี การพัฒนาบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีสาขาเข้าร่วม จำนวน 12 สาขา วิชา ได้แก่ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สาขาวิชา เกษตรและสหกรณ์ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ สาขาวิชา ศิลปศาสตร์ และสาขาวิชารัฐศาสตร์ รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 12 คน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างประเด็นเกี่ยวกับบริบท การศึกษาทางไกลกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 และวิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของการสนับสนุนเชิงกลยุทธ์ในการ ดำเนินการในด้านต่างๆ ของสาขาวิชา

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1) ทำหนังสือขออนุญาตจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล และ หลังจากได้รับอนุญาตทำหนังสือขออนัดหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การสัมภาษณ์รายบุคคล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก **ประธานสาขาวิชาใน แต่ละสาขาวิชา** ประเด็นเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณลักษณะ ของบัณฑิต

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตใน มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคน ไทย 4.0 นักวิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็น ข้อมูลสภาพการดำเนินการการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในแต่ละสาขาวิชา และระดับการ สนับสนุนจากผู้บริหารระดับสูงในการขับเคลื่อนนโยบาย จากนั้นจึงสรุปเป็นภาพรวมในประเด็น สำคัญของการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมา- ธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

3.1.2 การวิจัยเชิงปริมาณในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) ประชากรที่ศึกษาคือ บัณฑิตของหลักสูตรที่มีการผลิตหรือปรับปรุงหลักสูตร เพื่อพัฒนาบัณฑิตรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สำเร็จการศึกษาช่วงปีการศึกษา

2562-2565 ยังทำงานอยู่ในสถานประกอบการอาจเป็นภาครัฐ เอกชน หรือวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปยังไม่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจน

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างคำนวณโดยใช้สูตรของ Cochran (1963)

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{d^2}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

p = สัดส่วนของประชากรที่ต้องการเลือกมาเป็นตัวอย่าง (ร้อยละ 60)

d = สัดส่วนของความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (ร้อยละ 4)

z = ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96

แทนค่าในสูตร n = 576 ตัวอย่าง แจกเพิ่มอีก 5% ทำให้ขนาดตัวอย่างเป็น 600 ตัวอย่าง

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างของนักศึกษา จำนวน 600 คน ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Sampling) โดยมีการจัดกลุ่มตัวอย่างตามทักษะวิชาการเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกฎหมาย 2) กลุ่มวิทยาศาสตร์ 3) กลุ่มสังคม 4) กลุ่มบริหาร และ 5) กลุ่มการศึกษา แต่ละกลุ่ม กำหนดขนาดตัวอย่างจำนวน 120 คน ดังนี้ คือ

ขนาดตัวอย่าง 600 คน				
กลุ่มกฎหมาย	กลุ่มวิทยาศาสตร์	กลุ่มสังคม	กลุ่มบริหาร	กลุ่มการศึกษา
120 คน	120 คน	120 คน	120 คน	120 คน

กลุ่มกฎหมาย	หมายถึง บัณฑิตของสาขาวิชานิติศาสตร์และรัฐศาสตร์
กลุ่มวิทยาศาสตร์	หมายถึง บัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ พยาบาล และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
กลุ่มสังคม	หมายถึง บัณฑิตของสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ มนุษยนิเวศน์ และศิลปศาสตร์
กลุ่มบริหาร	หมายถึง บัณฑิตของสาขาวิชาการจัดการ และ เศรษฐศาสตร์

กลุ่มการศึกษา หมายถึง บัณฑิตของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการจ้างงาน และการประเมินทักษะของตนเองตามคุณลักษณะของบัณฑิตที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และผ่านการตรวจสอบค่าระดับความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยการทดสอบกับกลุ่มบัณฑิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ เกษตรศาสตร์ จำนวน 30 คน

แบบสอบถามแบ่งข้อมูลเป็น 5 ตอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าของตนเอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ คือ

3.1) ทำหนังสือขออนุญาตผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการขอเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2562-2565

3.2) ทำหนังสือเชิญชวนบัณฑิตให้มีส่วนร่วมในการตอบคำถามผ่านเว็บไซต์มหาวิทยาลัย

3.3) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์กระทั่งได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนด

4) การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบที (Paired t-test) เพื่อนำมาเปรียบเทียบคะแนนระดับทักษะของบัณฑิตและทักษะที่มีความสำคัญในมุมมองของบัณฑิต และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)

การวัดระดับความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเองแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 = การรับรู้คุณค่ามากที่สุด

4 = การรับรู้คุณค่ามาก

3 = การรับรู้คุณค่าปานกลาง

2 = การรับรู้คุณค่าน้อย

1 = การรับรู้คุณค่าน้อยที่สุด

การวัดระดับความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเอง
แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมากที่สุด

4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมาก

3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองปานกลาง

2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อย

1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อยที่สุด

การวัดระดับความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการได้รับการจ้างงาน

5 = การรับรู้ความสามารถมากที่สุด

4 = การรับรู้ความสามารถมาก

3 = การรับรู้ความสามารถปานกลาง

2 = การรับรู้ความสามารถน้อย

1 = การรับรู้ความสามารถน้อยที่สุด

3.2 การศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถ รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

กระบวนการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตโดยการ
สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มผู้ใช้บัณฑิต โดยมุ่งการสำรวจไปที่สถานประกอบการที่นักศึกษา
ทำงาน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อตอบ **วัตถุประสงค์การวิจัยข้อ 3** เกี่ยวกับคุณลักษณะของ
บัณฑิตที่ต้องการอันนำไปสู่การขับเคลื่อนธุรกิจที่มีศักยภาพ สอดรับกับนโยบายไทยแลนด์ 4.0
โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 ประชากรที่ศึกษา คือ สถานประกอบการ ที่ประกอบด้วย หน่วยงานภาครัฐ
ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ และอื่น ๆ ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน เป็นสถานประกอบการที่
บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชทำงานอยู่ ใช้สูตรคำนวณของ Cochran (1963)

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{d^2}$$

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

p = สัดส่วนของประชากรที่ต้องการเลือกมาเป็นตัวอย่าง (ร้อยละ 50)

d = สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น (ร้อยละ 5)

z = ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96

แทนค่าในสูตร n = 384 ตัวอย่าง

ดังนั้น ขนาดตัวอย่างของสถานประกอบการ จำนวน 384 แห่ง ใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบเจาะจงเป็นสถานประกอบการที่บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชปฏิบัติงานอยู่ ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามไปยังสถานประกอบการจำนวน 600 แห่ง ระบุให้ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ใช้บัณฑิต โดยส่งแบบสอบถามผ่านทางไปรษณีย์ มีสถานประกอบการตอบกลับแบบสอบถามทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ มีจดหมายตอบกลับ รวม 353 ฉบับ คิดเป็นอัตราการตอบกลับของแบบสอบถามทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ ร้อยละ 58.83

3.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลภาพรวมทักษะที่สถานประกอบการต้องการ ระดับความสำคัญของทักษะในมุมมองของผู้ประกอบการ และการประเมินทักษะของบัณฑิตในสถานประกอบการ โดยแบบสอบถามนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน และผ่านการตรวจสอบค่าระดับความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Cronbach's Alpha) ของแบบสอบถาม โดยการทดสอบกับสถานประกอบการ จำนวน 30 แห่ง

แบบสอบถามแบ่งข้อมูลเป็น 3 ตอน ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

3.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้ คือ

1) ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยเพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้บริหารสถานประกอบการในการให้ความเห็น และการประเมินทักษะของบัณฑิตในสถานประกอบการ

2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์กระทั่งได้จำนวนตัวอย่างตามที่กำหนด โดยส่งจดหมายไปยังสถานประกอบการพร้อมแบบสอบถามที่สามารถดำเนินการตอบแบบสอบถามได้ทั้ง 2 รูปแบบ

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การทดสอบที (Paired t-test) เพื่อนำมาใช้เปรียบเทียบคะแนนประเมินระดับทักษะของบัณฑิตและทักษะที่มีความสำคัญในมุมมองของสถานประกอบการ

การวัดระดับความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด

4 = ระดับที่สำคัญมาก

3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง

2 = ระดับที่สำคัญน้อย

1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด

การวัดระดับความคิดเห็นต่อการประเมินระดับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ประกอบการ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

5 = มากที่สุด

4 = มาก

3 = ปานกลาง

2 = น้อย

1 = น้อยที่สุด

3.3 การศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี

กระบวนการวิจัยในขั้นตอนนี้เป็นการศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลในการตอบ วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 เกี่ยวกับการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของหน่วยต้นแบบที่ดี เพื่อให้เห็นแนวปฏิบัติที่พึงประสงค์นำไปสู่การพัฒนากระบวนการดำเนินงานภายในของมหาวิทยาลัย เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้ คือ

3.3.1 ประชากรที่ศึกษา คือ หน่วยต้นแบบที่มีการพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0 จำนวน 3 แห่ง **ใช้เกณฑ์การคัดเลือก** ผู้ให้ข้อมูลแบบเจาะจง โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกหน่วยต้นแบบ คือ

หน่วยต้นแบบมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรอย่างชัดเจน เช่น การพัฒนารูปแบบเรียนการสอนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 หรือ รูปแบบการบริหารคนเก่ง (Talent people) ครอบคลุมทั้งบุคลากรภายในและผู้เรียน ซึ่งเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ หรือ หน่วยงานที่มีความโดดเด่นด้านการวิจัยและเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศ หรือหน่วยต้นแบบที่มีผลการปฏิบัติงานเป็นที่ยอมรับ (High Performance Organization) และหน่วยต้นแบบจะต้องยืนยันสมัครใจที่จะเข้าร่วมโครงการวิจัย มีหน่วยต้นแบบเข้าร่วม ได้แก่ 1) โรงเรียนกำเนิดวิทย์ 2) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ 3) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

ผู้ให้ข้อมูลของหน่วยต้นแบบ คือ ผู้บริหาร หรือผู้ที่ดูแลรับผิดชอบ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรและผู้เรียนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0

3.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 รวมถึงการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมจากการเข้าศึกษาดูงานหน่วยต้นแบบ

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย

1) ทำหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยไปยังผู้บริหารหน่วยต้นแบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล และหลังจากได้รับอนุญาตทำหนังสือขออนุญาตหมายเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) การสัมภาษณ์รายบุคคล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้บริหารหรือผู้ที่ดูแลรับผิดชอบหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0

3.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นักวิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปภาพรวมการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของหน่วยต้นแบบที่ดี และปัจจัยแห่งความสำเร็จ

3.4 การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กระบวนการในขั้นตอนนี้นำไปสู่รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อตอบ**วัตถุประสงค์ข้อที่ 5** เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ

3.4.1 ประชากรที่ศึกษา คือ ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้บริหารสาขาวิชาที่มีการผลิตหรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาบัณฑิตรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 จำนวน 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสาขาวิชาศิลปศาสตร์

3.4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การนำข้อมูลที่ได้จากวัตถุประสงค์ ที่ 1- 4 มาสร้างรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์

3.4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้บริหารหลักสูตรหรือผู้แทนที่มีการผลิตหรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาบัณฑิตรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 และคณาจารย์ผู้สอนในหลักสูตรแทนที่มีการผลิตหรือปรับปรุงหลักสูตรเพื่อพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ดังนี้ คือ

1) คณะผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อค้นหารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2) คณะผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินทักษะของบัณฑิตในมุมมองของบัณฑิตและสถานประกอบการ และข้อมูลคุณลักษณะของบัณฑิตตามความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนด รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

3) ผู้เชี่ยวชาญและผู้วิจัยร่วมกันคิดวิเคราะห์และร่างกำหนดรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยพิจารณาความพร้อมในมิติต่างๆ บนพื้นฐานที่ปรากฏขึ้นจากผลลัพธ์งานวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1-4

4) สรุปผลรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ที่ได้จากผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1-4 และข้อเสนอแนะจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ของบริบทของการวิจัย เพื่อนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

3.4.5 การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ โดยพัฒนาสื่อรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์ภายในมหาวิทยาลัย และสังคมภายนอก

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ คือ

- 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 2) เพื่อศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 3) เพื่อศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
- 4) เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินการพัฒนานุเคราะห์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี และ
- 5) เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

4.1 ผลการศึกษาศถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมมาธิราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (ม.ส.ธ.) ที่มีการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชที่สำเร็จการศึกษาช่วงปีการศึกษา 2562-2565 ยังทำงานอยู่ในสถานประกอบการอาจเป็นภาครัฐ เอกชน หรือวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป 2) ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง 3) ข้อมูลความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน 4) ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน 5) ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

4.1.1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต

ผลการศึกษาภาพรวมข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต แสดงในตารางที่ 4-1

ตารางที่ 4-1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต

(n = 600)

ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	225	37.5
	หญิง	375	62.5
	รวม	600	100.0
2. อายุ	20-24 ปี	21	3.5
	25-30 ปี	124	20.7
	31-40 ปี	236	39.3
	41-50 ปี	161	26.8
	51-60 ปี	55	9.2
	61 ปีขึ้นไป	3	0.5
	รวม	600	100.0
3. กลุ่มสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	กฎหมาย (นิติศาสตร์, รัฐศาสตร์)	120	20.0
	วิทยาศาสตร์ (วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, พยาบาล)	120	20.0
	สังคมและชุมชน (ศิลปศาสตร์, มนุษยนิเวศศาสตร์, เกษตรศาสตร์และสหกรณ์)	120	20.0
	การศึกษา (ศึกษาศาสตร์, นิเทศศาสตร์)	120	20.0
	กลุ่มบริหาร (วิทยาการจัดการ, เศรษฐศาสตร์)	120	20.0

ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต		จำนวน	ร้อยละ
	รวม	600	100.0
4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาจาก ม.ส.ธ.	ต่ำกว่าปริญญาตรี	484	80.7
	ปริญญาตรี	112	18.7
	สูงกว่าปริญญาตรี	4	0.7
	รวม	600	100.0
5. อาชีพ	ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ	367	61.2
	พนักงานเอกชน	151	25.2
	ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ	41	6.8
	พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	3.2
	รวม	600	100.0
6. ตำแหน่งงานปัจจุบัน	ผู้บริหาร	75	12.5
	ผู้ปฏิบัติงาน	494	82.3
	เจ้าของกิจการ	31	5.2
	รวม	600	100.0
7. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบัน	ไม่เกิน 1 ปี	35	5.8
	1-3 ปี	155	25.8
	4- 6 ปี	157	26.2
	7-9 ปี	94	15.7
	10-12 ปี	56	9.3
	13 ปีขึ้นไป	103	17.2
	รวม	600	100.0
8. ลักษณะงานปัจจุบัน	งานที่บริการส่วนหน้า (Front-Office)	271	45.2
	งานสนับสนุน (Back-Office)	329	54.8
	รวม	600	100.0
9. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	15,000 - 19,999 บาท	284	47.3
	20,000 - 24,999 บาท	69	11.5

ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิต		จำนวน	ร้อยละ
	25,000 – 29,999 บาท	56	9.3
	30,000 - 34,999 บาท	39	6.5
	35,000 – 39,999 บาท	35	5.8
	40,000 - 44,999 บาท	29	4.8
	45,000 – 49,999 บาท	16	2.7
	50,000 บาทขึ้นไป	72	12.0
	รวม	600	100.0
10. สถานภาพ	โสด	315	52.5
	สมรส	254	42.3
	หม้าย/หย่าร้าง	31	5.2
	รวม	600	100.0
11. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ	ดีเด่น	14	2.3
	ดี	70	11.7
	ปานกลาง	294	49.0
	น้อย	194	32.3
	น้อยที่สุด	28	4.7
	รวม	600	100.0
12. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์	ดีเด่น	45	7.5
	ดี	294	49.0
	ปานกลาง	223	37.2
	น้อย	32	5.3
	น้อยที่สุด	6	1.0
	รวม	600	100.0

ตารางที่ 4-1 แสดงผลการศึกษารวมของตัวอย่างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช จำนวน 600 คน พบว่า

1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 62.5

2) อายุ มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.3 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และ ช่วงอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.8 และ 20.7 ตามลำดับ ส่วนช่วงอายุที่พบน้อยที่สุด คือ อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.5

3) กลุ่มวิชาที่บัณฑิตตัวอย่างสำเร็จการศึกษา จัดแบ่งเป็น 5 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีจำนวนเท่ากัน (คิดเป็นร้อยละ 20 เท่ากันทุกกลุ่ม) ได้แก่ 3.1) กลุ่มกฎหมาย (สาขาวิชานิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์) 3.2) กลุ่มวิทยาศาสตร์ (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพยาบาล) 3.3) กลุ่มสังคมและชุมชน (สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มนุษยนิเวศศาสตร์ และเกษตรศาสตร์และสหกรณ์) 3.4) กลุ่มการศึกษา (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์) และ 3.5) กลุ่มการบริหาร (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ และเศรษฐศาสตร์)

4) ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.7 รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 18.7 และพบน้อยที่สุดได้แก่ ระดับปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 0.7

5) อาชีพปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 61.2 รองลงมา ได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 25.2 และพบน้อยที่สุด คือ พนักงานรัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.20

6) ตำแหน่งงานปัจจุบัน พบส่วนใหญ่เป็นผู้ปฏิบัติงาน จำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.30 รองลงมา คือตำแหน่งผู้บริหาร คิดเป็นร้อยละ 12.5 และพบน้อยที่สุด คือตำแหน่งเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 5.2

7) ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบัน ส่วนใหญ่มีระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.20 รองลงมา ได้แก่ระยะเวลา 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.8 และพบว่าระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.80

8) ลักษณะงานปัจจุบัน ส่วนใหญ่ทำงานมีลักษณะเป็นงานสนับสนุน (Back-Office) คิดเป็นร้อยละ 54.8 นอกนั้นพบว่า มีลักษณะเป็นงานบริการส่วนหน้า (Front-Office) คิดเป็นร้อยละ 45.2

9) รายได้ต่อเดือน พบส่วนใหญ่มีรายได้ 15,000 - 19,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมา ได้แก่ รายได้มากกว่า 50,000 บาท และ รายได้ 20,000 - 24,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 12.0 และ ร้อยละ 11.5 ตามลำดับ และพบน้อยที่สุด คือรายได้ 45,000 - 49,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.7

10) **สถานภาพ** ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 52.5 รองลงมา คือสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 42.3 และพบน้อยที่สุด คือสถานภาพ หม้ายและหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 5.2

11) **ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ** พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาอังกฤษได้ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมา คือมีความสามารถในการสื่อสารระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 32.3 และพบน้อยที่สุด คือมีความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษระดับดีเด่น คิดเป็นร้อยละ 2.3

12) **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์** พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมา คือมีความสามารถระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.2 และพบน้อยที่สุด คือมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ความสามารถระดับน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.0

4.1.2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง แสดงในตารางที่ 4-2 และ 4-3

ตารางที่ 4-2 ภาพรวมความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง

(n= 600)

การรับรู้คุณค่าของตนเอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. องค์กรเปิดโอกาสให้ฉันมีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น	4.23	.78	มากที่สุด	8
2. ฉันมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้	4.26	.67	มากที่สุด	5
3. ฉันมีความสุขที่ได้ทุ่มเทและพยายามอย่างจริงจังในการช่วยพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร	4.36	.67	มากที่สุด	1
4. ฉันมีความพึงพอใจต่อความสามารถและผลการปฏิบัติงานของตนเอง	4.32	.67	มากที่สุด	2
5. ฉันภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันองค์กรให้มีความเจริญเติบโต	4.32	.67	มากที่สุด	2

การรับรู้คุณค่าของตนเอง	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
6. ฉันพึงพอใจกับบทบาทและสถานะที่ได้รับการมอบหมายจากภายในองค์กร	4.26	.71	มากที่สุด	5
7. ฉันได้รับโอกาสที่ดีจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้เพราะนายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในผลงานของฉัน	4.25	.76	มากที่สุด	7
8. ฉันได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงานของฉัน	4.32	.67	มากที่สุด	2
รวม	4.2906	.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-2 พบว่าภาพรวมระดับการรับรู้คุณค่าของตนเองของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้คุณค่าของตนเองเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า ทุกประเด็นมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.23 และ 4.36 ($4.23 \leq \bar{x} \leq 4.36$) ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้คุณค่าของตนเองจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ

ลำดับที่ 1 คือ ประเด็นที่ 3 ฉันมีความสุขที่ได้ทุ่มเทและพยายามอย่างจริงจัง ในการช่วยพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36$)

ลำดับที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เท่ากัน 3 ประเด็น ($\bar{x} = 4.32$) คือ 1) ประเด็นที่ 4 ฉันมีความพึงพอใจต่อความสามารถและผลการปฏิบัติงานของตนเอง 2) ประเด็นที่ 5 ฉันภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันองค์กรให้มีความเจริญเติบโต และ 3) ประเด็นที่ 8 ฉันได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงานของฉัน

ลำดับที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้เท่ากัน 2 ประเด็น ($\bar{x} = 4.26$) คือ 1) ประเด็นที่ 2 ฉันมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ และ ประเด็นที่ 6 ฉันพึงพอใจกับบทบาทและสถานะที่ได้รับการมอบหมายจากภายในองค์กร

ลำดับที่ 7 คือประเด็นที่ 7 ฉันได้รับโอกาสที่ดีจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้เพราะนายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในผลงานของฉัน ($\bar{x} = 4.25$)

ลำดับที่ 8 คือประเด็นที่ 1 องค์กรเปิดโอกาสให้ฉันมีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น
($\bar{x} = 4.23$)

ตารางที่ 4-3 เปรียบเทียบความคิดเห็นการรับรู้คุณค่าของตนเองตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา

(n= 600)

กลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	n	ระดับการรับรู้คุณค่า ของตนเอง		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.		
กลุ่มกฎหมาย	120	4.23	.65	1.221	.300
กลุ่มวิทยาศาสตร์	120	4.25	.53		
กลุ่มสังคมและชุมชน	120	4.26	.53		
กลุ่มการศึกษา	120	4.37	.56		
กลุ่มบริหาร	120	4.32	.59		
รวม	600	4.29	.57		

Significant at level of 0.05

จากตารางที่ 4-3 แสดงผลการทดสอบความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเองตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่างของการรับรู้คุณค่าของตนเองของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน ($F = 1.221$, $Sig = .300$)

4.1.3 ข้อมูลความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน แสดงในตารางที่ 4-4, 4-5, 4-6 ดังนี้ คือ

ตารางที่ 4-4 ภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

(n = 600)

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการรับรู้ทักษะตนเอง	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ทักษะอาชีพและชีวิต	4.35	.48	4.30	.51
1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)				
1.1) มีความเป็นผู้นำ	4.14	.76	4.08	.74
1.2) มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา	4.31	.70	4.23	.66
1.3) สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น	4.18	.74	4.12	.72
1.4) มีคุณธรรมและจริยธรรม	4.54	.62	4.43	.60
1.5) มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	4.53	.60	4.45	.60
รวม	4.33	.57	4.26	.56
2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)				
2.1) สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย	4.40	.60	4.36	.59
2.2) สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.39	.61	4.35	.59
2.3) มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน	4.31	.62	4.20	.69
2.4) มีการดำเนินการจัดการ	4.35	.61	4.31	.60
2.5) มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.40	.62	4.36	.61
รวม	4.36	.53	4.31	.54
3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)				
3.1) มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา	4.36	.60	4.27	.63
3.2) สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง	4.32	.62	4.32	.62
3.3) สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.38	.61	4.32	.61
รวม	4.35	.54	4.30	.57

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการรับรู้ทักษะ ตนเอง	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
4) ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)				
4.1) มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ	4.41	.60	4.33	.59
4.2) ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ	4.47	.58	4.41	.58
4.3) ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.52	.57	4.41	.61
4.4) มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง	4.34	.67	4.33	.63
4.5) มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	4.29	.66	4.31	.65
รวม	4.35	.54	4.35	.54
5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)				
5.1) มีการผลิตผลงาน	4.24	.66	4.24	.66
5.2) มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย	4.39	.61	4.33	.61
5.3) สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้	4.25	.64	4.24	.65
5.4) มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้	4.41	.62	4.35	.62
รวม	4.32	.56	4.28	.58
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.36	.51	4.28	.52
1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)				
1.1) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.34	.60	4.29	.60
1.2) สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.34	.63	4.29	.61
1.3) สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการแก้ปัญหา	4.34	.63	4.27	.61
1.4) สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.35	.64	4.28	.61
รวม	4.34	.57	4.28	.57

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการรับรู้ทักษะตนเอง	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)				
2.1) มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	4.39	.62	4.31	.60
2.2) สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น	4.38	.60	4.33	.59
2.3) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน	4.30	.64	4.24	.62
2.4) มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ	4.33	.63	4.27	.62
รวม	4.34	.56	4.28	.55
3) การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)				
3.1) มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้อย่างดี	4.31	.64	4.25	.62
3.2) มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.38	.61	4.30	.61
3.3) รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	.61	4.35	.62
3.4) มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน	4.46	.59	4.38	.60
รวม	4.40	.55	4.31	.56
4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)				
4.1) สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	4.36	.61	4.26	.65
4.2) มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	4.40	.62	4.29	.65
4.3) สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ	4.34	.63	4.24	.67

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการรับรู้ทักษะตนเอง	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
4.4) มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และการสื่อสารข้อมูล	4.32	.66	4.24	.67
รวม	4.35	.58	4.26	.61
รวมทักษะอาชีพและชีวิตและทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.36	.48	4.29	.50

ตารางที่ 4-4 แสดงภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบันที่มีต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) โดยรวมทั้งหมดทั้งความคิดเห็นต่อความสำคัญและการรับรู้ทักษะของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36 \pm .48$, $\bar{x} = 4.29 \pm .50$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1) ทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) ประกอบด้วย 5 มิติ คือ 1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง 4) ด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม และ 5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35 \pm .48$) และภาพรวมการรับรู้ต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.30 \pm .51$)

สำหรับผลการศึกษา ความคิดเห็นต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิตแต่ละมิติ พบว่า

1.1) ภาพรวมมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.33 \pm .57$) และการรับรู้มิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26 \pm .56$)

1.2) ภาพรวมมิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36 \pm .53$) และการรับรู้มิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31 \pm .54$)

1.3) ภาพรวมมิติการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction) พบว่าความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35 \pm .54$) และการรับรู้มิติการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.30 \pm .57$)

1.4) ภาพรวมมิติด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills) พบว่าความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติสังคมและข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35 \pm .54$) และการรับรู้มิติสังคมและข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.35 \pm .54$) และมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน

1.5) ภาพรวมมิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32 \pm .56$) และการรับรู้มิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.28 \pm .58$)

2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) ประกอบด้วย 4 มิติ คือ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) การสื่อสารและความร่วมมือ 4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ได้ ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36 \pm .51$) และภาพรวมการรับรู้ต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.28 \pm .52$)

สำหรับผลการศึกษา ความคิดเห็นต่อทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมแต่ละมิติ พบว่า

2.1) ภาพรวมมิติการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติภาวะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.34 \pm .57$) และการรับรู้ทักษะมิติการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28 \pm .57$)

2.2) ภาพรวมมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) พบว่าความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.34 \pm .56$) และการรับรู้ทักษะมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28 \pm .55$)

2.3) ภาพรวมมิติการสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติการสื่อสารและความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.40 \pm .55$) และการรับรู้ทักษะมิติการสื่อสารและความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.31 \pm .56$)

2.4) ภาพรวมมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.35 \pm .58$) และการรับรู้ทักษะมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.26 \pm .61$)

ตารางที่ 4-5 เปรียบเทียบภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

(n = 600)

ทักษะ	ความสำคัญของทักษะ		การรับรู้ทักษะของตนเอง		t-test	P-Value
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		
1. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.35	.48	4.30	.51	3.980	.000*
1.1 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.33	.57	4.26	.56	3.810	.000*
1.2 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว	4.36	.53	4.31	.54	2.870	.004*
1.3 การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง	4.35	.54	4.30	.57	2.710	.007*
1.4 ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม	4.35	.54	4.35	.54	NA	NA
1.5 การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้	4.32	.56	4.28	.58	1.889	.059

ทักษะ	ความสำคัญของทักษะ		การรับรู้ทักษะของตนเอง		t-test	P-Value
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)		
2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.36	.51	4.28	.52	5.294	.000*
2.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	4.34	.57	4.28	.57	3.020	.003*
2.2 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.34	.56	4.28	.55	3.448	.001*
2.3 การสื่อสารและความร่วมมือ	4.40	.55	4.31	.56	4.847	.000*
2.4 สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	4.35	.58	4.26	.61	4.806	.000*
รวม	4.36	.48	4.29	.50	5.040	.000*

ตารางที่ 4-5 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างภาพรวมระหว่างความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายทักษะ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะรวม** ($\bar{x} = 4.36 \pm .48$) และค่าเฉลี่ยการรับรู้ทักษะรวมของตนเอง ($\bar{x} = 4.29 \pm .50$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยการรับรู้ทักษะรวมของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะรวม

2) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะอาชีพและชีวิต** ($\bar{x} = 4.35 \pm .48$) และค่าเฉลี่ยการรับรู้ทักษะด้านอาชีพและชีวิตของตนเอง ($\bar{x} = 4.30 \pm .51$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยระดับการรับรู้ทักษะด้านอาชีพและชีวิตของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Sig = .000) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Sig = .004) และการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Sig = .007)

3) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ($\bar{x} = 4.36 \pm .51$) และค่าเฉลี่ยการรับรู้ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของตนเอง ($\bar{x} = 4.28 \pm .52$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยระดับการรับรู้ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมทุกมิติ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Sig = .003) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Sig = .001) การสื่อสารและความร่วมมือ (Sig = .000) และ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Sig = .000)

ตารางที่ 4-6 เปรียบเทียบระดับการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวมตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา

(n= 600)

กลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	n	ระดับการรับรู้ทักษะ ของตนเองโดยรวม		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.		
กลุ่มกฎหมาย	120	4.29	.51	2.035	.088
กลุ่มวิทยาศาสตร์	120	4.21	.51		
กลุ่มสังคมและชุมชน	120	4.27	.50		
กลุ่มการศึกษา	120	4.31	.46		
กลุ่มบริหาร	120	4.39	.51		
รวม	600	4.29	.50		

Significant at level of 0.05

จากตารางที่ 4-6 แสดงผลการทดสอบระดับการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวม (ทักษะด้านอาชีพและชีวิต และ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) ตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่างของการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน ($F = 2.035$, Sig = .088)

4.1.4 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน แสดงในตารางที่ 4-7 และ 4-8

ตารางที่ 4-7 ความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

(n=600)

การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน	$\bar{x}$	S.D.	การแปลผล	ลำดับ
1. หากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้จำเป็นต้องปรับขนาดโครงสร้างองค์กรให้เล็กลง ฉันยังมั่นใจว่าจะได้รับการจ้างงานต่อไป	4.28	.67	มากที่สุด	3
2. ทักษะที่ฉันได้รับจากงานปัจจุบันในองค์กรนี้ ทำให้ฉันมีความสามารถในการทำงานกับองค์กรอื่นๆ ได้	4.29	.68	มากที่สุด	2
3. ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้และฝึกทักษะใหม่ ๆ เพื่อทำให้ตัวเองได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่น	4.41	.61	มากที่สุด	1
4. ถ้าจำเป็นต้องหางานแห่งใหม่ฉันสามารถได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่นที่คล้ายคลึงงานเดิม	4.24	.68	มากที่สุด	4
5. บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่คล้ายคลึงหรือระดับเดียวกับที่ฉันทำงานอยู่ในปัจจุบันเป็นที่ต้องการอย่างสูงของนายจ้าง	4.23	.67	มากที่สุด	5
6. ฉันสามารถหางานทำได้ง่าย เนื่องจากมีทักษะและประสบการณ์ที่ครอบคลุมงานอย่างเหมาะสม	4.22	.68	มากที่สุด	6
รวม	4.27	.57	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4-7 พบว่าภาพรวมระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$) เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน เป็นรายประเด็น ปรากฏว่า ทุกประเด็นมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.22 และ 4.41 ($4.22 \leq \bar{x} \leq 4.41$) ซึ่งสามารถเรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ

ลำดับที่ 1 คือ ประเด็นที่ 3 ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้และฝึกทักษะใหม่ ๆ เพื่อทำให้ตัวเองได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่น มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.41$)

ลำดับที่ 2 คือประเด็นที่ 2 ทักษะที่ฉันได้รับจากงานปัจจุบันในองค์กรนี้ทำให้ฉันมีความสามารถในการทำงานกับองค์กรอื่นๆ ได้ มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.29$)

ลำดับที่ 3 คือประเด็นที่ 1 หากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้จำเป็นต้องปรับขนาดโครงสร้างองค์กรให้เล็กลง ฉันยังมั่นใจว่าจะได้รับการจ้างงานต่อไป มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.28$)

ลำดับที่ 4 คือประเด็นที่ 4 ถ้าจำเป็นต้องหางานแห่งใหม่ฉันสามารถได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่นที่คล้ายคลึงงานเดิม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.24$)

ลำดับที่ 5 คือประเด็นที่ 5 บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่คล้ายคลึงหรือระดับเดียวกับที่ฉันทำงานอยู่ในปัจจุบันเป็นที่ต้องการอย่างสูงของนายจ้าง มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.23$)

ลำดับที่ 6 คือประเด็นที่ 6 ฉันสามารถหางานทำได้ง่าย เนื่องจากมีทักษะและประสบการณ์ที่ครอบคลุมงานอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.22$)

ตารางที่ 4-8 เปรียบเทียบการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา
(n= 600)

กลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา	n	การรับรู้ความสามารถ ของตนเองต่อการจ้างงาน		F	Sig
		$\bar{x}$	S.D.		
กลุ่มกฎหมาย	120	4.24	.63	.418	.796
กลุ่มวิทยาศาสตร์	120	4.27	.51		
กลุ่มสังคมและชุมชน	120	4.25	.58		
กลุ่มการศึกษา	120	4.28	.52		
กลุ่มบริหาร	120	4.33	.64		
รวม	600	4.27	.57		

Significant at level of 0.05

จากตารางที่ 4-8 แสดงผลการทดสอบระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่าง

ของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน ($F = .418$, $Sig = .796$)

4.1.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Coefficient) แบบ Enter ซึ่งกำหนดปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง 2) ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต และ 3) ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

4.1.5.1 ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเองที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน แสดงในตารางที่ 4-9 และ 4-10

ตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับการรับรู้คุณค่าของตนเอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
Regression	63.276	8	7.910	33.946	.000*
Residual	137.705	591	.233		
Total	200.981	599			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-9 ผลการวิเคราะห์พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับการรับรู้คุณค่าของตนเอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรงได้

ตารางที่ 4-10 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับการรับรู้คุณค่าของตนเอง

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
Constant	1.861	.151		12.315	.000		
V1	.037	.034	.049	1.062	.289	.534	1.874
V2	.183	.045	.214	4.115	.000	.428	2.336
V3	.009	.049	.010	.178	.859	.366	2.731
V4	.054	.048	.064	1.135	.257	.368	2.718
V5	.089	.051	.104	1.723	.085	.319	3.132
V6	-.020	.049	-.025	-.411	.681	.318	3.142
V7	.028	.046	.037	.621	.535	.322	3.109
V8	.183	.049	.212	3.761	.000	.364	2.749
R = .561, R ² = .315, Adjusted R ² = .306, SE = .482							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-10 พบว่า ค่า VIF ที่ได้มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้สามารถทดสอบการถดถอยเชิงพหุคูณได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ v2 มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ (Beta = .214) และv8 การยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน (Beta = .212) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ดังนั้น ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง ได้แก่ มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ และการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 30.6 (Adjusted

$R^2 = .306$) และสามารถเขียนเป็นสมการทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมดังนี้

การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน = $1.861 + .214$ (มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้) + $.212$ (การยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน)

4.1.5.2 ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิตที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน แสดงในตารางที่ 4-11 และ 4-12

ตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะอาชีพและชีวิต

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
Regression	105.294	5	21.059	130.726	.000*
Residual	95.688	594	.161		
Total	200.981	599			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-11 ผลการวิเคราะห์พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับทักษะอาชีพและชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรงได้

ตารางที่ 4-12 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับ
ทักษะอาชีพและชีวิต

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
Constant	.810	.140		5.774	.000		
Leadership & Responsibility	.269	.057	.260	4.747	.000*	.267	3.745
Flexibility & Adaptability	.120	.064	.113	1.864	.063	.218	4.597
Initiative & Self-Direction	.002	.055	.002	.037	.971	.276	3.623
Social & Cross-Cultural Skills	.132	.056	.125	2.358	.019*	.287	3.489
Productivity & Accountability	.284	.056	.287	5.095	.000*	.253	3.949
R = .724, R ² = .524, Adjusted R ² = .520, SE = .401							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-12 พบว่า ค่า VIF ที่ได้มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้สามารถทดสอบการถดถอยเชิงพหุคูณได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Beta = .287) ทักษะภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Beta = .260) และทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Beta = .125) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ดังนั้น ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรมสามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 52.0 (Adjusted R² = .520) และสามารถเขียนเป็นสมการทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ดังนี้

การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน = .810 + .287 (การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้) + .260 (ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ) + .125 (ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม)

4.1.5.3 ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน แสดงในตารางที่ 4-13 และ 4-14

ตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
Regression	103.604	4	25.901	158.262	.000*
Residual	97.377	595	.164		
Total	200.981	599			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-13 ผลการวิเคราะห์พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน มีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสามารถสร้างสมการทำนายเชิงเส้นตรงได้

ตารางที่ 4-14 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานกับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตัวแปร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
Constant	.887	.136		6.513	.000		
Critical Thinking & Problem Solving	.150	.055	.148	2.730	.007*	.279	3.585
Creativity & Innovation	.209	.062	.201	3.383	.001*	.231	4.328
Communication & Collaboration	.345	.059	.336	5.862	.000*	.248	4.029
Information, Media & Technology Skills	.086	.045	.091	1.911	.057	.361	2.773
R = .718, R ² = .515, Adjusted R ² = .512, SE = .404							

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4-14 พบว่า ค่า VIF ที่ได้มีค่าไม่เกิน 10 และค่า Tolerance มากกว่า 0.1 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้สามารถทดสอบการถดถอยเชิงพหุคูณได้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวมเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะการสื่อสารและความร่วมมือ (Beta = .336) ทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Beta = .201) และทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Beta = .148) ตามลำดับ โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัวนี้ สามารถร่วมกันทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ดังนั้น ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 51.2 (Adjusted $R^2 = .512$) และสามารถเขียนเป็นสมการทำนายการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ดังนี้

$$\text{การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน} = .887 + .336 (\text{การสื่อสารและความร่วมมือ}) + .201 (\text{ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม}) + .148 (\text{การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา})$$

4.2 ผลการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ข้อมูลการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับสภาพการดำเนินการการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 รวมทั้งสิ้น 12 สาขาวิชา มีประเด็นดังนี้

4.2.1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะดิจิทัลและความรู้ในการปฏิบัติจริง เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตที่ในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะ

การเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ มากที่สุด ซึ่งทักษะทั้งสองนี้เป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามความต้องการของสาขาวิชา

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์สุขภาพ

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-15 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-15 ภาพรวมทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - มีอาชีพการงานที่มั่นคง	จุดแข็ง - ผู้เรียนอยู่ในอาชีพที่มีการอบรม ความรู้ ด้านนวัตกรรมอยู่ตลอดเวลา
จุดอ่อน - การเติบโตในตำแหน่งที่สูงขึ้น - ภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาสนใจ การเรียนรู้	จุดอ่อน - การเรียนออนไลน์ต้องอาศัยผู้เรียนที่ แสวงหาความรู้ บางทีนักศึกษาไม่ได้ตั้งใจ ในการเรียนรู้จริง
โอกาส - มีอาชีพการงานที่มั่นคงอยู่แล้ว - กรณีคนต้องการเปลี่ยนอาชีพ - มีเทคโนโลยีการเรียนออนไลน์โดย ไม่ต้องเข้ามาเรียนแบบ Full Time	โอกาส - เน้นทักษะด้านดิจิทัลสำหรับนักศึกษา/ กระบวนการคิดและการดูงานใน หน่วยงานที่จะจุดประกายในความคิดได้ /การพัฒนาทางเศรษฐกิจและนวัตกรรม AI
อุปสรรค - เนื่องจากทำงานและเรียนด้วย จึงทำให้ไม่มีเวลา - เงินที่ต้องจ่ายค่าเล่าเรียน - ระยะเวลาในการศึกษา	อุปสรรค - บางอย่างต้องให้เห็นของจริงหรือการ ปฏิบัติอาจต้องมีการปฏิบัติด้านดิจิทัลใน อาชีพนั้นๆ - อุปสรรคด้านความรู้และการดูงาน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คือ สาขาวิชาฯ มีการ

ออกแบบการเรียนรู้ให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้จริง รวมถึงการพานักศึกษาดูงานว่าเมื่อได้เรียนจบแล้วจะเป็นเช่นไร

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ มุ่งเน้นเรื่อง **การฝึกปฏิบัติออนไลน์** โดย ในหลักสูตรปริญญาตรี ทั้ง 3 หลักสูตรได้มีการนำการฝึกปฏิบัติออนไลน์มาใช้นักศึกษา ในวิชาประสบการณ์วิชาชีพ/การฝึกปฏิบัติงานฯ แต่ต้องมีการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาให้อาจารย์และนักศึกษาได้เข้าใจ อย่างไรก็ตามการใช้กลยุทธ์นี้อาจต้องอาศัยเทคนิคการจูงใจ เช่น การใช้ค่าตอบแทนที่จูงใจแก่คณาจารย์ เป็นต้น

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - โครงสร้างองค์การ ต้องปรับหน่วยงานให้กระชับ โดยเน้นให้คนมีศักยภาพสูงอยู่ในองค์การ
 - ปรับขั้นตอนการทำงานให้เกิดความคล่องตัวไม่มีขั้นตอนที่ยุ่งยาก
 - มีเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกในการทำงาน
 - มีหน่วยสนับสนุนที่มีความสามารถและปฏิบัติงานช่วยเหลือได้ทุกอย่าง
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยต้องมีผู้นำที่ฉลาด มีความรู้จริงๆ สามารถเข้าใจและกำหนดทิศทางอนาคตได้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
 - มีการวางระบบสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการจ้าง Outsource มาปฏิบัติงาน และผู้ให้ข้อมูลต้องสามารถมองบริบทภาพรวมได้จริง
 - มีฐานข้อมูลที่สามารถใช้ประโยชน์ได้จริง
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - บุคลากรสายวิชาการ และหน่วยงานสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ควรทำงานให้มีประสิทธิภาพ

- การทำงานโดยใช้ระบบออนไลน์ในการประชุมและการเก็บเอกสาร

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาฯ เห็นว่าในปัจจุบันระบบสารสนเทศรวมถึงเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยไม่ค่อยพบปัญหา แต่ส่วนมากเป็นประเด็นปัญหาที่ระบบการทำงานของมหาวิทยาลัยเกิดระบบการทำงานที่เพิ่มขึ้นนำมาสู่การเพิ่มความยุ่งยากในการใช้จริง

แนวทางแก้ไขปัญหาลักษณะข้างต้น สามารถดำเนินการได้โดย มหาวิทยาลัยควรหาบุคลากรที่เข้าใจงาน มีความสามารถในระบบสารสนเทศเพื่อช่วยในการวางระบบการทำงานที่ผสมผสานกับเทคโนโลยี

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชาฯ มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. พัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล และความรู้ เท้าทันด้านสื่อ รวมถึงการพัฒนาทักษะ ความเข้าใจเกี่ยวกับนวัตกรรม
2. พัฒนาทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร โดยบุคลากรสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างเหมาะสม

3. พัฒนาการคิดแบบมีวิจารณญาณ
4. วางระบบการทำงานและการพัฒนาทักษะของบุคลากรให้สอดคล้องกัน
5. พัฒนาทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษให้ได้ในระดับที่ดี

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด	6 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี	จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท	จำนวน 2 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก	จำนวน 1 หลักสูตร

2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด

ระดับปริญญาเอก (ปร.ด. แขนงวิชาสาธารณสุขศาสตร์)

ระดับปริญญาโท (ส.ม. สาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต)

ระดับปริญญาตรี (สส./อาชีวฯ/พท.บ.)

4.2.2 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือมากที่สุด ซึ่งทักษะทั้งสองนี้บัณฑิตของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ยังอยู่ในระดับปานกลาง

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-16 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-16 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตสามารถยืดหยุ่นปรับตัวได้ดี - บัณฑิตมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	จุดแข็ง - บัณฑิตมีความสามารถในการสื่อสารและสามารถให้ความร่วมมือกับบุคคลทั่วไปได้ง่าย

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดอ่อน - การริเริ่มสร้างสรรค์และการกำกับดูแลตนเอง	จุดอ่อน - ขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
โอกาส - รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิต	โอกาส - ปัจจุบันมีเทคโนโลยีและเครื่องมือที่ทันสมัย
อุปสรรค - บัณฑิตเข้าไม่ถึงโอกาสเนื่องจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม	อุปสรรค - บัณฑิตจำนวนหนึ่งยังคงมีช่องว่างในการเข้าถึงเทคโนโลยียุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คือ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าถึงทุกสื่อเทคโนโลยี และสาขาวิชาฯ ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมสื่อสร้างสรรค์** โดยสาขาวิชามีการวางแผนที่ชัดเจนเพื่อนำมาจัดทำกลยุทธ์ของสาขาวิชาโดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะนักศึกษาทางด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ มีกิจกรรมการใช้สื่อสร้างสรรค์ในชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพ กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี และมีการทำ Visual Lab ในห้องปฏิบัติการกับนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต นอกจากนี้สาขาวิชาได้มีการพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนโดยจัดให้มีชุดวิชาในรูปแบบ ก2 และ ก3 ที่มีการสอนเสริมแบบออนไลน์และให้นักศึกษาเข้าร่วมการทำและส่งกิจกรรมผ่านระบบ Moodle ของมหาวิทยาลัย

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยควรดำเนินการตามแผนปรับแต่งแปลงโฉมของมหาวิทยาลัย

2. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานควรมีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติของมหาวิทยาลัย

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าในปัจจุบัน มหาวิทยาลัยและสาขาวิชา มีปัญหาเรื่องความยืดหยุ่น ความคล่องตัวของระบบการบริหารและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. สาขาวิชา เตรียมการพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องต่อโลกศตวรรษที่ 21
2. สาขาวิชา มีระบบสารสนเทศเฉพาะของสาขาวิชา
3. สาขาวิชา มีการจัดทำบันทึกความร่วมมือ MOU กับกรมวิทยาศาสตร์บริการ
4. สาขาวิชา มีการทำโครงการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษา

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 1 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ วิทยาศาสตร์-
บัณฑิต วิชาเอกอาหาร โภชนาการและการประยุกต์

4.2.3 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะดิจิทัล

เพื่อการประยุกต์ในการทำงานจริง เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีมากที่สุด ซึ่งทักษะทั้งสองนี้บัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาการจัดการยังอยู่ในระดับปานกลาง

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา วิทยาการจัดการ

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-17 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-17 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชา วิทยาการจัดการ

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีความรับผิดชอบ - บัณฑิตมีความตั้งใจเรียนรู้ และมีการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง	จุดแข็ง - บัณฑิตสามารถเข้าใจเครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ได้ดี - บัณฑิตสามารถหาข้อมูลที่มีประโยชน์ได้ง่ายบนแพลตฟอร์มต่างๆ
จุดอ่อน - บัณฑิตยังประยุกต์ใช้ทฤษฎีเพื่อการทำงาน ได้ไม่ดี	จุดอ่อน - บัณฑิตยังไม่สามารถสร้างความสร้างสรรค์ใหม่ๆ ได้ - ทักษะด้านภาษาอังกฤษ
โอกาส - นโยบายของภาครัฐที่สนับสนุนการแบบการเรียนรู้ใหม่ - สังคมที่เน้นเรียนควบคู่กับการทำงานมากขึ้น - ความต้องการความสำเร็จคืออย่าง เป็นผู้ประกอบการในตลาดสูงขึ้น	โอกาส - ปัจจุบันมีเทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ที่มากขึ้น

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
อุปสรรค - ปัญหาหาเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งส่งผล ให้นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับทุน การศึกษา	อุปสรรค - ความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คือ มหาวิทยาลัยควรส่งเสริมและสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ และสาขาวิชา ควรมีการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนรู้โดยอาศัยเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับกลุ่มตลาดผู้เรียนกลุ่มใหม่

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุคดิจิทัล** โดยปัจจุบันสาขาวิชา มีการปรับเนื้อหาและกิจกรรมรวมถึงกลยุทธ์ที่เน้นเนื้อหาในยุคดิจิทัลมากขึ้น อีกทั้งสาขาวิชา ได้มีการปรับเนื้อหาและวิธีการสอนในชุดวิชาให้ทันสมัยโดยเน้นจากกลุ่มผู้เรียนกลุ่มใหม่ และมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษามีการพัฒนาทักษะและสามารถทำงานได้จริง เช่น การนำเสนอผลงานผ่านวิดีโอ การนำเสนอผ่านออนไลน์ เป็นต้น

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ ที่มีต่อมหาวิทยาลัยในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุป ได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยมีการวางแผนในการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต แต่ยังไม่
มีแนวทางที่ชัดเจน หรือมุ่งเป้าด้านใด มีเฉพาะทักษะภาษาอังกฤษ และดิจิทัลเท่านั้นชัดเจน
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - การปรับแต่งแปลงโฉมมหาวิทยาลัยและการดำเนินงานเน้นออนไลน์สมบูรณ์แบบ
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - สำนักวิชาการมีกระบวนการชัดเจนมากขึ้นแต่ยังไม่เน้นด้านคุณลักษณะบัณฑิต
 - สำนักบริการการศึกษาและสำนักบัณฑิตศึกษายังคงเน้นกิจกรรมแบบเดิม

**3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและ
เพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0**

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าในมหาวิทยาลัยยังอยู่ในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลง จึงมีข้อจำกัดหลายด้าน เช่น 1) การปรับปรุงชุดวิชาอย่างจำกัดจำนวน ทำให้ไม่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาที่ครบทุกรายวิชา 2) กระบวนพลักดันกิจกรรมและหลักสูตรระยะสั้นมีขั้นตอนไม่ชัดเจน และไม่มียงบประมาณสนับสนุนที่เพียงพอ 3) วัฒนธรรมการปรับเปลี่ยนและกิจกรรมใหม่ๆ ยังมีไม่มาก สำหรับแนวทางแก้ไขนั้น สาขาวิชา เสนอให้มีการกำหนดเป็นตัวชี้วัดหลักให้ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายการเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดลงไปในการประเมินผลของสาขาวิชา และหน่วยงานต่างๆ

**4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีการเร่งพัฒนาทักษะและ
คุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ
การเป็นคนไทย 4.0**

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 คือ สาขาวิชา เตรียมการพัฒนาหลักสูตรและกำหนดอุตสาหกรรมที่เน้นพัฒนา โดยเฉพาะ เช่น การพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสภาอุตสาหกรรม หรือกระทรวงมหาดไทย โดยดำเนินการผ่านการสำรวจความต้องการของอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานพันธมิตร จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงหลักสูตรและกำหนดกิจกรรมที่เหมาะสม

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 11 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 6 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก จำนวน 2 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ บัญชีบัณฑิต

4.2.4 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการบูรณาการองค์ความรู้กับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการแก้ปัญหาและพัฒนาต่อยอดไปสู่นวัตกรรม เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ มากที่สุด

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-18 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-18 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีเป้าหมายในการเรียน เพื่อพัฒนาอาชีพและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น - บัณฑิตมีภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ - บัณฑิตมีการกำกับดูแลตนเองได้ดี	จุดแข็ง - บัณฑิตสามารถใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทางไกลได้ - บัณฑิตให้ความร่วมมือในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย
จุดอ่อน - บัณฑิตยังขาดการพัฒนาผลงาน	จุดอ่อน - บัณฑิตยังขาดทักษะความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
โอกาส - การพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิตที่รอบด้านมากขึ้นทั้งการลงทุน การผลิตเทคโนโลยีเพื่อรองรับการส่งออก และการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในระดับประเทศและทั่วโลกหลังสถานการณ์โควิดคลี่คลาย	โอกาส - การแข่งขันทางด้านแรงงานที่มีความเชี่ยวชาญสูงขึ้น นักศึกษาต้องมองหาหลักสูตรที่สามารถต่อยอดองค์ความรู้ และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงาน
อุปสรรค - ราคาสินค้า หมายถึง ราคาพลังงาน ค่าขนส่ง มีค่าเพิ่มสูงขึ้นทำให้การพัฒนาต่อยอดด้านอาชีพไม่สูงขึ้น - การหยุดชะงักของระบบเศรษฐกิจจากการระบาดของโควิด	อุปสรรค - เงินลงทุนในการเรียนรู้ และต่อยอดนวัตกรรมลดลงจากอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น และสงครามทางเศรษฐกิจของโลกมหาอำนาจ

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม** โดยสาขาวิชาได้พัฒนาเอกสารการสอน ประมวลสาระชุดวิชา โดยมุ่งเน้นองค์ความรู้ และพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ผ่านการพัฒนาหลักสูตรที่มีการกำหนด PLOs ของหลักสูตร และกระจายสู่ชุดวิชาต่างๆ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ประธานชุดวิชา และคณะกรรมการบริหารชุดวิชา ได้มีการทบทวนผลของการบรรลุ PLOs ของหลักสูตรรายปีและทักษะที่มุ่งเน้นมากที่ใช้คือการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย

- ยังไม่มีหน่วยงานของมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทหรือหน้าที่ในการพัฒนาคุณลักษณะ และเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อาจเนื่องมาจากยังไม่ใช้ ประเด็นสำคัญอันดับต้นๆ ของมหาวิทยาลัยในการแก้ปัญหา เพราะปัญหาสำคัญในปัจจุบัน คือ เรื่อง จำนวนนักศึกษาลดลง

2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

- การนำระบบ EdPEx มาพัฒนาการดำเนินงานหน่วยงานต่างๆ ในมหาวิทยาลัย และประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรด้วย AUN-QA ที่ต้องมีการประเมินการบรรลุผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เมื่อสำเร็จหลักสูตร

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การพัฒนาตัวชี้วัดในคำรับรองการปฏิบัติราชการที่มุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาทักษะ และยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อหลักสูตรทุก กลุ่ม เพื่อนำมากำหนด PLOs และ CLO ในแต่ละชุดวิชาที่มีความเชื่อมโยงกันและวัดผลได้

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มิต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาฯ เห็นว่าใน สาขาวิชาฯ ยังขาดการทำความเข้าใจกับคณาจารย์ในสาขาวิชาและการพัฒนา CLO ของแต่ละชุดวิชา นอกจากนี้ระบบต่างๆ ที่รองรับการดำเนินงานยังเป็นไปด้วยความล่าช้า นโยบายจากมหาวิทยาลัย ยังขาดการกำกับติดตาม

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชาฯ มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ดำเนินการกำหนดนโยบายต่างๆผ่านผู้บริหารสาขาวิชาและคณะกรรมการประจำสาขาวิชาโดยพิจารณาจากข้อเสนอแนะและเป้าหมายความพร้อมจากคณะ

กรรมการบริหารหลักสูตรของสาขาวิชาทุกหลักสูตรในการวางแผนพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

2. มีการปรับปรุงหลักสูตรในทุกๆ 5 ปีและพัฒนาหลักสูตร Non Degree ที่เป็นทักษะที่ต้องการในตลาดแรงงานภาคการผลิต ภาคการลงทุนและภาคการเงิน เพื่อเป็นการรองรับทักษะที่เกิดการพลิกผันจากเทคโนโลยีในอนาคต

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด	2 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี	จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท	จำนวน 1 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ เศรษฐศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกเศรษฐศาสตร์	

4.2.5 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือมากที่สุด ซึ่งทักษะทั้งสองนี้บัณฑิตของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ยังอยู่ในระดับปานกลาง

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-19 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิตและทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-19 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา

พยาบาลศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีวินัยในการเรียนที่ดี - บัณฑิตมีการปรับตัวทั้งการเรียน การทำงานและชีวิตครอบครัว	จุดแข็ง - บัณฑิตมีทักษะการเรียนรู้ผ่านเอกสารการ สอนและกิจกรรมได้ดี
ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดอ่อน - บัณฑิตขาดการประยุกต์ความรู้	จุดอ่อน - บัณฑิตยังขาดการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และการคิดนวัตกรรม - บัณฑิตขาดการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ ในการทำงานจริง - มหาวิทยาลัยยังขาดการสนับสนุนให้มี แหล่งฝึกปฏิบัติพยาบาลในมหาวิทยาลัย
โอกาส - เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีมากขึ้นและ สามารถ เข้าถึงระบบ Cloud บน Internet ได้อย่างทั่วถึง	โอกาส - สื่อเทคโนโลยีและโปรแกรมต่างๆ ที่ช่วย ผู้เรียนมีโอกาสในการศึกษาที่ดี
อุปสรรค - ค่าใช้จ่ายของนักศึกษาและค่าบริการ Internet เมื่อต้องเข้ามาใช้บริการ ของมหาวิทยาลัยเช่น การเรียน E- Learning การสอบออนไลน์ เป็นต้น	อุปสรรค - การเรียนแบบออนไลน์มีจุดอ่อนในการสร้าง สัมพันธภาพ การสร้างความผูกพันระหว่าง เพื่อนและอาจารย์ - การเรียนแบบออนไลน์สร้างความโดดเดี่ยว ในการเรียนได้และทักษะการเรียนรู้ บางอย่างยากที่จะศึกษาทางออนไลน์

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน** โดยปัจจุบันระดับบัณฑิตศึกษาประสบความสำเร็จในการพัฒนาการเรียนรู้ให้เกิด PLOs ตามที่หลักสูตรกำหนดแต่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ยังเป็นสิ่งที่ท้าทาย ซึ่งต้องการการออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน

สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ มีกลยุทธ์ในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต โดยสาขาวิชาฯ ได้จัดนักศึกษาเป็นกลุ่มเขตพื้นที่สุขภาพ มีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำเขตและมีการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาแต่ละเขตพื้นที่ปฏิบัติการพยาบาลด้วยกัน นักศึกษาช่วยกันให้ความรู้ในการเรียนทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ รวมถึงการใช้โปรแกรม Microsoft Teams เพื่อเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนรู้

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุป ได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยมีการจัดปฐมนิเทศ การพัฒนา Applications ของมหาวิทยาลัยบนมือถือ
 - มหาวิทยาลัยมีการจัดกิจกรรมชมรมนักศึกษา เพื่อช่วยมหาวิทยาลัยและหน่วยงานต่างๆ ที่นักศึกษาต้องติดต่อประสานงาน
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อน STOU Objective Key Result Action Plan
 - การจัดแผนการศึกษา ก2 ก3 และชุดวิชาออนไลน์สมบูรณ์แบบ
 - การจัดบริการผ่าน STOU SIS และ Digital Student service journey ทั้ง Web-based และ Mobile Application
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - หน่วยงานมีการพัฒนาระบบบริการนักศึกษา เพื่อให้ให้นักศึกษาสามารถใช้งานบนระบบออนไลน์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับข้อมูลการจัดการเรียนการสอนต่างๆ
 - หน่วยงานสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนผ่านโปรแกรม Ms Teams

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าใน การพัฒนา Virtual lab nursing practice เป็นประเด็นปัญหาสำคัญ ทางสาขาวิชา ประสงค์ให้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัย เข้ามาช่วยเหลือในด้านการจัดระบบและงบประมาณสนับสนุน

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. การปรับปรุงหลักสูตรบัณฑิตศึกษาให้มีการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนให้สามารถใช้ระบบการศึกษาทางไกลอิเล็กทรอนิกส์ และระบบ E-learning ให้มีประสิทธิภาพ และเกิดความพึงพอใจ สามารถตอบสนองต่อตอบปัญหาของนักศึกษาได้อย่างรวดเร็ว
2. การจัดโครงการเชิญผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศมาเป็นวิทยากรเพื่อให้ความรู้ ทักษะที่ทันสมัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีต่างๆ ที่เป็นสากล
3. การใช้ภาษาต่างประเทศอย่างคล่องแคล่ว มีทักษะการใช้ Health literacy เพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ
4. การส่งเสริมความรอบรู้ของนักศึกษาผ่านการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้ต่างๆ ในทุกระดับ
5. การส่งเสริมการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการส่งเสริมสุขภาพ และการบริหารจัดการทางการแพทย์ และการคิดใหม่ ทักษะใหม่ เพื่อแก้ไขปัญหาในการทำงานและการประกอบวิชาชีพการพยาบาลโดยการมอบหมายงานให้นักศึกษาได้ศึกษาปัญหาการบริหารจัดการในองค์กรและเสนอนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนางานในองค์กรให้มีประสิทธิภาพเชิงประจักษ์

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด	3 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี	จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท	จำนวน 2 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก	จำนวน 2 หลักสูตร

2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ ระดับปริญญาตรี

4.2.6 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะ การสื่อสารเพื่อรองรับการใช้งานและการสร้างการเรียนรู้ของเครื่องจักรเพื่อการใช้งาน โดยมุ่งเน้น สร้างนวัตกรรมในการทำงานรวมถึงทักษะด้าน Coding และ Programming เป็นทักษะที่มีความสำคัญ มากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความ พร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือมากที่สุด ซึ่งทักษะทั้งสองนี้ บัณฑิตของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากบัณฑิตยังขาดทักษะ การใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมุ่งเน้นการใช้งานจากโปรแกรมสำเร็จรูป ในความเป็นจริงควรสามารถใช้โปรแกรมพื้นฐานและใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-20 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-20 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตเปิดใจในการเรียนรู้และพัฒนา ทักษะที่จำเป็นอยู่เสมอและปรับตัวที่ดี - บัณฑิตมีวินัยเป็นอย่างดี	จุดแข็ง - มีความร่วมมือในการเรียนรู้ - มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนา นวัตกรรมสังคมศาสตร์
จุดแข็ง - บัณฑิตมีทักษะด้านสังคมและ วัฒนธรรมที่ดี	

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดอ่อน - ปัญหาภาวะผู้นำยังไม่สูงมากพอ - บัณฑิตยังมีความรู้ด้านภาษาต่างประเทศน้อย	จุดอ่อน - สารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยียังด้อยการพัฒนาและการเรียนรู้ - การสื่อสารภาษาต่างประเทศ
- บัณฑิตยังขาดความรู้ที่่องแท้งในงานและความคิดเชิงระบบ - บัณฑิตยังขาดการใช้เครื่องมือหรือเทคโนโลยีระดับประสิทธิภาพ	- ยังขาดความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์
โอกาส - การดำเนินงานพัฒนาทักษะสามารถทำสำเร็จเนื่องจากบัณฑิตทำงานและคลุกคลีกับผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ - บัณฑิตเป็นผู้มีความสนใจในการพัฒนาทักษะตนเองจึงมีการพัฒนาทักษะและมีใจกว้างพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง	โอกาส - มีการเรียนรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมหรือแนวปฏิบัติจากงานที่ทำให้เห็นภาพชัดเจนและเป็นรูปธรรมในการเรียน - มีปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาจากงานประจำจึงมีไหวพริบและวิจารณ์ญาณที่ดี
อุปสรรค - เนื่องจากการพัฒนาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพจำเป็นต้องเรียนรู้ในห้องเรียน หรือที่ทำงาน บัณฑิตมีความรับผิดชอบจากงานประจำครบครันจึงอาจมีข้อจำกัดด้านเวลาในการทำงาน	อุปสรรค - บัณฑิตส่วนใหญ่มีข้อจำกัดด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศจึงเป็นข้อจำกัดการสื่อสารและความร่วมมือนานาชาติ - กระบวนการคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างนวัตกรรมจำเป็นต้องเรียนรู้ตั้งแต่พื้นฐานซึ่งบัณฑิตมีการฝึกฝนที่เป็นอย่างล่าช้า

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คือ ทักษะของนักศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และสังคมยังมีความแตกต่างกัน ทางสาขาวิชาเห็นควรให้มีแนวทางการวิเคราะห์หรือวางแผนเกี่ยวกับการเรียน

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาหลักสูตรที่ทำท้ายและเป็นที่ต้องการผลสานการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยี และกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น** โดย ปัจจุบันสาขาวิชา เน้นกลยุทธ์สร้างหลักสูตรที่ทำท้ายเป็นที่ต้องการของตลาด โดยได้นำมาใช้ในกิจกรรมต่างๆ มาใช้ในการเรียน ซึ่งประสบความสำเร็จมากใน หลักสูตรวิทยาการคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาจำนวนมาก นอกจากนี้ สาขาวิชาได้สนับสนุนการตีพิมพ์และเผยแพร่งานวิจัยด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับทักษะอาชีพและชีวิต โดยเน้นกลยุทธ์การเพิ่มทักษะการสื่อสารของนักศึกษาด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น เช่นการใช้โปรแกรมการตัดสินใจการจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มีหน่วยงานกลางที่เตรียมทรัพยากรการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต
 - มีคณะทำงานที่ประเมินศักยภาพปัจจุบันและการทำงานเชื่อมโยงกันเพื่อให้เกิดการวางแผนการจัดสรรงบประมาณ
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - การมุ่งเน้นการเรียนการสอนออนไลน์ โดยเน้นการเสริมทักษะในช่วงเวลาสั้นและการเรียนรู้ด้วยตนเองด้วยเนื้อหาที่ทันสมัยแบบทันเวลา
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - การมีระบบออนไลน์ในการสอบและการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความตื่นตัวกับการใช้เทคโนโลยี
 - การมีระเบียบข้อบังคับเพื่อเอื้อหรือเป็นขั้นตอนการทำงานในการเปลี่ยนหรือวัดผล เช่น การใช้ประสบการณ์เพื่อเทียบโอนหน่วยกิตในหลักสูตร

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าใน ปัจจุบันสาขาวิชา ขาดงบประมาณหรือทรัพยากรที่จำเป็น และยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ สาขาวิชายังประสบปัญหาการกระจายภาระงานและการมีส่วนร่วมในการดำเนินการตามกลยุทธ์ สำหรับแนวทางแก้ไขนั้น สาขาวิชา เห็นว่าควรให้ความสมดุลระหว่างการส่งมอบเนื้อหาเพื่อพัฒนาทักษะกับเทคโนโลยีที่ใช้ โดยเทคโนโลยีเพื่อสร้างความพึงพอใจ และใช้เนื้อหาที่มีคุณภาพส่งมอบให้ผู้เรียนเพื่อพัฒนาทักษะต่อไป

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. การร่วมมือการจัดการเรียนการสอนกับภาคอุตสาหกรรม
2. การพัฒนาสื่อ และเครื่องมือประกอบการสอน
3. การพัฒนาหลักสูตรด้านวิทยาการคอมพิวเตอร์เพื่อรองรับทักษะศตวรรษที่ 21
4. การปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้ความรู้พื้นฐานสามารถต่อยอดประยุกต์ต่อการได้จริงได้

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 4 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 2 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ วิทยาการคอมพิวเตอร์

2.7 สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหาามากที่สุด

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-21 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-21 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - การกำหนดเป้าหมายในการเรียนของตนเองตามที่ต้องการ - ความตั้งใจและการปรับตัวในด้านการศึกษา	จุดแข็ง - การทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาและ แก้ปัญหาด้วยตัวเอง
จุดอ่อน - ประสบการณ์ในการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น	จุดอ่อน - การเปิดรับมุมมองที่แตกต่างจากผู้อื่น - ทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล
โอกาส - การส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน	โอกาส - นโยบายภาครัฐที่ให้ความสำคัญต่อการเกษตร

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
อุปสรรค - ข้อมูลข่าวสารจากมหาวิทยาลัยไม่ครอบคลุมนักศึกษาจำนวนมาก	อุปสรรค - เทคโนโลยีสารสนเทศและสถานการณ์ บางด้านมีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว - การติดต่อสื่อสารกับทางมหาวิทยาลัย มีข้อจำกัด

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 คือ ทักษะของนักศึกษาควรเน้นให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนนักศึกษาและคณาจารย์โดยผ่านการสื่อสารในระบบออนไลน์และช่องทางอื่นๆ ตามความเหมาะสม นอกจากนี้ควรมอบหมายให้นักศึกษาทำกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป มีการปรับปรุงช่องทางการติดต่อสื่อสารระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาหลักสูตรที่ทำท้ายและเป็นที่ต้องการผลานการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น** โดย ปัจจุบันสาขาวิชาฯ ยังไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เท่าที่ควร อย่างไรก็ตาม สาขาวิชาได้มีพยายามดำเนินการในหลายๆ เรื่อง ได้แก่ 1) การปรับปรุงเอกสารการสอนเป็นระยะๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ 2) กำหนดกิจกรรมให้นักศึกษาได้ดำเนินการตามความเหมาะสม โดยการร่วมมือกับเพื่อนนักศึกษาและหน่วยงานต่างๆ 3) แนะนำให้นักศึกษาเพิ่มทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล 4) กระตุ้นให้นักศึกษาประยุกต์ความรู้ และคิดค้นนวัตกรรมเพื่ใช้ในการประกอบอาชีพ

1) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์กร/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย

- มีการจัดตั้งหน่วยงานเพิ่มมากขึ้นทั้งในส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักศึกษาในการติดต่อสื่อสารกับทางมหาวิทยาลัยและรองรับการดำเนินงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัล ในกิจกรรมการเรียนการสอน และการสื่อสารกับนักศึกษา/ผู้เรียน
- การปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับความต้องการของนักศึกษาให้หลากหลายรูปแบบ

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษามากขึ้นโดยผ่านสื่อและกิจกรรมในด้านต่างๆ
- การแสวงหาความรู้มือกับหน่วยงานภาคนอกทั้งภาครัฐและเอกชนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนและอื่นๆ

2) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าใน ปัจจุบันสาขาวิชา ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและดิจิทัลและเจ้าหน้าที่ที่สนับสนุนการดำเนินงานซึ่งได้มีการแก้ไขโดยการใช้วัสดุอุปกรณ์และมอบหมายให้คณาจารย์ปฏิบัติงานร่วมกัน ในส่วนของนโยบายของมหาวิทยาลัยมีหลายด้านที่ยังขาดความชัดเจน ซึ่งสาขาวิชา ได้พยายามดำเนินการตามความจำเป็นเร่งด่วนและศักยภาพ

3) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. การบริการวิชาการแก่สังคมให้แก่บัณฑิตเพิ่มเติมในรูปแบบต่างๆ
2. การปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนทุก 5 ปี
3. การจัดกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์กับนักศึกษาผ่านระบบออนไลน์และการสื่อสารในช่องทางต่างๆ
4. การจัดหลักสูตรอบรมระยะสั้นและระยะยาวตอบสนองความต้องการของผู้เรียน
5. การให้บริการการศึกษาในรูปแบบต่างๆการที่มีมหาวิทยาลัยกำหนดเช่น ก2 ก3 Modular และหลักสูตร Sandbox
6. กระตุ้นให้คณาจารย์ผลิตงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่สามารถประยุกต์ใช้ในการสอนนักศึกษา

4) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาเกษตรและสหกรณ์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 9 หลักสูตร

ระดับปริญญาตรี	จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท	จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก	จำนวน 2 หลักสูตร

ประกาศนียบัตรทางการเกษตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ เกษตรศาสตร์บัณฑิต (การจัดการการเกษตร)

4.2.8 สาขาวิชานิติศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขานิติศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพ และชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มากที่สุด

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา

นิติศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา
นิติศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ใน ตารางที่
4-22 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และ
นวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-22 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษานิติศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีอาชีพ และประสบการณ์ชีวิต อยู่แล้วในขณะที่ศึกษาในมสธ. และ เมื่อสำเร็จการศึกษาจากมสธ. บัณฑิต สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้จริง	จุดแข็ง - มีความมานะ อดทน รับผิดชอบ
จุดอ่อน - เนื่องจากสภาพแวดล้อมมีการ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว บัณฑิต จึงอาจปรับตัวได้อย่างมีข้อจำกัด	จุดอ่อน - พฤติกรรมที่ไม่แสวงหาและเข้าถึงการ เรียนรู้และนวัตกรรมภายหลังสำเร็จ การศึกษา
โอกาส - มีโอกาสเลือกหรือพัฒนาการประกอบ อาชีพภายหลังการสำเร็จการศึกษา	โอกาส - มีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยีได้
อุปสรรค - ปัญหาทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีผล ต่อเศรษฐกิจของบัณฑิต	อุปสรรค - ข้อจำกัดด้านเวลาและในการประกอบ อาชีพของบัณฑิต

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต เพื่อรองรับ
การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขานิติศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาหลักสูตร
ที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการ
ปรับตัวได้ดี** โดยปัจจุบันสาขานิติศาสตร์ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก ดังตัวอย่างเช่น บัณฑิตที่
สำเร็จสามารถสอบได้เป็นอัยการ ผู้พิพากษา ซึ่งสาขาวิชา ได้ใช้กลยุทธ์ การฝึกฝนในมาตรฐานการศึกษา
และทางหลักสูตรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน นอกจากนี้ สาขาวิชา ยังมุ่งเน้นการ

พัฒนาทักษะด้านการสื่อสาร การมีความรับผิดชอบ การมีผลงาน และความสามารถในการปรับตัวของนักศึกษา

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชานิติศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มีการแบ่งหน่วยงานรับผิดชอบ
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยมีนโยบายมุ่งเน้นไปสู่การเรียนการสอนออนไลน์
 - มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือ
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังเห็นเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนนักในด้านการพัฒนาคุณลักษณะ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการของสาขาวิชาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชา เห็นว่าในปัจจุบันสาขาวิชา ประสบข้อจำกัดด้านเวลาของอาจารย์ในสาขาวิชา ซึ่งสาขาวิชาได้กำหนดแนวทางแก้ไขไว้คือ การปรับเพิ่มอาจารย์ตามสัญญาจ้าง นอกจากนี้สาขาวิชา ยังพบข้อจำกัดของหน่วยงานที่สนับสนุนในหลากหลายด้าน แนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว คือ ผู้บริหารระดับสูงควรมีนโยบายและระบบกำกับติดตามและประเมินผลในการให้หน่วยงานสนับสนุนได้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชาฯ มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. มีแผนการปรับปรุงหลักสูตรตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดตามเกณฑ์มาตรฐาน
2. มีโครงการบริการวิชาการแก่สังคมโดยนำความรู้ที่ทันสมัยเผยแพร่แก่นักศึกษาและ

บัณฑิต

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชานิติศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 5 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก จำนวน 1 หลักสูตร
ประกาศนียบัตร จำนวน 2 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต

4.2.9 สาขาวิชานิติศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะสารสนเทศ ภาษาและการพัฒนาตนเอง เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวและมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ มากที่สุด โดยสองทักษะข้างต้น บัณฑิตยังมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชานิติศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชานิติศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่

4-23 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-23 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขาวิชา
นิเทศศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีความรับผิดชอบ และมีความตั้งใจเรียนรู้ได้ดี	จุดแข็ง - บัณฑิตสามารถเข้าใจเครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ได้ดี
จุดอ่อน - ทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษน้อย	จุดอ่อน - บัณฑิตยังไม่สามารถสร้างความสร้างสรรค์ใหม่ๆ ได้ - ทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ
โอกาส - สังคมที่เน้นการเรียนรู้ควบคู่กับการทำงานมากขึ้น	โอกาส - การส่งเสริมความเป็น Digital University เป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้บัณฑิตพัฒนาทักษะทางดิจิทัลมากขึ้น
อุปสรรค - ปัญหาหาเศรษฐกิจตกต่ำซึ่งมีผลให้นักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับทุนการศึกษา	อุปสรรค - การไม่เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชานิเทศศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้**

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชานิเทศศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งคณะทำงานเพื่อดูแลงานในส่วนนี้

2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

- ไม่มี -

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินงานหลายด้าน เช่น การบริการวิชาการเพื่อพัฒนาบัณฑิต การติดตามบัณฑิตและการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่า การสร้างสายสัมพันธ์แนบแน่นในกลุ่มบัณฑิตศึกษา

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่าใน ปัจจุบันสาขาวิชา มีปัญหาในเรื่องนโยบายและวิธีการดำเนินการที่ชัดเจน ขาดปัจจัยสนับสนุน เป็นต้น

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

1. มีการจัดทำหลักสูตร Re-skill Up-skill
2. มีระหว่างนักศึกษา ทั้งแบบ online และ offline

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชานิติศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 12 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก จำนวน 2 หลักสูตร
ประกาศนียบัตร จำนวน 6 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ หลักสูตร
นวัตกรรมการสื่อสารทางการเมืองและการปกครองท้องถิ่น

4.2.10 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการคิด – การสร้างสรรค์นวัตกรรม - การสื่อสาร - การทำงานเป็นทีม เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี มากที่สุด โดยสองทักษะข้างต้น บัณฑิตยังมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-24 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-24 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพอยู่แล้ว ทำให้มีคุณลักษณะพื้นฐานในการทำงาน - เป็นผู้เข้าใจธรรมชาติของการทำงานที่ต้องรับผิดชอบทำงานร่วมกับผู้อื่น	จุดแข็ง - นักศึกษา/บัณฑิตมีการเรียนรู้แบบทางไกล ทำให้มีทักษะในการกำกับตนเองไปสู่เป้าหมาย โดยรับผิดชอบใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยตนเอง - สามารถเรียนรู้ และสร้างนวัตกรรมจากการเรียน เช่น ผลงานการศึกษาวิทยานิพนธ์ การศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นต้น

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดอ่อน - การแก้ไขปัญหาในการทำงานเป็นทีม - การต้องแบ่งเวลาในการทำงานในอาชีพของตนและการศึกษาใน มสธ. ในเวลาเดียวกัน ทำให้นักศึกษาบางคนบริหารจัดการเวลาไม่ดี อาจส่งผลเสียทั้งเวลาในการทำงานและคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีได้	จุดอ่อน - นักศึกษาอาจมีจุดอ่อนในการใช้ภาษาอังกฤษและการสืบค้นข้อมูลที่ทันสมัย
โอกาส - นักศึกษา/บัณฑิต มีโอกาสที่ดีในการทำงานไปด้วย และเรียนไปด้วยซึ่งการเรียนจะช่วยเพิ่มทักษะการทำงานอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้	โอกาส - การเรียนที่มสธ. ทำให้มีใจการเรียนรู้ในสาขาวิชาที่สนใจเพื่อการพัฒนาอาชีพและนวัตกรรมใหม่ๆ ในการทำงานได้มากขึ้น
อุปสรรค - การทำงานอาชีพทำให้ต้องรับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมาย หากผู้บังคับบัญชา/ครอบครัว ไม่เข้าใจจะมีภาวะกดดันโดยคาดหวังให้ทำงานอาชีพจนไม่สามารถให้เวลาการกับการเรียนได้	อุปสรรค - การพัฒนาทางเทคโนโลยีและการสื่อสารในสถานการณ์แพร่ระบาด Covid 19 เป็นอุปสรรคในการเข้าศึกษาหาความรู้/การเรียน/การสอบ/ การสื่อสาร และ - นักศึกษาบางคนไม่มีเครื่องมือสื่อสารที่ทันสมัย เช่น Notebook , สมาร์ทโฟน

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **การปรับปรุงแผนกิจกรรมต่างๆ ภาคเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่ประสงค์**

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - มีโครงสร้างการบริหารงานทั้งระบบมหาวิทยาลัย , สภาวิชาการ, สภามหาวิทยาลัย
 - ในระดับสาขาวิชา มีการกระจายอำนาจความรับผิดชอบในการบริหารงานเพื่อให้หลักสูตรแต่ละหลักสูตรมีอิสระในการพัฒนาคุณภาพ/ผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - มสธ. กำหนดนโยบายเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต โดยประกาศให้ทราบทั่วกันในเว็บไซต์ มสธ./ การแจ้งในที่ประชุม
 - สาขาวิชาฯ นำนโยบาย มสธ. มาขับเคลื่อนในการจัดทำหลักสูตร, ชุติวิชาที่กำหนดคุณลักษณะที่คาดหวังในแต่ละหลักสูตร/ชุติวิชา
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - คณะกรรมการบริหารหลักสูตร / คณะบริหารชุติวิชา / คณะกรรมการประจำสาขาวิชา / สภาวิชาการ ได้กำกับติดตามให้มีการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาฯ เห็นว่าในการกำหนดนโยบายร่วมกับแนวปฏิบัติเสริมสร้างการมีส่วนร่วมได้ในงานหลักสูตร หลักสูตรมีความมุ่งมั่นรับผิดชอบสูง หลักสูตรต้องใช้แนวทางการกระตุ้นเตือนจึงสามารถดำเนินการได้สำเร็จ

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชาฯ มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และกรเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

แผนการดำเนินการ ถูกกำหนดในขั้นตอนการพัฒนา/ปรับปรุงหลักสูตรทุก 5 ปี ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะในคุณลักษณะ โดยกำหนดใน มคอ.3 , และปรับปรุงแผนกิจกรรมประจำชุดวิชา รวมทั้งแผนการดำเนินการจัดการเรียนการสอนในการสอนเสริมระดับปริญญาตรี/สัมมนาเสริม/ สัมมนาเข้ม/ประสบการณ์วิชาชีพ ทั้ง ปริญญาตรี/ปริญญาโท/ปริญญาเอก

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 20 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 4 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 7 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก จำนวน 5 หลักสูตร
ประกาศนียบัตร จำนวน 3 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ บริหารการศึกษา/ ประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรและการสอน

4.2.11 สาขาวิชาศิลปศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศิลปศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะภาษาต่างประเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ โดยสองทักษะข้างต้น บัณฑิตยังมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา

ศิลปศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชาศิลปศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่

4-25 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-25 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาศาสาวิชาศิลปศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - บัณฑิตมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ดี รวมถึงมีวินัยในการกำกับตนเองได้ดี	จุดแข็ง - บัณฑิตสามารถสื่อสารภาษาไทยได้ดี และให้ความร่วมมือดี
จุดอ่อน - ทักษะด้านสังคมข้ามวัฒนธรรมเพราะอาจยังสื่อสารภาษาต่างประเทศได้ไม่ดีนัก	จุดอ่อน - บัณฑิตอาจยังขาดเรื่องความคิดสร้างสรรค์และการใช้เทคโนโลยี
โอกาส - ความใฝ่รู้และความมีวินัยในตนเองทำให้บัณฑิตพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	โอกาส - การส่งเสริมความเป็น Digital University เป็นโอกาสที่ดีที่ทำให้บัณฑิตพัฒนาทักษะทางดิจิทัลมากขึ้น
อุปสรรค - การขาดทักษะภาษาต่างประเทศที่เพียงพอ	อุปสรรค - บัณฑิตอาจยังไม่เปิดใจกับการเป็น Digital University ของมหาวิทยาลัยมากนัก

ประเด็นกลยุทธ์การมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สาขาศาสาวิชาศิลปศาสตร์ มุ่งเน้นเรื่อง **ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยสาขาวิชาฯ ได้ใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน**

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาศาสาวิชาศิลปศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย

- หน่วยงานทุกหน่วยงานควรมีปณิธานที่ยอมรับความเปลี่ยนแปลงร่วมกัน

2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

- มหาวิทยาลัยควรดำเนินนโยบายแบบค่อยเป็นค่อยไป ไม่ควรเปลี่ยนแปลงนโยบายอย่างรวดเร็วเกินไป เพราะนอกจากนักศึกษาจะสับสนแล้ว คณาจารย์และหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยก็ปรับตัวไม่ทันเช่นกัน

3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- หน่วยงานสนับสนุนควรปรับตัวและยินดีสนับสนุนสาขาวิชา ในงานที่เกี่ยวข้อง

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาเห็นว่า คณาจารย์และบุคลากรยังอาจเข้าใจนโยบายของมหาวิทยาลัยไม่ชัดเจน ทำให้สับสนในการปฏิบัติงาน และคณาจารย์ของสาขาวิชา มีภาระงานมาก จึงยังไม่พร้อมรับความเปลี่ยนแปลงของมหาวิทยาลัยในทุกเรื่องได้

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชา มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ดังนี้

สาขาวิชา พร้อมดำเนินการตามนโยบายของมหาวิทยาลัย แต่อาจต้องขอเวลาและความพร้อมทางด้านทรัพยากรต่างๆ (คน เงิน แนวปฏิบัติ) เพื่อพัฒนาผู้เรียนต่อไป

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชาศิลปศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด	5 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี	จำนวน 3 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท	จำนวน 1 หลักสูตร
ระดับปริญญาเอก	จำนวน 1 หลักสูตร
2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ ศศ.บ. ภาษาอังกฤษ	

4.2.12 สาขาวิชารัฐศาสตร์

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ ได้แสดงความคิดเห็นว่า ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหา) เป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัจจุบันบัณฑิตของสาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีทักษะอาชีพและชีวิตในด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม และมีความพร้อมในทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในด้านการสื่อสารและความร่วมมือ โดยสองทักษะข้างต้น บัณฑิตยังมีความพร้อมอยู่ในระดับต่ำ

1) ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชา รัฐศาสตร์

ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของสาขาวิชารัฐศาสตร์ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในปัจจุบัน แสดงไว้ในตารางที่ 4-26 ซึ่งเป็นการประเมินให้เห็นใน 2 ทักษะที่สำคัญ ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ SWOT

ตารางที่ 4-26 ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขาวิชารัฐศาสตร์

ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดแข็ง - ให้ความสำคัญด้านของนวัตกรรม	จุดแข็ง - มีความสนใจและให้ความร่วมมือ
จุดอ่อน - มีความรู้ยืดหยุ่นในการปรับตัว ค่อนข้างต่ำและการริเริ่มดูแล ตนเองน้อย	จุดอ่อน - ขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ การใช้ นวัตกรรมและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
โอกาส - กว้างเปิดเอื้อต่อการให้การ เพิ่มพูนความรู้	โอกาส - กว้างเปิดเอื้อต่อการเพิ่มพูนความรู้
อุปสรรค - การขาดเครื่องมือและงบประมาณ ด้านนวัตกรรมในการพัฒนาทักษะ จากมหาวิทยาลัย	อุปสรรค - การขาดเครื่องมืองบประมาณด้าน นวัตกรรมในการพัฒนาทักษะจาก มหาวิทยาลัย

2) มุมมองการจัดการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

มุมมองของสาขาวิชารัฐศาสตร์ ที่มีต่อมหาวิทยาลัย ในประเด็นการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย
 - ยังปราศจากหน่วยงานที่ชัดเจนในการรับผิดชอบในการขับเคลื่อน
2. ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย
 - ยังขาดการกำกับให้เป็นไปตามนโยบายฯ
3. ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 - ไม่มี -

3) ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข ที่มิตต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขที่มีต่อการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น สาขาวิชาฯ เห็นว่า ขาดงบประมาณ คน และการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยในการดำเนินการตามนโยบายฯ

4) แผนงานการดำเนินการในอนาคตของสาขาวิชาที่มีต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

สาขาวิชาฯ มีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 โดยนำทักษะที่สำคัญของบัณฑิตในด้านต่างๆ มาใช้ในการกำหนดและปรับปรุงหลักสูตร แต่ทั้งนี้การปรับปรุงหลักสูตรจะไม่มีประโยชน์ถ้าหากขาดการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยซึ่งปัจจุบันยังถือว่าไม่เพียงพอ

5) ข้อมูลทั่วไปของสาขาวิชารัฐศาสตร์

1. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด 4 หลักสูตร
ระดับปริญญาตรี จำนวน 2 หลักสูตร
ระดับปริญญาโท จำนวน 1 หลักสูตร

ระดับปริญญาเอก

จำนวน 1 หลักสูตร

2. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจเรียนมากที่สุด คือ ปริญญาตรี
หลักสูตรการเมืองการปกครอง

4.2.13 ภาพรวมของการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย ธรรมาธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ทีมวิจัยได้สังเคราะห์ประเด็นสำคัญจากข้อมูลทั้ง 12 สาขาวิชา จำแนกออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีรายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 ทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำแนกตามกลุ่มทักษะและสาขาวิชา โดยเรียงลำดับตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง และด้านสังคม และวัฒนธรรม สำหรับทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ มีความสำคัญเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ รายละเอียด แสดงในตารางที่ 4-27

ตารางที่ 4-27 สรุปทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงใน
ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

ชื่อทักษะหลัก	ชื่อทักษะย่อย	สาขาวิชา	ความถี่
ทักษะอาชีพและชีวิต	ด้านความยืดหยุ่นและ ความสามารถในการปรับตัว	- วิทยาศาสตร์และสุขภาพ - มนุษยนิเวศศาสตร์ - วิทยาการจัดการ - เศรษฐศาสตร์ - พยาบาลศาสตร์ - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - นิเทศศาสตร์ - นิติศาสตร์ - ศิลปศาสตร์	9
	ด้านการริเริ่มและการกำกับดูแล ตนเอง	- เกษตรศาสตร์และ สหกรณ์ - ศึกษาศาสตร์	2
	ด้านสังคมและวัฒนธรรม	- รัฐศาสตร์	1
ทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม	ด้านการสื่อสารและความ ร่วมมือ	- วิทยาศาสตร์และสุขภาพ - มนุษยนิเวศศาสตร์ - เศรษฐศาสตร์ - พยาบาลศาสตร์ - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี - นิเทศศาสตร์ - ศิลปะศาสตร์ - รัฐศาสตร์	8

ชื่อทักษะหลัก	ชื่อทักษะย่อย	สาขาวิชา	ความถี่
	ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	- วิทยาการจัดการ - นิติศาสตร์ - ศึกษาศาสตร์	3
	ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ไขปัญหา	- เกษตรศาสตร์และสหกรณ์	1
รวม			12

ส่วนที่ 2 การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชให้เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของแต่ละสาขานั้น จำเป็นต้องอาศัยกลยุทธ์ที่จะใช้ในการดำเนินการ ซึ่งแต่ละสาขาวิชามีการกำหนดวิธีการดำเนินการในสาขาตนที่แตกต่างกันออกไป สามารถสรุปกลยุทธ์ของแต่ละสาขาวิชาแสดงไว้ในตารางที่ 4-28

ตารางที่ 4-28 สรุปกลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต	สาขาวิชา
1. การฝึกปฏิบัติออนไลน์	- วิทยาศาสตร์สุขภาพ
2. การพัฒนาหลักสูตรที่ทำนายและเป็นที่ต้องการผสานการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น	- เกษตรและสหกรณ์ - วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. การปรับปรุงแผนกิจกรรมต่างๆ ภาคเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	- ศึกษาศาสตร์
4. การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุคดิจิทัล	- วิทยาการจัดการ
5. การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการปรับตัวได้ดี	- นิติศาสตร์
6. การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมสร้างสรรค์	- มนุษยนิเวศศาสตร์

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต	สาขาวิชา
7. การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม	- เศรษฐศาสตร์
8. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน	- พยาบาลศาสตร์
9. การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้	- นิเทศศาสตร์
10. การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน	- ศิลปศาสตร์
11. ไม่ระบุการใช้กลยุทธ์	- รัฐศาสตร์

ส่วนที่ 3 แผนงานในอนาคตที่สาขาวิชาคาดการณ์ว่าจะดำเนินการเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ซึ่งเป็นแผนการดำเนินงานตามภารกิจหลักของตน สรุปได้ทั้งสิ้น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านระบบสารสนเทศ ด้านความร่วมมือ ด้านการพัฒนาบุคลากร และด้านบริการวิชาการ รายละเอียดในตารางที่ 4-29

ตารางที่ 4-29 แผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ด้านการพัฒนาหลักสูตร
● การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ และประยุกต์สู่การใช้งานได้จริง ● การพัฒนาหลักสูตรที่มีความเฉพาะเจาะจงโดยทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและพันธมิตรทางการศึกษา ● การพัฒนาหลักสูตร Non degree ที่ต้องการในตลาดแรงงาน ● การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น Modular และSandbox ● การพัฒนาหลักสูตรที่เน้น Re-skill และUp-skill ● สนับสนุนให้มีกิจกรรมตามแผน ก 2 และ ก 3

ด้านระบบสารสนเทศ
● พัฒนาระบบสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา
● สนับสนุนให้มีการใช้ระบบการศึกษาทางไกลอิเล็กทรอนิกส์และระบบ E-learning ในแต่ละหลักสูตร
● การพัฒนาสื่อ และเครื่องมือประกอบการสอน
● การจัดกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา
ด้านความร่วมมือ
● ผสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก โดยเน้นให้มีการทำความร่วมมือในรูปแบบ MOU กับภาคอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในด้านการเรียนและการสอน
● การเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในรูปแบบโครงการ
● การจัดฝึกอบรมและการสร้างความสัมพันธ์เครือข่ายระหว่างนักศึกษาทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์
ด้านการพัฒนาบุคลากร
● ทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านนวัตกรรม
● ความรู้เรื่องการเท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร
● การพัฒนาทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ
● การสื่อสารภาษาอังกฤษ
● การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ
● การพัฒนาเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้
● การบริหารจัดการในองค์กรเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา
● สนับสนุนการพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้
ด้านบริการวิชาการ
● การให้บริการวิชาการกับนักศึกษาโดยมุ่งเน้นการเพิ่มพูนความรู้ที่ทันสมัย

4.3 ผลการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ข้อมูลความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 เป็นข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชปฏิบัติงานอยู่ในองค์กรนั้น ประกอบด้วยข้อมูลดังนี้ คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร และ 2) ข้อมูลความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

4.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร

ผลการศึกษาภาพรวมข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร แสดงในตารางที่ 4-30

ตารางที่ 4-30 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร

(n=353)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร		จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	ชาย	115	32.6
	หญิง	238	67.4
	รวม	353	100.0
2. อายุ	25-30 ปี	89	25.2
	31-40 ปี	124	35.1
2.อายุ (ต่อ)	41-50 ปี	98	27.8
	51-60 ปี	39	11.0
	ตั้งแต่ 61ปีขึ้นไป	3	.8
	รวม	353	100.0
3. ตำแหน่งงาน	ผู้จัดการฝ่ายบุคลากร	17	4.8
	ผู้จัดการทั่วไป	36	10.2
	เจ้าของกิจการ	56	15.9
	ผู้จัดการแผนก	37	10.5

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร		จำนวน	ร้อยละ
	ระดับผู้บริหาร	207	58.7
	รวม	353	100.0
4. ระดับการศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	263	74.5
	สูงกว่าปริญญาตรี	90	25.5
	รวม	353	100.0
5. จำนวนพนักงานในองค์กร	น้อยกว่า 25 คน	109	30.9
	25-50 คน	48	13.6
	51-100 คน	48	13.6
	101-200 คน	36	10.2
	201-300 คน	20	5.7
	301-400 คน	17	4.8
	401-500 คน	6	1.7
	500 คนขึ้นไป	69	19.5
	รวม	353	100.0
6. องค์กรของท่านมีนำนวัตกรรมมาใช้เกี่ยวกับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	การพัฒนาผลิตภัณฑ์		
	มี	247	73.5
	ไม่มี	106	26.5
	รวม	353	100.0
	การพัฒนากระบวนการทำงาน		
	มี	314	93.5
	ไม่มี	39	6.5
	รวม	353	100.0
	พัฒนาการตลาด		
	มี	249	74.1
	ไม่มี	104	25.9
	รวม	353	100.0

ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร		จำนวน	ร้อยละ
	การพัฒนาโครงสร้างองค์กร		
	มี	285	84.8
	ไม่มี	68	15.2
	รวม	353	100.0
7. ระยะเวลาดำเนินการขององค์กรถึงปัจจุบัน	1-3 ปี	43	12.2
	4-6 ปี	42	11.9
	7- 10 ปี	48	13.6
	11 ปีขึ้นไป	220	62.3
	รวม	353	100.0
8. ลักษณะงานขององค์กร	งานบริการ	272	77.1
	งานการผลิต	81	22.9
	รวม	353	100.0

จากตารางที่ 4-30 แสดงผลการศึกษาภาพรวมของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 353 คน พบว่า

- 1) เพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 67.4
- 2) อายุ มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.1 รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และ ช่วงอายุ 25-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ 25.2 ตามลำดับ ส่วนช่วงอายุที่พบน้อยที่สุด คือ อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 0.8
- 3) ตำแหน่งงาน ผู้ประกอบการของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งบริหารในระดับอื่นๆ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.6 รองลงมา คือ ตำแหน่งเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 15.90 และพบน้อยที่สุดได้แก่ ตำแหน่งผู้จัดการฝ่ายบุคลากร คิดเป็นร้อยละ 4.8
- 4) ระดับการศึกษาสูงสุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.5 รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.5
- 5) จำนวนพนักงานในองค์กร ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในองค์กรน้อยกว่า 25 คน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.90 รองลงมาได้แก่ มีพนักงานจำนวน 500 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 19.5 และพบน้อยที่สุด คือมีพนักงานจำนวน 401-500 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7

6) การนำนวัตกรรมมาใช้ในองค์กร พบว่าส่วนใหญ่มีการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทำงานมาใช้มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.50 รองลงมาได้แก่ การนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างองค์กร และการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการตลาด คิดเป็นร้อยละ 84.8 และ 74.1 ตามลำดับ ส่วนนวัตกรรมที่นำมาใช้พบน้อยที่สุด คือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ คิดเป็นร้อยละ 73.5

7) ระยะเวลาดำเนินการขององค์กรปัจจุบัน พบว่า ส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการขององค์กรปัจจุบัน 11 ปีขึ้นไป มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 62.3 รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 7-10 ปี และ 1-3 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.6 และ 12.2 ตามลำดับ และพบน้อยที่สุด คือระยะเวลา 4-6 ปี คิดเป็นร้อยละ 11.9

8) ลักษณะงานขององค์กร ส่วนใหญ่องค์กรมีลักษณะงานบริการ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.10 นอกจากนั้นคือ ลักษณะงานการผลิต คิดเป็นร้อยละ 22.90

4.3.2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

ผลการศึกษาความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน แสดงในตารางที่ 4-31, 4-32 ดังนี้ คือ

ตารางที่ 4-31 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

(n= 353)

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการประเมินทักษะของบัณฑิต	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)	4.48	.42	4.36	.53
1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)				
1.1) มีความเป็นผู้นำ	4.41	.64	4.28	.69
1.2) มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา	4.52	.61	4.34	.65
1.3) สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น	4.33	.67	4.21	.72
1.4) มีคุณธรรมและจริยธรรม	4.65	.54	4.48	.64
1.5) มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	4.62	.59	4.42	.67
รวม	4.50	.48	4.34	.57

ประเด็น	ระดับ ความสำคัญ		ระดับการประเมิน ทักษะของบัณฑิต	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
2. ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)				
2.1 สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย	4.54	.53	4.39	.65
2.2 สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.53	.55	4.38	.61
2.3 มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน	4.39	.59	4.22	.71
2.4 มีการดำเนินการจัดการ	4.41	.57	4.28	.67
2.5 มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง	4.46	.63	4.37	.68
รวม	4.46	.47	4.32	.58
3. การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)				
3.1 มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา	4.53	.56	4.35	.65
3.2 สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง	4.47	.59	4.39	.64
3.3 สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	4.50	.58	4.40	.64
รวม	4.49	.49	4.38	.58
4. ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)				
4.1 มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ	4.54	.58	4.41	.65
4.2 ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ	4.54	.58	4.43	.68
4.3 ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	4.53	.58	4.43	.65
4.4 มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง	4.41	.65	4.33	.66
4.5 มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	4.34	.69	4.34	.69
รวม	4.47	.51	4.38	.57
5. การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)				
5.1 มีการผลิตผลงาน	4.40	.61	4.35	.65
5.2 มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย	4.54	.56	4.39	.61
5.3 สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้	4.39	.61	4.31	.66

ประเด็น	ระดับ ความสำคัญ		ระดับการประเมิน ทักษะของบัณฑิต	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
5.4 มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้	4.54	.59	4.41	.65
รวม	4.46	.49	4.36	.58
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)	4.49	.45	4.36	.54
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)				
1. การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)				
1.1 สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	4.50	.55	4.37	.65
1.2 สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ	4.53	.56	4.35	.67
1.3 สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการดำเนินการแก้ปัญหา	4.49	.58	4.32	.67
1.4 สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.51	.58	4.35	.69
รวม	4.50	.49	4.34	.62
2. ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)				
2.1 มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	4.52	.58	4.42	.63
2.2 สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น	4.55	.56	4.37	.65
2.3 มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน	4.43	.58	4.36	.66
2.4 มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงาน	4.46	.61	4.35	.67
รวม	4.49	.50	4.37	.58
3. การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)				
3.1 มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้เป็นอย่างดี	4.42	.60	4.31	.68
3.2 มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	4.55	.55	4.37	.65

ประเด็น	ระดับความสำคัญ		ระดับการประเมินทักษะของบัณฑิต	
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.
3.3 รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.56	.56	4.39	.66
3.4 มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน	4.59	.56	4.41	.65
รวม	4.52	.48	4.36	.60
4. สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)				
4.1 สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	4.52	.57	4.42	.60
4.2 มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	4.46	.58	4.40	.62
4.3 สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ	4.45	.61	4.38	.62
4.4 มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และการสื่อสารข้อมูล	4.43	.62	4.32	.69
รวม	4.46	.53	4.37	.56
รวมทักษะอาชีพและชีวิตและทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.48	.42	4.36	.52

ตารางที่ 4-31 แสดงภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในที่ทำงาน 2 กลุ่มทักษะ คือ 1) กลุ่มทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และ 2) กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) พบว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48 \pm .42$) และประเมินทักษะทั้ง 2 กลุ่มของบัณฑิตในที่ทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36 \pm .52$) มีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) **ทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)** ประกอบด้วย 5 มิติ คือ 1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง 4) ด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม และ 5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้าน

อาชีพและชีวิตในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.48 \pm .42$) และภาพรวมการประเมินทักษะด้านอาชีพและชีวิตของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.36 \pm .53$)

สำหรับผลการศึกษา ความคิดเห็นต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิตแต่ละมิติ พบว่า

1.1) ภาพรวมมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility) พบว่า ความคิดเห็นต่อความสำคัญของมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50 \pm .48$) และประเมินทักษะมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.34 \pm .57$)

1.2) ภาพรวมมิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะมิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46 \pm .47$) และการประเมินทักษะมิติความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.32 \pm .58$)

1.3) ภาพรวมมิติการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของมิติทักษะการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.49 \pm .49$) และการประเมินทักษะมิติการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเองของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.38 \pm .58$)

1.4) ภาพรวมมิติด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะมิติสังคมและข้ามวัฒนธรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.47 \pm .51$) และการประเมินทักษะมิติสังคมและข้ามวัฒนธรรมของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.38 \pm .57$)

1.5) ภาพรวมมิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะมิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46 \pm .49$) และการประเมินทักษะมิติการมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ของบัณฑิตในทำงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.36 \pm .58$)

2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) ประกอบด้วย 4 มิติ คือ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) การสื่อสารและความร่วมมือ 4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ได้ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็น

ในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.49 \pm .45$) และภาพรวมการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตในที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน ($\bar{x} = 4.36 \pm .54$)

สำหรับผลการศึกษา ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมแต่ละมิติ พบว่า

2.1) ภาพรวมมิติการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะมิติภาวะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.50 \pm .49$) และการประเมินทักษะมิติการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหของบัณฑิตในที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.34 \pm .62$)

2.2) ภาพรวมมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.49 \pm .50$) และการประเมินทักษะมิติความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมของบัณฑิตในที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37 \pm .58$)

2.3) ภาพรวมมิติการสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของมิติการสื่อสารและความร่วมมือ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.52 \pm .48$) และการประเมินทักษะมิติการสื่อสารและความร่วมมือของบัณฑิตในที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.36 \pm .60$)

2.4) ภาพรวมมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.46 \pm .53$) และการประเมินทักษะมิติสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.37 \pm .56$)

ตารางที่ 4-32 เปรียบเทียบภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

(n = 353)

ทักษะ	ความสำคัญของทักษะ		การประเมินทักษะของบัณฑิต		t-test	P-Value
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)		
1. ทักษะอาชีพและชีวิต	4.48	.42	4.36	.53	5.420	.000*
1.1 ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ	4.50	.48	4.34	.57	5.667	.000*
1.2 ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว	4.46	.47	4.32	.58	4.818	.000*
1.3 การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง	4.49	.49	4.38	.58	4.054	.000*
1.4 ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม	4.47	.51	4.38	.57	3.427	.001*
1.5 การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้	4.46	.49	4.36	.58	3.850	.000*
2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.49	.45	4.36	.54	5.942	.000*
2.1 การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา	4.50	.49	4.34	.62	5.322	.000*
2.2 ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม	4.49	.50	4.37	.58	4.518	.000*
2.3 การสื่อสารและความร่วมมือ	4.52	.48	4.36	.60	5.693	.000*
2.4 สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี	4.46	.53	4.37	.56	3.518	.000*
รวม	4.48	.42	4.36	.52	6.033	.000*

ตารางที่ 4-32 แสดงผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างภาพรวมระหว่างความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายทักษะ ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะรวม** ($\bar{x} = 4.48 \pm .42$) และค่าเฉลี่ยการประเมินทักษะรวมของบัณฑิต ($\bar{x} = 4.36 \pm .52$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยการประเมินทักษะรวมของบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะรวม**

2) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะอาชีพและชีวิต** ($\bar{x} = 4.48 \pm .42$) และค่าเฉลี่ยการประเมินทักษะด้านอาชีพและชีวิตของบัณฑิต ($\bar{x} = 4.36 \pm .53$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยระดับการรับรู้ทักษะด้านอาชีพและชีวิตของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติได้แก่ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Sig = .000) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Sig = .000) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Sig = .000) ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Sig = .001) และ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Sig = .000)

3) ค่าเฉลี่ยของภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อระดับความสำคัญของ**ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม** ($\bar{x} = 4.49 \pm .45$) และค่าเฉลี่ยการประเมินทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิต ($\bar{x} = 4.36 \pm .54$) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 (Sig = .000) โดยการประเมินทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมในทุกมิติ ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Sig = .000) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Sig = .000) การสื่อสารและความร่วมมือ (Sig = .000) และ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Sig = .000)

4.4 ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง

ใน ศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี

ทีมวิจัย ได้เข้าสัมภาษณ์และศึกษาดูงานระบบการเรียนการสอนในหน่วยงานต้นแบบ จำนวนทั้งสิ้น 3 หน่วยงาน ได้แก่ 1) โรงเรียนกำเนิดวิทย์ 2) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ 3) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

4.4.1 โรงเรียนกำเนิดวิทย์

โรงเรียนกำเนิดวิทย์ (Kamnoetvidya Science Academy) เป็นโรงเรียนเอกชน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม. 4 – ม. 6) เป็นโรงเรียนที่มีจุดเด่นในการพัฒนานักเรียนให้มีความรู้โดดเด่นในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นสำคัญ

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนกำเนิดวิทย์ เพื่อจัดการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้กับนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาอังกฤษในการเรียนการสอน มุ่งเน้นการเรียนการสอนให้นักเรียนมีทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อให้นักเรียนมีพร้อมในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยประเภทวิจัยชั้นนำของโลก นอกจากนี้ทางโรงเรียนยังเน้นการพัฒนากำลังคนที่มีความรู้ความสามารถสูงเฉพาะด้าน ได้แก่ ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านเทคโนโลยี เพื่อเป็นนักวิจัย และนักนวัตกรรมชั้นนำของประเทศในอนาคต สามารถสร้างนวัตกรรมใหม่ให้กับประเทศไทยทัดเทียมนักวิจัยและนักนวัตกรรมต่างประเทศได้

ผู้บริหารอาวุโสของโรงเรียนกำเนิดวิทย์ ได้เน้นย้ำจุดหมายสำคัญของอุดมการณ์ของโรงเรียนว่าในอนาคตโรงเรียนจะผลิตบุคลากรที่มีคุณภาพสูง มีทักษะเชิงนวัตกรรม ซึ่งจะช่วยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีการพึ่งพาเทคโนโลยีในด้านต่างๆ จากต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้นโรงเรียนกำเนิดวิทย์จึงปลูกฝังให้นักเรียนที่จบจากโรงเรียนแล้วจะต้องมีทั้งความรู้ที่ดีในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี รวมถึงการมีอุดมการณ์ในการพัฒนาประเทศเพื่อในอนาคตนักเรียนของโรงเรียนอาจมีโอกาสนในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีใหม่ให้แก่ประเทศ เป็นการลดการพึ่งพาองค์ความรู้และเทคโนโลยีจากต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้อย่างภาคภูมิ นอกจากนี้แล้วการเป็นประชากรที่ดีก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะนักเรียนที่จบจากโรงเรียนยังมียุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาสังคมให้เป็น สังคมแห่งภูมิปัญญา สังคมแห่งการเรียนรู้ สังคมแห่งคุณภาพ มีความรักเอื้ออาทรต่อกันในสังคม

นักเรียน ที่เข้ามาเรียนในโรงเรียนกำเนิดวิทย์นั้น จะต้องเป็นนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ โดยโรงเรียนจะมีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนของโรงเรียน ซึ่งครอบคลุมทั้งค่าเล่าเรียน ค่าเดินทาง ค่าที่พักและอาหาร ซึ่งจำนวนนักเรียนที่เข้ามาเรียนในแต่ละ

ปีการศึกษานั้น มีจำนวนประมาณ 70 ราย การเรียนในโรงเรียนกำเนิดวิทย์นั้นอาศัยกิจกรรมเป็นแก่นกลางในการเรียนรู้ ตัวอย่างเช่น ในแต่ละปีทางโรงเรียนมีการทำกิจกรรมทางวิชาการระดับนักเรียน โดยกำหนดให้มีการนำเสนอผลการทำงานวิจัย หรือ โครงการ ในรูปแบบภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ทางโรงเรียนได้กำหนดให้นักเรียนที่จะจบการศึกษาจากทางโรงเรียน นักเรียนจะต้องมีการนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบโปสเตอร์และการบรรยายในเวทีการประชุมวิชาการที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้น ซึ่งผลงานต่างๆ จะถูกเผยแพร่ในวารสารวิชาการของโรงเรียน การดำเนินกิจกรรมเหล่านี้เป็นการปูรากฐานสำคัญให้นักเรียน เมื่อนักเรียนเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาที่สูงขึ้นโดยเฉพาะในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก นักเรียนจะมีทักษะการทำวิจัย การเผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ ตามมาตรฐานของอุดมศึกษาชั้นนำระดับโลกได้กำหนด ในบางโอกาส นักเรียนยังสามารถเป็นผู้ช่วยวิจัยให้นักวิจัยในกลุ่ม ปตท. หรือองค์กรเอกชนที่เน้นนวัตกรรมอื่นๆ ได้อีกด้วย ซึ่งทางโรงเรียนต้องการให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงกับทีมวิจัยที่มีศักยภาพของประเทศ เพื่อช่วยสร้างนวัตกรรมใหม่ให้แก่ประเทศไทย ส่วนหนึ่งของความสำเร็จคือตัวนักเรียนเองจะต้องมีความตั้งใจในการที่จะเข้ามาเรียนและต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบของโรงเรียน

ผู้สอน ในโรงเรียนกำเนิดวิทย์นั้น มีระดับความรู้และวุฒิการศึกษาที่ดี ปัจจุบันมีการคัดเลือกครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ครอบคลุมผู้สอนทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ ครูผู้สอนนั้นจะต้องมีทักษะสำคัญคือสามารถสื่อสารและทำการสอนเป็นภาษาอังกฤษได้ดี ครูผู้สอนนั้นยังได้รับทุนอุดหนุนในการพัฒนางานวิจัยของตน เงินสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ซึ่งจะช่วยให้องค์ความรู้ของผู้สอนมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและทันสมัย อันเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนของโรงเรียน

สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์การเรียน ทางโรงเรียนได้รับการสนับสนุนทุนจากกลุ่มปตท. ในการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย รวมถึงการสร้างห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนสามารถฝึกปฏิบัติ ทำงานวิจัยและพัฒนาโครงการ นวัตกรรมต่างๆ ได้ตามความรู้ ความสามารถของตน นอกจากนี้ทางโรงเรียน ได้จัด บ้านพัก หอพักให้นักเรียน และบุคลากรภายในพื้นที่ของโรงเรียนเพื่อให้เกิดความสะดวกในการเดินทาง และการดูแลอย่างใกล้ชิด สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ที่ทางโรงเรียนได้จัดเตรียมไว้อำนวยความสะดวกแก่นักเรียน และบุคลากร เช่น ห้องประชุม ห้องอาหาร ห้องพยาบาล บริการซัก-รีด รถบริการ เป็นต้น

4.4.2 คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ที่มีความโดดเด่นทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อความก้าวหน้าทางด้านอุตสาหกรรมและด้านเศรษฐกิจของประเทศ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang Business School : KBS) ถือได้ว่าเป็นคณะหนึ่งในสถาบันฯที่มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์การบริหารและการจัดการของประเทศไทย โดยเป็นคณะบริหารที่มุ่งเน้นด้านนวัตกรรม เป็นสำคัญ

ปัจจุบัน คณะบริหารธุรกิจใช้รูปแบบการบริหารงานแยกตามหลักสูตร โดยเปิดหลักสูตรครอบคลุมตั้งแต่ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก เน้นการพัฒนาบัณฑิตให้มีทักษะตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรม โดยอาศัยกิจกรรมที่เน้นการมีส่วนร่วมระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ตัวอย่างเช่น กิจกรรมนอกห้องเรียน หรือกิจกรรมนอกหลักสูตรในรูปแบบต่างๆ ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอโครงการที่ต้องการทำกิจกรรมมายังคณะ หรือ กิจกรรมที่ทางผู้บริหาร/คณาจารย์เป็นผู้เสนอไปยังผู้เรียน ลักษณะดังกล่าวเป็นการดำเนินงานแบบสองทาง (Two ways) เป็นต้น อีกหนึ่งตัวอย่างคือ การส่งเสริมให้มีการประกวดหรือการแข่งขันขึ้นในคณะ เพื่อเป็นการสร้างนวัตกรรมใหม่ และสอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย ซึ่งการออกแบบหลักสูตรและเนื้อหาการเรียนการสอนนั้น จะอาศัยกิจกรรมสำคัญ คือ การรับฟังความต้องการด้านทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานจากผู้ประกอบการ ซึ่งจะทำให้คณะบริหารธุรกิจ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ โดยทางคณะบริหารธุรกิจมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความเป็นเลิศด้านการเป็นผู้ประกอบการ และการจัดการนวัตกรรมอุตสาหกรรม โดยผู้เรียนจะต้องรู้จักการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาจัดการงานในภาคอุตสาหกรรมให้เกิดประสิทธิภาพ แนวคิดนี้เกิดขึ้นจากรากฐานเดิมของมหาวิทยาลัยที่เน้นวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งจะมีความแตกต่างจากคณะบริหารธุรกิจ ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ที่เน้นให้ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น ด้านการตลาด การบัญชี เป็นต้น

ผู้เรียน ในคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังนั้น นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ที่ดีแล้ว ผู้เรียนยังต้องมี “ทักษะในการปรับตัวเข้ากับที่ทำงานได้ดี” กล่าวคือ ผู้เรียนที่เข้าไปฝึกงานกับหน่วยงานภายนอก หรือ บัณฑิตที่จบจากคณะบริหารธุรกิจ ต้องสามารถปรับตัวเข้ากับงานได้เป็นอย่างดี โดยพฤติกรรมที่เห็นได้อย่างชัดเจนในที่ทำงาน เช่น ผู้เรียนมีการสอบถาม

ในประเด็นที่ตัวเองยังไม่เข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมายกับพี่เลี้ยงหรือเพื่อนร่วมงานในสถานที่ทำงานนั้น ซึ่งเป็นการแสดงให้เห็นถึงการปรับตัวและแสวงหาความรู้ในงานเสมอ นอกจากนี้ ผู้เรียนยังมีจุดเด่นสำคัญในเรื่องของการใช้งานแอปพลิเคชันหรือซอฟต์แวร์เพื่อช่วยให้การทำงานของตนเกิดประสิทธิภาพ สำหรับ **ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม** เป็นทักษะที่สำคัญในปัจจุบัน โดยเฉพาะผู้เรียนจากคณะบริหารธุรกิจ ปัจจุบัน คณะบริหารธุรกิจมีจำนวนนักศึกษารวมทุกหลักสูตร ประมาณ 2,200 คน และบัณฑิตที่จบจากคณะบริหารธุรกิจ มีอัตราการได้งานมากกว่าร้อยละ 90 ซึ่งเกณฑ์การได้งานทำของบัณฑิต ได้ถูกบรรจุเป็นเกณฑ์ OKR ของคณะบริหารธุรกิจ นอกจากนี้ทางคณะได้กำหนดภาพของนักศึกษาที่จบการศึกษาจากทางคณะไว้อย่างชัดเจน โดยนักศึกษาที่เรียนจบปริญญาตรี จะกลายเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพในกลุ่มอุตสาหกรรม ส่วนนักศึกษาที่เรียนจบปริญญาโทจะเป็นพนักงานที่มีความเชี่ยวชาญตามสายงานต่างๆ

การสนับสนุนด้านการเรียนกับหน่วยงานภายนอก คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้**ทำความร่วมมือกับสถานประกอบการ** ต่างๆ 1) **สหกิจฝึกงาน** ตัวอย่างเช่น บริษัท ซีอาร์ซี ไทวัสดุ จำกัด ได้ทำความร่วมมือกับคณะบริหารธุรกิจ ในการสนับสนุนทุนเพื่อการศึกษา และการให้โอกาสในการฝึกงานในสถานประกอบการไปพร้อมๆ กับการเรียน กิจกรรมนี้เป็น การเปิดโอกาสให้แก่นักศึกษาได้ทั้งประสบการณ์ในการทำงานจริงและมีเวลาเรียนรู้ด้านวิชาการในห้องเรียนไปพร้อมๆ กัน โดยทางคณะบริหารธุรกิจ จะมีการจัดตารางเวลาให้เอื้อกับตารางงานของนักศึกษาที่เข้าโครงการ นอกจากนี้ คณะบริหารธุรกิจ ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี**โอกาสได้เข้ารับการฝึกงานร่วมกับการทำโครงการ หรือ การฝึกงานในต่างประเทศ หรือ การศึกษาค้นคว้าอิสระ** โดยผู้เรียนมีสิทธิที่จะเลือกได้ด้วยตนเอง สำหรับกิจกรรมสนับสนุนด้านวิชาการประเภทอื่นๆ ที่คณะบริหารธุรกิจ ได้ดำเนิน เช่น การจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติ การให้บริการวารสารวิชาการ การจัดแสดงนวัตกรรม (KMITL Innovation Expo) เป็นต้น

แนวทางการเรียนการสอนที่จะช่วยผลักดันให้คณะบริหารธุรกิจสามารถตอบโจทย์ด้านนวัตกรรมได้จริงต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญหลายด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) การสนับสนุนให้ผู้เรียนในชั้นปีที่ 1 สามารถพัฒนา**โครงการ/โครงการ(Projects)** และพัฒนาต่อยอดต่อไปในชั้นที่ 2-4 โดยมุ่งหวังให้เกิดการ**แก้ไขปัญหาด้านธุรกิจได้จริง**

2) การบรรยายจากผู้มีประสบการณ์/ผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจ ในบางรายวิชา เช่น วิชาด้าน เศรษฐศาสตร์ วิชาด้านอุตสาหกรรม โดยกำหนดให้มีเวลาบรรยายประมาณ 2 ครั้ง หรือ 6 ชั่วโมง ต่อรายวิชา

3) การเชิญอาจารย์พิเศษจากมหาวิทยาลัยภายนอกมาให้ความรู้แก่นักศึกษาในบางรายวิชา เป็นต้น

4) การนำประสบการณ์จากภาระงานด้านอื่นๆ ของคณาจารย์ มาบูรณาการกับการเรียนใน ชั้นเรียน เช่น ประสบการณ์จากงานวิจัย การให้บริการวิชาการแก่สังคม เป็นต้น

5) การสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในทั้งในระดับชาติและนานาชาติของคณาจารย์ ด้วยค่าตอบแทนที่ตัวเงิน เช่น การให้เงินพิเศษประจำเดือนโดยคำนวณจากผลงานตีพิมพ์

6) การพัฒนาหัวข้องานวิจัยระดับบัณฑิตที่มุ่งเน้นด้านการจัดการนวัตกรรมผู้ประกอบการและ ด้านอุตสาหกรรม ผ่านการจัดกิจกรรมแคมป์ดูงานIS(การค้นคว้าอิสระ)และกิจกรรมแคมป์ดูงาน วิทยานิพนธ์ แคมป์ดูงานต่างประเทศ ให้แก่นักศึกษา เป็นต้น

7) การส่งผ่านอัตลักษณ์ของนักศึกษา โดยนักศึกษาของมหาวิทยาลัยจะต้องมีความซื่อสัตย์ ใฝ่รู้ สู้งาน ผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น การกำหนดมาตรฐานใน มคอ.2โดยอาจารย์เป็นผู้ปลูกฝังในระหว่าง เรียนและการสอบ กิจกรรมการออกค่ายอาสาของนักศึกษา เป็นต้น

ปัจจัยความสำเร็จที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในคณะบริหารธุรกิจ รวมถึงคณะอื่นๆ ก็คือ อธิการบดีและการกระตุ้นจากมหาวิทยาลัยในด้านข้อมูล เพื่อให้เห็นจุดแข็ง จุดอ่อนของแต่ละคณะ ซึ่งข้อมูลส่วนนี้จะเป็นสัญญาณที่จะสื่อไปยังทุกคนในมหาวิทยาลัยว่า มหาวิทยาลัยจะอยู่รอดหรือล้มสลาย ไปในยุคปัจจุบัน ตัวอย่างข้อมูลที่สำคัญ เช่น ข้อมูลการตีพิมพ์ของแต่ละคณะ ข้อมูลจำนวนนักศึกษา เป็นต้น ข้อมูลเหล่านี้ยังมีการเปรียบเทียบทั้งระหว่างคณะในมหาวิทยาลัย และการเปรียบเทียบระหว่าง มหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ

การนำข้อมูลที่ได้จากกองแผนงานของมหาวิทยาลัยเพื่อนำมากำหนดทิศทางการพัฒนาของคณะ บริหาร มีกระบวนการที่ชัดเจน สามารถอธิบายเป็นขั้นตอนได้ดังนี้ 1) ข้อมูลที่วิเคราะห์จากกองแผนงาน 2) มหาวิทยาลัยกำหนดเป้าหมายและวิเคราะห์แนวทางที่ต้องการบรรลุ เช่น การผลักดันงานตีพิมพ์ให้ได้ ระดับ TOP TEN ของอาเซียนต้องทำอะไร ยังขาดปัจจัยใดบ้าง 3)มหาวิทยาลัยกำหนด OKR ที่ต้องการ บรรลุและส่งข้อมูลมาให้คณะต่างๆ 4) แต่ละคณะจะทำการพิจารณา OKR ว่าสามารถทำได้หรือไม่ และ

กรณีที่บาง OKR ทางคณะเห็นว่าไม่สามารถดำเนินการได้ ทางคณะสามารถเลือกทำ OKR ตัวอื่นๆ เช่นกัน ทั้งนี้ คณะและมหาวิทยาลัยจะอาศัยข้อมูลที่มีมหาวิทยาลัยจัดเตรียมไว้เพื่อนำมาตัดสินใจ

4.4.3 สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (Panyapiwat Institute of Management: PIM) เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เน้นการศึกษาและการวิจัยทางด้านธุรกิจค้าปลีกเป็นสำคัญ จุดมุ่งหมายของสถาบัน คือ การสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพในด้านวิชาการและสามารถปฏิบัติงานได้จริงในสถานประกอบการ รูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นจุดเด่นของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ คือ ระบบการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทุกด้าน ทั้งด้านเนื้อหาวิชาการ การฝึกปฏิบัติจริง การฝึกฝนทักษะทางสังคม ทักษะการใช้ชีวิต ทักษะวิชาชีพ การพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ซึ่งเรียกว่า ระบบการจัดการเรียนการสอนแบบนี้ว่า “Work-based Education”

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ สังคม และประชาคมโลก โดยเน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง โดยผสมผสานองค์ความรู้ทั้งด้านวิชาการ และองค์ความรู้ในองค์การธุรกิจ นอกจากนี้ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ยังเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคธุรกิจต่าง ๆ ทั้งธุรกิจในกลุ่ม บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และพันธมิตรทางธุรกิจของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และส่งเสริมนวัตกรรม ผ่านกิจกรรม การเรียน การสอน การวิจัย การบริการ วิชาการ จนสามารถเป็น “มหาวิทยาลัยแห่งองค์กรธุรกิจในบริบทสากล” ได้จริง

สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ แรกเริ่มได้มีเป้าหมายสำคัญ คือ การพัฒนาหลักสูตรด้านค้าปลีก โดยได้พัฒนา หลักสูตรพาณิชยกรรม สาขาการค้าปลีก ซึ่งออกแบบให้นักเรียนได้เรียนและทำงานในเวลาเดียวกัน โดย บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด(มหาชน) ได้เข้าร่วมกำหนดเนื้อหาการเรียนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอนด้วย โดยให้ความสำคัญเรื่องความรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของธุรกิจ ปัจจัยความสำเร็จอีกประการหนึ่งที่สำคัญ ที่ทำให้การเรียนการสอนของ สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ มีความโดดเด่นตามแนวคิด “Work-based Education” คือ การสร้างเครือข่ายที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน ซึ่งมีทั้งเครือข่ายจากสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาคเอกชนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ และการฝึกปฏิบัติจริงตามแนวคิดที่สถาบันได้

ยึดถือไว้ นอกจากนี้การมีเครือข่ายยังช่วยให้นักศึกษาของสถาบันฯมีโอกาสได้รับทุนการศึกษามากขึ้นอีกด้วย

นักเรียนของสถาบันฯมีโอกาสในการคิดหาหัวข้องานวิจัยเพื่อนำมาสร้างเป็นบทความในรูปแบบกรณีศึกษาสิ่งนี้จะช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงจากหน่วยงานนั้น อีกทั้งยังนำมาประกอบกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน นอกจากนี้ สถาบันฯได้นำงานวิจัยต่าง ๆ ที่ได้จากคณาจารย์และนักศึกษามารวบรวมการกับการให้บริการงานวิชาการแก่สังคมและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวสามารถตอบโจทย์ทั้งงานด้านวิชาการ และการใช้ได้จริงในภาคธุรกิจ รูปแบบการเรียนรู้ที่ประสบผลสำเร็จนี้เกิดขึ้นจาก หน่วยงานย่อยในระดับคณะได้ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานภายนอก ซึ่งนักศึกษาในคณะได้มีโอกาสสอบถามปัญหา และความต้องการ จากนักวิจัยและผู้ใช้งานจริงจากหน่วยงานภายนอก ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนำไปสู่การสร้างประเด็นงานวิจัย การพัฒนาและการนำไปใช้ประโยชน์

บุคลากรและคณาจารย์ สถาบันฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ในตัวบุคคลทั้งบุคลากรและอาจารย์ โดยมีการให้ความรู้ผ่านการอบรมบรรยาย ทั้งด้านการพัฒนางานและการลดขั้นตอนในการทำงาน เช่น การอบรมKaizen ECRS การอบรม Design Thinkingการออกแบบหลักสูตร และการเลือกองค์ความรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะหน่วยงาน เป็นต้น นอกจากนี้ สถาบันฯ มีการให้ความรู้แก่บุคลากรผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่างๆ ที่สถาบันฯได้เตรียมไว้ เพื่อให้บุคลากรสามารถ เรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและหลากหลายมากขึ้น การพัฒนาดังกล่าวจะช่วยให้บุคลากรที่ต้องการพัฒนางานของตนเองสามารถนำเครื่องมือที่ได้เรียนรู้ไปต่อยอดสู่การพัฒนางาน และสามารถยกระดับไปเป็นสู่การสร้างผลงานนวัตกรรมต่อไปได้อีกด้วย

การสนับสนุนจากสถาบัน สถาบันฯ มีการจัดโครงการเพื่อสนับสนุนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการทำงานเป็นทีม เช่น กิจกรรม Innovation Bootcamp(การทำงานเป็นทีมและการทำงานข้ามศาสตร์) กิจกรรมHackathon (การรับโจทย์งานจากบริษัทต่างๆเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและความคิดสร้างสรรค์) และ กิจกรรม PIM INNOVATION CONTEST (เวทีแสดงผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้) PIM Performance Insight (งานแสดงผลงานระดับสถาบัน) เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการสร้างห้องปฏิบัติการเสมือนจริง ซึ่งจำลองอุปกรณ์และสถานที่จริง จุดประสงค์หลักคือเมื่อนักศึกษาต้องออกไป

ฝึกงานยังสถานที่จริง สามารถทำงานได้ทันทีโดยไม่ต้องเริ่มสอนและปูพื้นฐานความเข้าใจใหม่ สำหรับระบบสนับสนุนในด้านอื่นๆ ได้แก่ ระบบการกำหนดแผนงานและตัวชี้วัด ระบบ E-Performance และการเขียนโครงการ One Page ระบบที่ปรึกษาและพัฒนาอาชีพนักศึกษา ระบบการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

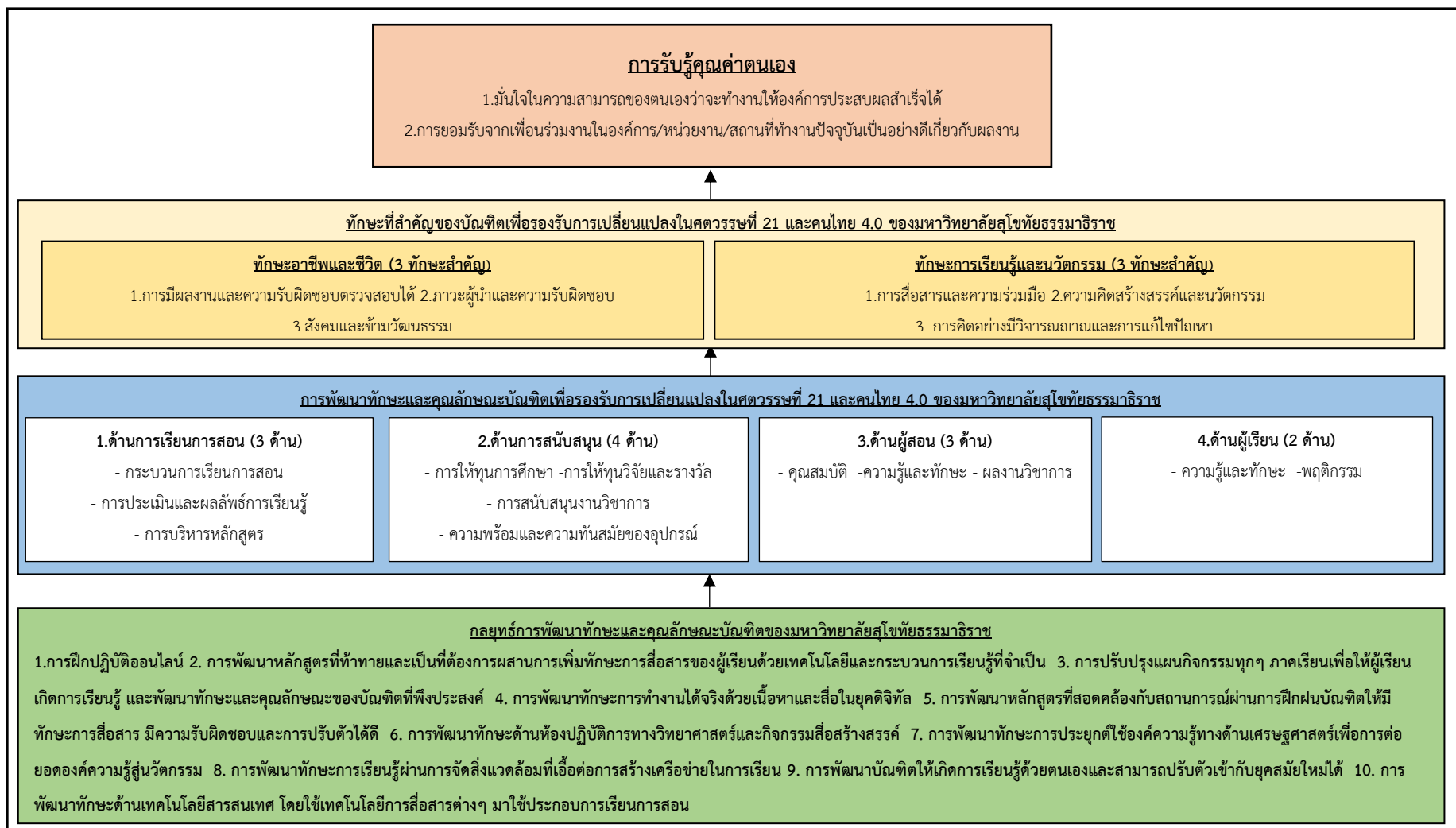
สถาบันฯ มีการประยุกต์รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล โดยนำมาใช้กับผู้เรียนผ่านการเรียนการสอน ด้วยระบบ Streaming IPTV เป็นการส่งสัญญาณการสอนแบบ Real Time จากห้องเรียนในจังหวัดนนทบุรี โดยเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการสื่อสารแบบสองทาง คือ นักศึกษาและอาจารย์สามารถถามตอบกันได้เสมือนการเรียนในห้องเรียนปกติ ในด้านอุปกรณ์/เทคโนโลยีที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน เช่น 1) สื่อ e-learning เพื่อช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ 2) Video on demand สำหรับทบทวนบทเรียนย้อนหลัง เป็นต้น ปัจจุบันสถาบันได้จัดให้มีหน่วยงานที่ให้บริการการสนับสนุนการเรียนทางไกลทั้งสิ้น 12 แห่ง เช่น พระนครศรีอยุธยา สมุทรปราการ ชลบุรี เชียงใหม่ ลำปาง นครสวรรค์ อุตรธานี ขอนแก่น นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีห้องปฏิบัติการเสมือนจริงไว้ให้นักศึกษาได้เรียนรู้ก่อนออกไปฝึกงาน โดยมีห้องปฏิบัติการเสมือนจริงในรูปแบบต่างๆ เช่น 1) ศูนย์นวัตกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (คณะวิศวกรรมศาสตร์และเทคโนโลยี) 2) ห้องปฏิบัติการโลจิสติกส์: ห้องปฏิบัติการกลยุทธ์การจัดการโลจิสติกส์ (คณะการจัดการโลจิสติกส์และการคมนาคมขนส่ง) 3) ห้องปฏิบัติการโรงแรม: ห้องปฏิบัติการด้านการบริการ (คณะวิทยาการจัดการ สาขาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว) 4) ห้องปฏิบัติการ 7-Eleven: การเรียนรู้จากร้านสะดวกซื้อ ร้าน 7-Eleven Store Model (คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่) และ 5) ห้องปฏิบัติการการบิน PIM AIR: ศูนย์ฝึกปฏิบัติการธุรกิจการบิน (คณะวิทยาการ สาขาการจัดการธุรกิจการบิน) เป็นต้น

4.5 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์การศึกษาของงานวิจัยทั้ง 4 วัตถุประสงค์ ได้แก่ 1) การศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 2) การสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต ของ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 3) ความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 4) รูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี ทีมวิจัยจึงได้ทำการสรุปเป็นรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษ ดังภาพ

ภาพที่ 4-1 รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากภาพที่ 4-1 กรอบการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาผู้เรียนจากแหล่งข้อมูลสำคัญ 2 ส่วน ได้แก่ รูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี และแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของสาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทีมวิจัยจึงได้สรุป ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยจำแนกเป็น 4 กลุ่มปัจจัยสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการเรียนการสอน 2) ด้านการสนับสนุน 3) ด้านผู้สอน 4) ด้านผู้เรียน ซึ่งปัจจัยสำคัญเหล่านี้จะมีส่วนช่วยพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตทั้งด้านทักษะอาชีพและชีวิต และด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม อันจะนำไปสู่การเพิ่มระดับการรับรู้คุณค่าของตนเองและความสามารถในการจ้างงานต่อไป รายละเอียด แสดงในตารางด้านล่าง

ตารางที่ 4-33 การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	
1.ด้านการเรียนและการสอน	
1.1 กระบวนการ เรียนการสอน	- การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการเรียนการสอน - การนำงานวิจัยมาพัฒนาเป็นกรณีศึกษาและงานบริการวิชาการแก่สังคม - การสอนที่ทันสมัยโดยนำความรู้จากภาคธุรกิจ และเครือข่ายพันธมิตร มาถ่ายทอดให้นักเรียน - การเปิดโอกาสให้นักศึกษาเป็นผู้ช่วยวิจัย - การสนับสนุนความร่วมมือวิชาการให้เกิดขึ้นทั้งระดับนักเรียน และระดับครู/อาจารย์ - การทำกิจกรรมภายนอกห้องเรียนหรือนอกหลักสูตรแบบสองทาง - การทำกิจกรรมในรูปแบบ การฝึกปฏิบัติ สหกิจศึกษา โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านธุรกิจ และการอภิปรายกลุ่ม - การเชิญผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับอาจารย์ และทำการบรรยายให้นักเรียน - การส่งผ่านอัตลักษณ์ของนักศึกษาผ่านคณาจารย์และกิจกรรมค่ายอาสา - การนำประสบการณ์จากภาระงานด้านอื่นๆ ของคณาจารย์ มาบูรณาการกับการเรียนและถ่ายทอดความรู้ให้นักศึกษา เช่น ประสบการณ์จากงานวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	
	และการพัฒนาหัวข้องานวิจัยของนักศึกษา
1.2 การบริหารหลักสูตร	- การพัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ - การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ โดยหลักสูตรที่พัฒนาจะต้องสามารถต่อยอดประยุกต์ไปสู่การใช้จริงได้ - การพัฒนาหลักสูตรที่มีความเฉพาะเจาะจงในกลุ่มแต่กลุ่มผู้เรียนโดยอาศัยการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและพันธมิตรทางการศึกษา - การพัฒนาหลักสูตร Non degree ที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น การพัฒนา Modular และหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Sandbox) - การพัฒนาหลักสูตรที่เน้น Re-skill และ Up-skill - การสนับสนุนให้มีกิจกรรมตามแผน ก 2 และ ก 3 ในแต่ละหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น
1.3 การประเมินและผลลัพธ์	- มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพในด้านวิชาการและสามารถปฏิบัติงานได้จริงในสถานประกอบการ
2.ด้านการสนับสนุน	
2.1 การให้ทุนการศึกษา	- การจัดหาทุนการศึกษาจากหน่วยธุรกิจภายนอก - การจัดหาทุนและสถานที่ฝึกงานทั้งในประเทศและต่างประเทศแก่ผู้เรียนและคณาจารย์
2.2 การให้ทุนวิจัยและรางวัล	- การสนับสนุนทุนวิจัยและเงินสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ - การสนับสนุนการทำงานโครงงานและการศึกษาค้นคว้าอิสระ
2.3 การสนับสนุนงานวิชาการ	- การสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติ - การให้บริการงานวารสารวิชาการ - การจัดแสดงนิทรรศการและเวทีแสดงผลงานประจำปีแก่ผู้เรียนและคณาจารย์ - การทำความร่วมมือ (MOU) กับภาคอุตสาหกรรม - การจัดฝึกอบรมและการสร้างเครือข่ายระหว่างนักศึกษาทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ - กิจกรรมปฏิสัมพันธ์แบบออนไลน์ - การบริการวิชาการที่เพิ่มพูนความรู้ที่ทันสมัยแก่นักศึกษา

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช	
2.4 ความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์	- การจัดเตรียมอุปกรณ์ในการเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย - การจัดเตรียมห้องพักและการบริการอื่นๆ ภายในพื้นที่สถานศึกษาแก่บุคลากรและผู้เรียน - การเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ Streaming IPTV, สื่อ e-learning, Video on demand - การจัดทำห้องปฏิบัติการเสมือนจริงสำหรับฝึกงาน - การพัฒนาระบบสารสนเทศสาขาวิชา
3.ด้านผู้สอน	
3.1 คุณสมบัติ	- กำหนดคุณสมบัติพนักงานให้มีวุฒิการศึกษาชั้นสูง เช่น กำหนดให้คณาจารย์มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาเอก เป็นคุณสมบัติพื้นฐานในการรับเข้าทำงาน - กำหนดให้มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษอยู่ในเกณฑ์ดีเพื่อใช้ในการสอน การทำงานวิจัยและการผลิตผลงานตีพิมพ์
3.2 ความรู้และทักษะ	- การพัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรม - การพัฒนาความรู้ด้านการเท่าทันสื่อ - การพัฒนาสมรรถนะทางอาชีพ - การบริหารจัดการองค์การเพื่อสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมและการแก้ไขปัญหา - การพัฒนาความรู้ผ่านการอบรม บรรยาย โดยอาศัยแพลตฟอร์มออนไลน์ ให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา
3.3 ผลงานวิชาการ	- กำหนดให้มีผลงานวิจัยและผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ
4. ด้านผู้เรียน	
4.1 ความรู้และทักษะ	- พัฒนาทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อต่อยอดเป็นนักวิจัยและนวัตกรรมชั้นนำของประเทศ - พัฒนาทักษะการใช้แอปพลิเคชันหรือซอฟต์แวร์เพื่อช่วยทำงาน - พัฒนาทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม - พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานจริงควบคู่กับการเรียนเพื่อเป็นบุคลากรมีอาชีพในสายงานธุรกิจ - พัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ - พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช	
4.2 พฤติกรรม	- ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว - ด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง - ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ - ด้านการปรับตัวเข้ากับที่ทำงานได้ดี

จากตารางข้างต้น การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช อธิบายความหมายทั้ง 4 ด้าน ได้ ดังนี้

1.ด้านการเรียนการสอน หมายถึง การจัดระบบการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช บทบาทสำคัญในด้านนี้จะดำเนินการโดย ผู้บริหารสาขาวิชา และคณาจารย์ ในหลักสูตร องค์ประกอบด้านการเรียนการสอนประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ กระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการประเมินและผลลัพธ์

2.ด้านการสนับสนุน หมายถึง การสนับสนุนที่มหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินการให้แก่คณาจารย์และผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านงานวิชาการของคณาจารย์และทักษะความรู้ของผู้เรียน องค์ประกอบด้านการสนับสนุนประกอบด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ การให้ทุนการศึกษา การให้ทุนวิจัยและรางวัล การสนับสนุนงานวิชาการ และความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์

3.ด้านผู้สอน หมายถึง คณาจารย์ที่ดำเนินการสอนและการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา โดยคณาจารย์จะต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสม มีการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็นเพื่อนำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียน รวมถึงผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถเผยแพร่และเป็นที่ยอมรับในวงการวิชาการในระดับนานาชาติ องค์ประกอบด้านผู้สอนประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ คุณสมบัติ ความรู้และทักษะ และผลงานวิชาการ

4.ด้านผู้เรียน หมายถึง นักศึกษาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ซึ่งผู้เรียนจะต้องรู้จักการควบคุมตนเองและพัฒนาความรู้และทักษะของตนเองอยู่เสมอ รวมถึงการปรับพฤติกรรมตนให้เหมาะสมกับการเรียนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช และการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 องค์ประกอบด้านผู้เรียนประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่ ความรู้และทักษะ และพฤติกรรม

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” สามารถสรุปและอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

5.1 สรุปและอภิปรายผล

5.1.1 ผลการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัย - สุธัชชัยธรรมราช ที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันของคุณลักษณะบัณฑิตในมหาวิทยาลัยสุทธชัยธรรมราชที่มีต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สามารถสรุปผลได้ดังนี้ คือ

5.1.1.1 ข้อมูลทั่วไปของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุทธชัยธรรมราชที่สำเร็จการศึกษาช่วงปีการศึกษา 2562-2565 ยังทำงานอยู่ในสถานประกอบการอาจเป็นภาครัฐ เอกชน หรือวิสาหกิจ มีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ผลจากการศึกษากลุ่มตัวอย่างบัณฑิต จำนวน 600 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และ ช่วงอายุ 25-30 ปี ตามลำดับ ส่วนช่วงอายุที่พบน้อยที่สุด คือ อายุตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป กลุ่มวิชาที่บัณฑิตตัวอย่างสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มกฎหมาย (สาขาวิชานิติศาสตร์ และรัฐศาสตร์) 2) กลุ่มวิทยาศาสตร์ (สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และพยาบาล) 3) กลุ่มสังคมและชุมชน (สาขาวิชาศิลปศาสตร์ มนุษยนิเวศศาสตร์ และเกษตรศาสตร์และสหกรณ์) 4) กลุ่มการศึกษา (สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ และนิเทศศาสตร์) และ 5) กลุ่มการบริหาร (สาขาวิชาวิทยาการจัดการ และเศรษฐศาสตร์) ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ได้แก่ ระดับปริญญาโท และพบน้อยที่สุด ได้แก่ ระดับปริญญาเอก อาชีพปัจจุบัน พบว่ารับราชการ/พนักงานของรัฐ มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน และพบน้อยที่สุด คือพนักงานรัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานระดับผู้ปฏิบัติงาน รองลงมา คือตำแหน่งผู้บริหาร และพบน้อยที่สุด คือตำแหน่งเจ้าของกิจการ ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบันนานที่สุด คือ 4-6 ปี รองลงมา ได้แก่ ระยะเวลา 1-3 ปี ลักษณะงานที่รับผิดชอบส่วนใหญ่เป็นงานสนับสนุน (Back-Office) นอกนั้น

เป็นงานบริการส่วนหน้า (Front-Office) ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,000 - 19,999 บาท รองลงมา ได้แก่ รายได้มากกว่า 50,000 บาท และ รายได้ 20,000 - 24,999 บาท ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด รองลงมา คือสถานภาพสมรส

ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตสามารถสื่อสารได้ระดับปานกลาง รองลงมา คือมีความสามารถสื่อสารระดับน้อย และพบน้อยที่สุด คือความสามารถในการสื่อสารระดับดีเด่น ส่วนความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ พบว่าส่วนใหญ่บัณฑิตมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ระดับดี รองลงมา คือมีความสามารถระดับปานกลาง

5.1.1.2 ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตต่อการรับรู้คุณค่าของตนเอง

พบว่า ภาพรวมระดับการรับรู้คุณค่าของตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้คุณค่าของตนเองเป็นรายประเด็น ปรากฏว่า ทุกประเด็นมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการทดสอบความคิดเห็นต่อการรับรู้คุณค่าของตนเองตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่างของการรับรู้คุณค่าของตนเองของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน

5.1.1.3 ข้อมูลความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

พบว่า ภาพรวมความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบันที่มีต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) โดยรวมทั้งหมดทั้งความคิดเห็นต่อความสำคัญและการรับรู้ทักษะของตนเองอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) ทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) ประกอบด้วย 5 มิติ คือ 1.1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ 1.2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว 1.3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง 1.4) ด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม และ 1.5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตในระดับมากที่สุด และภาพรวมการรับรู้ต่อทักษะด้านอาชีพและชีวิตอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) ประกอบด้วย 4 มิติ คือ 2.1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 2.2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 2.3) การสื่อสารและความร่วมมือ 2.4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ได้ ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะ

ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ในระดับมากที่สุด และภาพรวมการรับรู้ต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

สำหรับผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างภาพรวมระหว่างความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวม โดยการรับรู้ทักษะรวมของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะรวม และพบว่าระดับการรับรู้ทักษะด้านอาชีพและชีวิตของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ในมิติภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว และการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง ส่วนการรับรู้ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมทุกมิติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารและความร่วมมือ และ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

เมื่อทดสอบระดับการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวม (ทักษะด้านอาชีพและชีวิต และ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม) ตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่างของการรับรู้ทักษะของตนเองโดยรวมของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน

5.1.1.4 ข้อมูลความคิดเห็นต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

พบว่า ภาพรวมระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน ของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน เป็นรายประเด็น ปรากฏว่า ทุกประเด็นมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้อยู่ในระดับมากที่สุด

ส่วนผลการทดสอบระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน ตามกลุ่มวิชาที่สำเร็จการศึกษาโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ไม่มีความแตกต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานของกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากกลุ่มวิชาที่แตกต่างกัน

5.1.1.5 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน ซึ่งกำหนดปัจจัย 3 ด้าน คือ 1) ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง 2) ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต และ 3) ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการรับรู้คุณค่าของตนเอง ได้แก่ มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ และการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/

หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 30.6

2) ปัจจัยด้านทักษะอาชีพและชีวิต ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรมสามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 52.0

3) ปัจจัยด้านทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา สามารถทำนายความแปรปรวนของการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงานโดยรวม ได้ร้อยละ 51.2

5.1.2 ผลการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

การพัฒนาทักษะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 นั้น เป็นสิ่งที่สาขาวิชา ทั้ง 12 สาขา ให้ความสำคัญอันเนื่องมาจากโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และมีการเชื่อมโยง ติดต่อสื่อสารกันด้วยเทคโนโลยี รวมถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตและการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำเป็นต้องมีทักษะที่พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลง

ผลการศึกษาการสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 สรุปสาระสำคัญได้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) สรุปทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช 2) กลยุทธ์ การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และ3) สรุปแผนงาน ดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รายละเอียด ดังนี้

1) สรุปทักษะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตที่ควรมีการพัฒนาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากการสังเคราะห์บทสัมภาษณ์ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา ทั้ง 12 สาขา พบว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรได้รับ การพัฒนาทักษะที่สำคัญของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ

คนไทย 4.0 ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะอาชีพและชีวิต และ 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม รายละเอียด ดังนี้

ทักษะอาชีพและชีวิต บัณฑิตควรได้รับการพัฒนาใน 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัวซึ่งถือว่าเป็นทักษะที่สำคัญเป็นลำดับแรก ที่บัณฑิตจะต้องมีเพื่อใช้ในการประกอบอาชีพและการใช้ชีวิตได้อย่างสมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทยที่ตรงกับแนวคิด คนไทย 4.0 รองลงมาคือ ด้านการริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง และด้านสังคมและวัฒนธรรม ตามลำดับ

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม บัณฑิตควรได้รับการพัฒนาใน 3 ด้านที่สำคัญ ได้แก่ ด้านการสื่อสารและความร่วมมือ ซึ่งได้รับการเลือกให้เป็นทักษะที่สำคัญอันดับแรก บัณฑิตควรมีความรู้และความสามารถในการสื่อสารและเทคนิคการทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อให้ตนประสบความสำเร็จ การพัฒนาลำดับรองลงมา คือ ด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี และ ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ

2) กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชให้เกิดผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของแต่ละสาขาวิชานั้น ผู้บริหารประจำสาขาวิชาในแต่ละสาขาวิชา ได้วางแผนและกำหนดกลยุทธ์เพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนไปข้างหน้า แตกต่างกันไป โดยรูปแบบกลยุทธ์ของแต่ละสาขาวิชา มี 10 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การฝึกปฏิบัติออนไลน์ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่ท้าทายและเป็นที่ต้องการผสมผสานการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น 3) การปรับปรุงแผนกิจกรรมทุกๆ ภาคเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4) การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุคดิจิทัล 5) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการปรับตัวได้ดี 6) การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทางวิทยาศาสตร์และกิจกรรมสร้างสรรค์ 7) การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านเศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม 8) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน 9) การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้ 10) การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

3) สรุปแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

สาขาวิชา ทั้ง 12 สาขา ได้กำหนดแผนการดำเนินงานในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะ และคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช โดยกำหนดไว้ 5 ด้านสำคัญ ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 2) ด้านระบบสารสนเทศ 3) ด้านความร่วมมือ 4) ด้านบุคลากร 5) ด้านบริการวิชาการ

ด้านการพัฒนาหลักสูตร สาขาวิชา มีแผนงานในการพัฒนาหลักสูตรของตน โดยมุ่งประเด็นการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในยุคโลกาภิวัตน์ โดยหลักสูตรที่พัฒนาจะต้องสามารถต่อยอดประยุกต์ไปสู่การใช้จริงได้ ซึ่งบางสาขาจะมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีความเฉพาะเจาะจงในกลุ่มแต่กลุ่มผู้เรียนโดยอาศัยการทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและพันธมิตรทางการศึกษา มีการพัฒนาหลักสูตร Non degree ที่เป็นที่ต้องการในตลาดแรงงาน การพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น การพัฒนา Modular และหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาที่แตกต่างจากมาตรฐานการอุดมศึกษา (Sandbox) การพัฒนาหลักสูตรที่เน้น Re-skill และ Up-skill นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้มีกิจกรรมตามแผน ก 2 และ ก 3 ในแต่ละหลักสูตรเพิ่มมากขึ้น

ด้านระบบสารสนเทศ สาขาวิชา มีแผนงานที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา จุดประสงค์เพื่อใช้ในการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของสาขาวิชา นอกจากนี้ สาขาวิชา ยังสนับสนุนให้มีการใช้ระบบการศึกษาทางไกลอิเล็กทรอนิกส์และระบบ E-learning ในแต่ละหลักสูตร มีการพัฒนาสื่อ และเครื่องมือประกอบการสอน รวมถึง การจัดกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ด้านความร่วมมือ สาขาวิชา มีแผนงานที่จะประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก โดยเน้นให้มีการทำความร่วมมือในรูปแบบ MOU กับภาคอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ ในด้านการเรียน การสอน มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในรูปแบบโครงการที่สาขาจัดขึ้น และสนับสนุนการจัดฝึกอบรมและการสร้างความสัมพันธ์เครือข่ายระหว่างนักศึกษาทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์

ด้านการพัฒนาบุคลากร สาขาวิชา มีแผนพัฒนาและสนับสนุนบุคลากรในสาขาวิชาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาทักษะและความรู้ของบุคลากรให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านนวัตกรรม เสริมความรู้ในเรื่องการเท่าทันด้านสื่อและข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ การสื่อสารภาษาอังกฤษ การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ การพัฒนาเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้ และการศึกษาปัญหาการบริหารจัดการในองค์กรและ

การสนับสนุนให้เกิดการเสนอนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังสนับสนุนให้คณาจารย์มีการพัฒนางานวิจัยที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนได้

ด้านบริการวิชาการ สาขาวิชามีแผนงานในการให้บริการวิชาการกับกลุ่มเป้าหมายหลักคือนักศึกษา โดยมุ่งเน้นให้มีการบริการวิชาการด้านการเพิ่มพูนความรู้ที่ทันสมัยแก่นักศึกษาเป็นสำคัญ

5.1.3 ผลการศึกษาความต้องการคุณลักษณะของบัณฑิตในสถานประกอบการที่สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

5.1.3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการและองค์กร พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 353 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุระหว่าง 31-40 ปี มากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 41-50 ปี และช่วงอายุ 25-30 ปี ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีตำแหน่งบริหารในระดับอื่นๆ มากที่สุด รองลงมา คือ ตำแหน่งเจ้าของกิจการ ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา ได้แก่ ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนใหญ่มีจำนวนพนักงานในองค์กรน้อยกว่า 25 คน มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีพนักงานจำนวน 500 คนขึ้นไป และพบน้อยที่สุด คือมีพนักงานจำนวน 401-500 คน ส่วนใหญ่มีการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการทำงานมาใช้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ การนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาโครงสร้างองค์กร และการนำนวัตกรรมเกี่ยวกับการพัฒนาการตลาด ตามลำดับ ส่วนนวัตกรรมที่นำมาใช้พบน้อยที่สุด คือการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำเนินการขององค์กรปัจจุบัน 11 ปีขึ้นไป มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ระยะเวลา 7-10 ปี และ 1-3 ปี ตามลำดับ และพบน้อยที่สุด คือระยะเวลา 4-6 ปี ส่วนใหญ่องค์กรมีลักษณะงานบริการ มากที่สุด นอกจากนั้นคือ ลักษณะงานการผลิต

5.1.3.2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิต ในปัจจุบันภาพรวมความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในที่ทำงาน 2 กลุ่มทักษะ คือ 1) กลุ่มทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) และ 2) กลุ่มทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) พบว่า ผู้ประกอบการให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะทั้ง 2 กลุ่มอยู่ในระดับมากที่สุด และประเมินทักษะทั้ง 2 กลุ่มของบัณฑิตในที่ทำงานภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1) ทักษะด้านอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการตัวอย่างมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตในระดับมากที่สุด และภาพรวมการประเมินทักษะด้านอาชีพและชีวิตของบัณฑิตในที่ทำงานอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในภาพรวมเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ในระดับมากที่สุด และภาพรวมการประเมินทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตในที่ทำงาน อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยความแตกต่างภาพรวมระหว่างความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยการประเมินทักษะรวมของบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อระดับความสำคัญของทักษะรวม และยังพบว่า 1) การรับรู้ทักษะด้านอาชีพและชีวิตของตนเองมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าระดับความสำคัญของทักษะด้านอาชีพและชีวิตอย่างมีนัยสำคัญในทุกมิติได้แก่ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม และ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ 2) การประเมินทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมของบัณฑิตมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรมในทุกมิติได้แก่ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสื่อสารและความร่วมมือ และ สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

5.1.4 ผลการศึกษารูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี

รูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี ทั้งสิ้น 3 หน่วยต้นแบบ ได้แก่ 1) โรงเรียนกำเนินวิทย์ 2) คณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และ 3) สถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ สรุปใน ตารางที่ 5-1

ตารางที่ 5 - 1 สรุปรูปแบบการดำเนินการการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 จากหน่วยต้นแบบที่ดี

รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนกำเนินวิทย์
1.ด้านการเรียนและการสอน -มุ่งเน้นความเป็นเลิศด้าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี, ใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อในการเรียนการสอนระหว่างครูและนักเรียน, เน้นการสอนที่ทันสมัยโดยนำความรู้จากงานวิจัย บทความทั้งระดับชาติและนานาชาติ ตำรา มาถ่ายทอดให้นักเรียน, เน้นกิจกรรมในรูปแบบโครงงาน และการอภิปรายกลุ่ม มากกว่าการท่องจำ, เปิดโอกาสในการเป็นผู้ช่วยวิจัยกับหน่วยงานต่าง ๆ, สนับสนุนความร่วมมือวิชาการให้เกิดขึ้นทั้ง

รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนกำเนิดวิทย์ (ต่อ)	
ระดับนักเรียน และระดับครูอาจารย์ เพื่อเป็นการยกระดับความรู้ความสามารถให้ทัดเทียมต่างชาติ	
2.ด้านการสนับสนุน -มีเงินทุนการศึกษาจากกลุ่มปตท.ซึ่งครอบคลุมทั้งค่าเล่าเรียน ห้องพัก และอาหาร, ทุนวิจัย เงินสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิชาการ, อุปกรณ์ในการเรียนและห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย, ห้องพักและบ้านพักภายในพื้นที่โรงเรียน, การบริการอื่นๆ เช่น บริการซัก-รีด รถบริการ	
3.ด้านผู้สอน -วุฒิการศึกษาสูงถึงระดับปริญญาเอก, มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเกณฑ์ดี, มีผลงานวิจัยและผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ	
4.ด้านผู้เรียน -เน้นทักษะพิเศษด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เพื่อต่อยอดเป็นนักวิจัย นักนวัตกรรมชั้นนำของประเทศ	
รูปแบบการพัฒนาผู้เรียนของคณะบริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
1.ด้านการเรียนและการสอน -มุ่งเน้นความเป็นเลิศด้านการเป็นผู้ประกอบการ และการจัดการนวัตกรรมอุตสาหกรรม, เน้นกิจกรรมภายนอกห้องเรียนหรือนอกหลักสูตร แบบสองทาง, พัฒนาหลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการ, การพัฒนาโครงการ/โครงการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านธุรกิจ, การเชิญผู้เชี่ยวชาญในภาคธุรกิจมาแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับอาจารย์ และทำการบรรยายให้แก่ผู้เรียน,การนำประสบการณ์จากภาระงานด้านอื่นๆ ของคณาจารย์ มาบูรณาการกับการเรียนในชั้นเรียน เช่น ประสบการณ์จากงานวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคม, การพัฒนาหัวข้องานวิจัยของนักศึกษาด้วยกิจกรรมแคมป์ดูงาน, การส่งผ่านอัตลักษณ์ของนักศึกษาผ่านคณาจารย์และกิจกรรมค่ายอาสา	
2.ด้านการสนับสนุน -การสนับสนุนจากหน่วยงานความร่วมมือแก่ผู้เรียน เช่น ทุนการศึกษา การฝึกงาน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ , การทำงานโครงการและการศึกษาค้นคว้าอิสระ, การสนับสนุนการจัดประชุมวิชาการระดับนานาชาติ, การให้บริการวารสารวิชาการ, การจัดแสดงนวัตกรรม (KMITL Innovation Expo),การสนับสนุนเงินรางวัลการตีพิมพ์แก่คณาจารย์	
3.ด้านผู้สอน -วุฒิการศึกษาสูงถึงระดับปริญญาเอก, มีทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในเกณฑ์ดี, สนับสนุนให้อาจารย์มีผลงานตีพิมพ์ในฐานข้อมูลวารสารนานาชาติ	
4.ด้านผู้เรียน -จุดเด่นด้านทักษะในการปรับตัวเข้ากับที่ทำงานได้ดี, การใช้แอปพลิเคชันหรือซอฟต์แวร์เพื่อช่วยทำงาน, ทักษะการอยู่ร่วมกันในสังคม	

รูปแบบการพัฒนานักเรียนของสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ (ต่อ)
1.ด้านการเรียนและการสอน - มุ่งเน้นการสร้างและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพในด้านวิชาการ และสามารถปฏิบัติงานได้จริงในสถานประกอบการ, เน้นการสอนที่ทันสมัยโดยนำความรู้จากภาคธุรกิจในกลุ่มบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด(มหาชน) และเครือข่ายพันธมิตรมาถ่ายทอดให้แก่ นักเรียน, เน้นกิจกรรมในรูปแบบ การฝึกปฏิบัติ สหกิจศึกษา โครงการงาน และการอภิปรายกลุ่ม, การนำงานวิจัยมาพัฒนาเป็นกรณีศึกษาและงานบริการวิชาการแก่สังคม
2.ด้านการสนับสนุน -มีเงินทุนการศึกษาจากกลุ่มบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และเครือข่ายพันธมิตร, เวทีแสดงผลงานนวัตกรรมประจำปี, การเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบ Streaming IPTV, สื่อ e-learning, Video on demand, ห้องปฏิบัติการเสมือนจริงสำหรับฝึกงาน เป็นต้น
3.ด้านผู้สอน -พัฒนาความรู้ทั้งบุคลากรและคณาจารย์ในสถาบัน ผ่านการอบรม บรรยาย โดยอาศัยแพลตฟอร์มออนไลน์ ให้สามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา
4.ด้านผู้เรียน -เน้นทักษะการปฏิบัติงานจริงควบคู่กับการเรียน เพื่อเป็นบุคลากรมืออาชีพในสายงานธุรกิจของกลุ่ม บริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน) และพันธมิตรทางธุรกิจของบริษัท ซีพี ออลล์ จำกัด (มหาชน)

5.1.5 ผลการศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สามารถสรุปการศึกษาและอธิบายได้ ดังนี้

1) การรับรู้คุณค่าตนเองของบัณฑิต ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำบัณฑิตไปสู่การจ้างงาน และการปฏิบัติงานในที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการรับรู้คุณค่าตนเองประกอบด้วย 2 ปัจจัยสำคัญ ได้แก่ มั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้ และการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงาน ซึ่งการรับรู้คุณค่าตนเองจะเกิดขึ้นได้นั้นต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ 2 ส่วน คือ ทักษะอาชีพ และชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

2) ทักษะอาชีพและชีวิต ประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ และสังคมและข้ามวัฒนธรรม และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 ทักษะสำคัญ ได้แก่ การสื่อสารและความร่วมมือ ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม และการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา

3) การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เพื่อให้บัณฑิตมีทักษะอาชีพและชีวิต และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม จำเป็นต้องอาศัยการดำเนินงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน การสอน ด้านการสนับสนุน ด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน

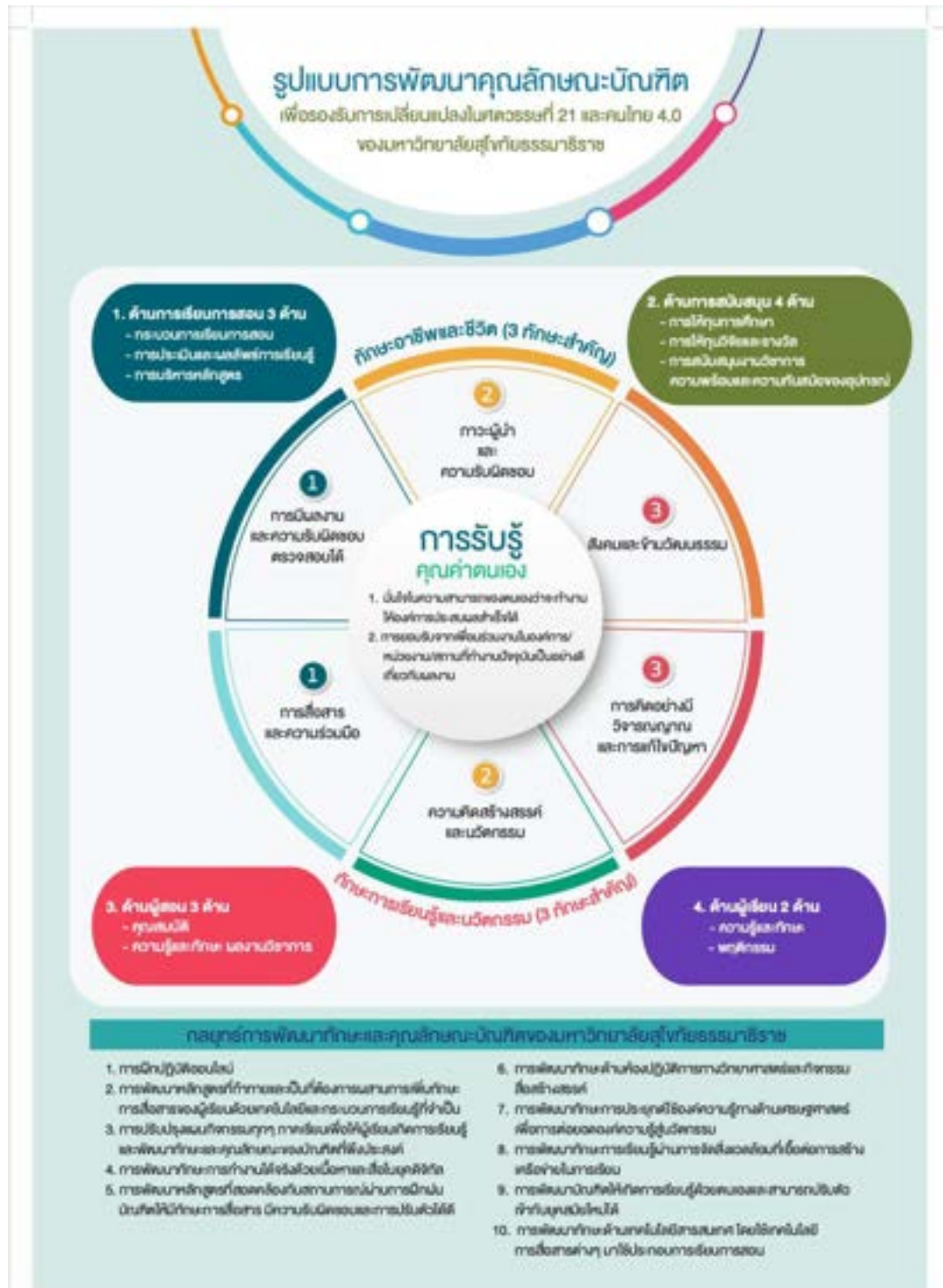
4) กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย - ธรรมมาธิราชเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของ 12 สาขาวิชา มีทั้งสิ้น 10 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) การฝึกปฏิบัติออนไลน์ 2) การพัฒนาหลักสูตรที่ทำนายและเป็นที่ ต้องการผสมผสานการเพิ่มทักษะการสื่อสารของผู้เรียนด้วยเทคโนโลยีและกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น 3) การปรับปรุงแผนกิจกรรมต่างๆ ภาคเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และพัฒนาทักษะและ คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ 4) การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและสื่อในยุค ดิจิทัล 5) การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ผ่านการฝึกฝนบัณฑิตให้มีทักษะ การสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการปรับตัวได้ดี 6) การพัฒนาทักษะด้านห้องปฏิบัติการทาง วิทยาศาสตร์และกิจกรรมสื่อสารสร้างสรรค์ 7) การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้าน เศรษฐศาสตร์เพื่อการต่อยอดองค์ความรู้สู่นวัตกรรม 8) การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเครือข่ายในการเรียน 9) การพัฒนาบัณฑิตให้เกิดการเรียนรู้ด้วย ตนเองและสามารถปรับตัวเข้ากับยุคสมัยใหม่ได้ และ 10) การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยี สารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

5.1.6 การสื่อสารรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ทีมวิจัยได้พัฒนาสื่อเพื่อใช้ประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในรูปแบบไฟล์ภาพ เพื่อทุกกลุ่มสามารถรับรู้ถึงรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่รองรับการ เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังภาพที่ 5-1 โดยไฟล์ภาพเหล่านี้ สามารถนำไปประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางการสื่อสารในหลายรูปแบบ ได้แก่ การพัฒนาต่อยอดเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ด้วยภาพและเสียงในรูปแบบวิดีโอ การเผยแพร่ไปยัง กลุ่มเฉพาะในรูปของป้ายประกาศหรือเอกสาร การประชาสัมพันธ์ประกอบบนหน้าเว็บไซต์ของ มหาวิทยาลัย หรือช่องทางออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบต่างๆ

ภาพที่ 5-1 แสดงถึงจุดเชื่อมโยงระหว่างบัณฑิต/ผู้เรียน ทักษะที่สำคัญ ปัจจัยสนับสนุน 4 ด้าน และกลยุทธ์ที่สาขาวิชาใช้เพื่อให้เกิดผลสำเร็จ อธิบายได้ ดังนี้ ภาพกึ่งกลางเป็นการบรรยาย เกี่ยวกับตัวบัณฑิต/ผู้เรียนของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ที่ให้ความสำคัญกับการรับรู้คุณค่า

ของตนเองซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการดำเนินงานในปัจจุบันและอนาคต ภาพวงนอกที่ล้อมรอบการรับรู้คุณค่าตนเอง ประกอบด้วย 2 ทักษะหลักที่สำคัญซึ่งจะช่วยให้บัณฑิต/ผู้เรียนเกิดการรับรู้คุณค่าของตนเอง ได้แก่ ทักษะอาชีพและชีวิต ประกอบด้วย 3 ทักษะย่อย และทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ประกอบด้วย 3 ทักษะย่อย ทักษะหลักที่สำคัญ จะถูกพัฒนาขึ้นจากปัจจัย 4 ด้านที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นผู้ดำเนินการ ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านการสนับสนุนด้านผู้สอน และด้านผู้เรียน อย่างไรก็ตาม สาขาวิชามีส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาหลักสูตรกล่าว สาขาวิชาทั้ง 12 สาขาวิชา ได้กำหนดกลยุทธ์รวมทั้งสิ้น 10 กลยุทธ์ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ภาพที่ 5 - 1 สื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง
ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ภาพที่ 5-2 เป็นสื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ประกอบด้วย 5 ด้านและรายละเอียดที่สำคัญ

ภาพที่ 5 – 2. สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานดำเนินการในอนาคตเพื่อพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ทีมวิจัยได้เสนอแนะผลลัพธ์ที่ได้จากงานวิจัย มีรายละเอียด 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการเรียนการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ควรมีการสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรในแต่ละสาขาวิชาให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และทักษะที่จำเป็นแก่บัณฑิตต่อการจ้างงานในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช อาจใช้เทคนิควิธีการเปรียบเทียบ หรือ “Benchmarking” ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการบริหารจัดการ เพื่อนำองค์ความรู้ไปสู่ความเป็นเลิศในการดำเนินงานมาใช้ในการบริหารทั้งในระดับหลักสูตร สาขา สำนักและมหาวิทยาลัย เทคนิควิธีการเปรียบเทียบสามารถทำได้หลายวิธีตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบกับคู่แข่งชั้นในสถาบันการศึกษาด้วยกันเอง การเปรียบเทียบกับหน่วยงานภายในองค์กรเดียวกัน การเปรียบเทียบกับหน่วยงานที่มีลักษณะการทำงานเหมือนกัน หรือการเปรียบเทียบเชิงนโยบายกับองค์กรภายนอก เป็นต้น ประโยชน์ของการทำการเปรียบเทียบช่วยให้มหาวิทยาลัยสามารถพัฒนาระบบงานในองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรมและตรงกับสภาพการณ์ที่เป็นปัจจุบัน

ทั้งนี้ ผู้บริหารภายในมหาวิทยาลัยในทุกระดับชั้น มีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก ผู้ดำรงตำแหน่งบริหารจึงควรใช้ศาสตร์ทางด้านการบริหารต่างๆ มาใช้ในทุกๆ กิจกรรมการดำเนินงาน ทั้งด้านกระบวนการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร และการประเมินผล ให้ครอบคลุมทั้งผู้เรียน ผู้สอน และพนักงานฝ่ายสนับสนุน เพื่อให้เกิดการพัฒนาหลักสูตรที่ทันสมัย และพัฒนาทักษะผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของสถานประกอบการในปัจจุบัน นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน โดยมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และบุคลากรที่มีความชำนาญระหว่างมหาวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก เพื่อนำองค์ความรู้ที่สำคัญจากหน่วยงานเหล่านั้น กลับมาพัฒนาหลักสูตรเฉพาะด้าน ถือได้ว่าเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชในอนาคตได้เช่นกัน

2) ด้านการสนับสนุน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนหน่วยงานภายในทั้งในส่วนของสายวิชาการและสายสนับสนุนเพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างเช่น การสนับสนุนการให้ทุนการศึกษา วิจัยและรางวัล แก่คณาจารย์ และนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาผลงานวิชาการใหม่ๆ เนื่องจาก ปัจจุบันมีการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษายู่ในหลายสถาบันการศึกษา ซึ่งถือได้ว่าเป็นกิจกรรมที่สำคัญเพราะเป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน อันจะนำไปสู่โอกาสในการพัฒนาทั้ง 2 ฝ่าย เช่น การพัฒนานวัตกรรมทั้งสินค้าและบริการ การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม การพัฒนาภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และการพัฒนาทักษะในการสื่อสารในงานเป็นต้น ซึ่งรูปแบบการเรียนรู้ในอดีตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชไม่สามารถพัฒนาทักษะเหล่านี้ได้

ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช จึงควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เป็นเทคโนโลยีขั้นสูงมาช่วยในการเรียนการสอน การวิจัย และการทำงานร่วมกัน เนื่องจากยุคดิจิทัลปัจจุบัน เทคโนโลยีการศึกษาได้ปฏิวัติวิธีการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมไปอย่างมาก เทคโนโลยีสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึง เช่น การทำหลักสูตรออนไลน์ และห้องเรียนเสมือนจริง ผ่านโปรแกรม Msteam ซึ่งจะทำลายอุปสรรคด้านระยะทางและช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ตามความต้องการ ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมและช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมกัน เป็นการพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร และการคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งทั้งหมดนี้มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการทำงานในศตวรรษที่ 21

เทคโนโลยีทางการศึกษาที่ช่วยพัฒนาการเรียนรู้ทั้งฝ่ายผู้สอนและผู้เรียน อันนำไปสู่โอกาสในการสร้างนวัตกรรม และพัฒนาทักษะใหม่สำหรับศตวรรษที่ 21 มีอยู่หลากหลายเทคโนโลยีในปัจจุบัน เช่น เทคโนโลยีความเป็นจริงเสริม (AR) เทคโนโลยีความเป็นจริงเสมือน (VR) และระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เป็นต้น เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ทางการศึกษาเหล่านี้ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีการใช้มากขึ้นในหลากหลายสถาบันทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชมีความจำเป็นที่จะต้องนำเครื่องมือเหล่านี้ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้แบบไดนามิกและสามารถส่งเสริมผู้เรียนรุ่นต่อไปให้ประสบความสำเร็จในโลกดิจิทัลได้

การสนับสนุนการให้ทุนการศึกษา วิจัยและรางวัล ในประเด็นอื่นๆ ที่มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช สามารถดำเนินการได้ เพื่อเป็นการสนับสนุนระบบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ เช่น การจัดหาทุนการศึกษาให้แก่ คณาจารย์ และผู้เรียน การบริการในงานวิชาการ และการจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่พร้อมและทันสมัยให้แก่ผู้เรียนและผู้ปฏิบัติงานในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3) ด้านผู้สอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรสนับสนุนผู้สอนให้เกิดความรู้และทักษะใหม่ รวมถึงการเสริมประสบการณ์ในการทำงานทั้งด้านการสอน การวิจัย และการทำงาน เพื่อให้การถ่ายทอดความรู้ไปยังผู้เรียนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และสอดคล้องกับยุคสมัย แนวทางในการดำเนินงาน ควรนำเริ่มตั้งแต่การกำหนดคุณสมบัติของคณาจารย์ที่จะรับเข้ามาเป็นอาจารย์ ซึ่งควรมีวุฒิการศึกษาที่ใช้ในการสมัคร คือ ระดับปริญญาเอก เพราะบุคลากรเหล่านี้ถือว่าเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพทางวิชาการสูง และพร้อมสำหรับการพัฒนางานวิชาการได้ทันที ทั้งด้านการสอนและงานวิจัย นอกจากนี้ เมื่อเทียบคุณสมบัติการรับเข้าทำงานในตำแหน่งอาจารย์ของสถาบันการศึกษาชั้นนำของประเทศ พบว่า วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกได้ถูกกำหนดให้เป็นคุณสมบัติขั้นต้นของผู้ที่จะเข้าสมัครในตำแหน่งอาจารย์ อีกประการหนึ่งที่ต้องคำนึงถึงการรับเข้าสมัครงาน คือ ประสบการณ์ทำงานในด้านต่างๆ ที่นอกเหนือจากวุฒิการศึกษาและศาสตร์ที่ตรงกับความต้องการของหลักสูตรแล้ว มหาวิทยาลัยควรคัดเลือกบุคลากรที่มีประสบการณ์ตรงกับองค์ความรู้หลักที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน หรือหลักสูตรที่กำลังพัฒนา ทำให้มหาวิทยาลัยได้รับบุคลากรที่มีทั้ง ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ตรงกับศาสตร์ที่หลักสูตรต้องการ เป็นการยกระดับคุณภาพด้านคุณลักษณะของผู้ที่จะมาเป็นอาจารย์สอนของมหาวิทยาลัยได้อีกทางหนึ่ง

สำหรับผู้สอนที่ถูกบรรจุในตำแหน่งอาจารย์ผู้สอนแล้ว มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ควรให้การสนับสนุนในด้านการฝึกอบรม เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในศาสตร์ที่ผู้สอนสนใจหรือเชี่ยวชาญ เป็นการยกระดับคุณภาพผู้สอน รวมถึงการสนับสนุนให้ผู้สอนใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อการสอนกับผู้เรียน เช่น เอกสารประกอบการสอน กรณีศึกษา บทความวิจัย เป็นต้น การใช้ภาษาอังกฤษจะช่วยให้ผู้สอนและผู้เรียนเกิดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในการทำงานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชควรให้ผลักดันให้ผู้สอนผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ จนสามารถได้รับการยอมรับและเผยแพร่ผลงานในเวทีระดับนานาชาติได้ เพราะการแข่งขันด้านคุณภาพของสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษามีการพิจารณางานวิจัยที่ถูกเผยแพร่ผลงานในฐานข้อมูลที่เป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติมากขึ้น แนวทางนี้จะช่วยเสริมศักยภาพผู้สอน และชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยได้

4) ด้านผู้เรียน

ผู้ที่เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชควรมีการเตรียมพร้อมตนเอง ให้พร้อมสำหรับรูปแบบการเรียนการสอนผ่านระบบทางไกล เพราะเป็นรูปแบบที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบในการเรียนสูง อีกทั้ง ผู้เรียนยังต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารระหว่างที่ตนทำการเรียนในมหาวิทยาลัย ซึ่งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ผ่านระบบออนไลน์ ทั้งระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และกลุ่มผู้เรียนด้วยกัน ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนจึงควรพัฒนาทักษะของตนให้พร้อม เช่น ทักษะการใช้แอปพลิเคชันหรือซอฟต์แวร์เพื่อช่วยทำงาน ทักษะการทำงานเป็นทีม พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ไขปัญหา เป็นต้น ผู้เรียนส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชเป็นกลุ่มบุคคลที่มีงานทำอยู่แล้ว ผู้เรียนจึงควรมีทักษะการปฏิบัติงานจริงควบคู่กับการเรียนเสริมให้กับตัวเอง เพื่อให้ผู้เรียนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ประสบผลสำเร็จทั้งการเรียนและการทำงานควบคู่กันไป นอกจากนี้ ผู้เรียนควรตระหนักถึงความสำคัญของทักษะอื่นๆ เช่น ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ทักษะด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี เป็นต้น เพราะทักษะเหล่านี้กลายมาเป็นทักษะที่สำคัญขั้นพื้นฐานสำหรับการทำงานในปัจจุบัน รวมถึงการสนับสนุนการเรียนที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ดังนั้น ผู้เรียนจึงควรแสวงหาความรู้เพื่อเตรียมตัวเองให้พร้อมสำหรับการเรียนและการทำงานในยุคปัจจุบัน

ด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมของตนให้เป็นบุคคลที่มีความยืดหยุ่นสูง สามารถพร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ได้ดี ซึ่งผู้เรียนของมหาวิทยาลัย-สุโขทัยธรรมมาธิราช ควรมีความรับผิดชอบต่อตนเอง สามารถจัดการงานต่างๆ ได้ดี เพราะผู้เรียนจะต้องรับผิดชอบทั้งภาระงานประจำและการเรียนในเวลาเดียวกัน รวมถึง ผู้เรียนควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำของตน ให้ตนมีความเป็นผู้นำสูง สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ดี มีคุณธรรมและจริยธรรม เพราะเป็นสิ่งที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถดำรงตนให้อยู่ในสังคมปัจจุบันได้อย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนควรมีการปรับพฤติกรรมของตนให้รู้จักการยอมรับความเห็นต่างและความคิดใหม่ ซึ่งเป็นเรื่องที่คนในสังคมไทยปัจจุบันควรให้ความสำคัญ เพราะในผู้เรียนมีโอกาสที่จะต้องแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนในชั้นเรียนหรือการอภิปรายร่วมกับผู้สอน ซึ่งการเคารพความเห็นต่างจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนในการอยู่ร่วมในสังคมและพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นของตัวเองได้ นอกจากนี้ ผู้เรียนควรมีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ มีสัมมาคารวะกับผู้อื่นอยู่เสมอ มีคุณธรรมและจริยธรรม เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นทักษะชีวิตที่จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมมีความสงบสุขได้

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ทีมวิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ไว้ดังนี้

1) ผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยและพนักงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สามารถนำผลงานวิจัยการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 มาจัดทำแผนงานในด้านต่างๆ ให้เกิดเป็นรูปธรรม ทั้งแผนงบประมาณและแผนปฏิบัติการ เพื่อใช้ในการขับเคลื่อนกลไกการพัฒนาบัณฑิตให้มีศักยภาพ รองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และ คนไทย 4.0 เช่น แผนงานสนับสนุนด้านงานวิจัยและการให้ทุนการศึกษา แผนงานการพัฒนาสื่อและการจัดซื้ออุปกรณ์สมัยใหม่เพื่อสนับสนุนผู้เรียนในยุคดิจิทัล เป็นต้น

2) สาขาวิชาสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในพัฒนาและวางแผนงานด้านการสอนและกิจกรรมต่างๆ ของสาขาวิชา เช่น กิจกรรมการเรียนการสอน การบริหารหลักสูตรและสาขาวิชา การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่พึงประสงค์ เป็นต้น นอกจากนี้ข้อมูลจากงานวิจัยเกี่ยวกับทักษะที่สำคัญในด้านต่างๆ สาขาวิชาสามารถนำผลที่ได้จากงานวิจัยมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำเป็นแผนพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จะเป็นต่อการจ้างงานต่อไปได้

3) ฝ่ายประชาสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สามารถนำองค์ความรู้จากการพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ไปใช้ประชาสัมพันธ์แก่สาขาวิชา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เช่น นักศึกษา บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต เป็นต้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงรูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช เป็นการยกระดับการรับรู้ของสถานประกอบการและผู้ใช้บัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรศิริรักษ์ ชูเสียงแจ้ว และ ศิริพงศ์ รักใหม่. (2562). สมรรถนะและคุณภาพการบริการของพนักงานทำความสะอาด
สะอาดห้องพัก : กรณีศึกษา โรงแรมในจังหวัดตรัง. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 13(2): 167-183.
- แก้วตา ผู้พัฒนพงศ์ และ นิคม เจียรจินดา. (2561). สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานกับคุณภาพการ ให้บริการของ
องค์กร. *วารสารเกษมบัณฑิต*. 19(ฉบับพิเศษ): 1-13.
- “ขาดแคลนแรงงาน” ปัญหาแก้ไม่ตก. (2564). **ไทยรัฐ**, สืบค้น 16 มีนาคม 2565.
จาก <https://www.thairath.co.th/business/feature/2268407>.
- ชนินทร์ ชุนหพันธ์รักษ์. (2563). การวิเคราะห์นโยบายและการวางแผนพัฒนาสมรรถนะ. *เอกสารการสอน
ชุดวิชา การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ*. หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชนินารถ ชียงคบุตร และ นวลฉวี แสงชัย. (2554). ทิศทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์เพื่อรองรับปัญหา
แรงงานของภาคอุตสาหกรรมรถยนต์ในประเทศไทย. *MBA-KKU Journal*, 4(2), 63–88.
<https://so04.tci-thaijo.org/index.php/mbakkujournal/article/view/64709>
- ณรงค์ดี บุญเลิศ และ ภูมิพัฒน์ ชาญกิจ. (2563). การพัฒนาสมรรถนะหลักขององค์กร. *เอกสารการสอน
ชุดวิชา การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ*. หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ณัฐณิชา สิงห์บุระอุดม, วรทยา ธรรมกิตติภพ, & พนิต เข้มทอง. (2561). สมรรถนะอาชีพมัคคุเทศก์
นำเที่ยวทะเลชายฝั่งตามกรอบแนวคิดการวิเคราะห์หน้าที่. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 12(2),
152–166.
- เดโช แขน้าแก้ว, เชษฐา มุหะหมัด, จิตติมา ดำรงวัฒนะ, ดำรงพันธ์ ใจห้าววีระพงศ์, และ บุญยิ่ง ประทุม.
(2564). คุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและรับผิดชอบของบัณฑิตพัฒนาชุมชนที่
สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ระหว่างปี พ.ศ.2557-2561. *Journal of
Roi Kaensarn Academi*, 6(12), 110–122.
- ธนาศิริ ชะระอ่ำ. (2557). รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่เหมาะสมต่อการปฏิบัติงานสายอาชีพ
ท่องเที่ยวในประชาคมอาเซียน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. <https://doi.org/10.14457/CU.the.2014.945>
- นันทวิช นุนารถ. (2562). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตในศตวรรษที่ 21 สาขาคอมพิวเตอร์และ
เทคโนโลยีการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. *วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์*, 7(3), 37-46

- นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์ (2555). การเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ผ่านโครงการจิตอาสา. *วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ*, 14(1), 41-41.
- เบญญาภา คงมาลัย และ ศรเนตร อารีโสภณพิเชฐ. (2558). การพัฒนาสมรรถนะการจัดการความรู้ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารครุศาสตร์*. 43 (1): 37-47.
- ปณิษฐา ตาคำ, กันยาวิทย์ เมธีวราพันธ์ และ จิรพล จิยะจันทน์. (2560). แนวการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบธุรกิจงานเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อรองรับการบูรณาการของประชาคมอาเซียน. *วารสาร มจร. สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. 6(2): 129-141.
- ประกอบ คุณารักษ์, ธัญสินี เล่าสั้ม, วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์, สุรัชย์ สิกขาบัณฑิต, และ ลัดดาวรรณ ทองใบ. (2562). รูปแบบและแนวทางการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาการท่องเที่ยวเพื่อผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและรองรับการพัฒนาประเทศ. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*, 39(1), 18-40. <https://doi.org/10.14456/sujithai.2019.2>
- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561, (2561, 23 กุมภาพันธ์) ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 11ก., หน้า 3-5.
- พรงค์พิเชฐ แห่งหน และ วันชัย ธรรมสัจการ. (2560). การจัดการศึกษาเพื่อสร้างคนไทยรุ่นใหม่ตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี.
- พระครูสมุห์ทิพย์ สิริธมโม (การเพียร). (2561). *รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย [ดุสิตนิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา]*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาประเสริฐ สุขเมโธ (เพชรศรี), นิรุต ถึงนาค, และ ชมพูนุท เมฆเมืองทอง. (2562). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนตามแนวพุทธวิธี เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมจริยธรรม. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 19(2), 125-142.
- ภาวิน ชินะโชติ. (2563). การพัฒนาบุคลากรตามระบบสมรรถนะ. *เอกสารการสอนชุดวิชา การจัดการเชิงกลยุทธ์และการจัดการเพื่อสร้างสมรรถนะ*. หน่วยที่ 8-15. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- มณเฑียร สติมานนท์, และ ทศนีย์ สติมานนท์. (2561). การบริหารจัดการปัญหาคุณภาพแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม. *Thailand and The World Economy*, 36(1), 45-62. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/TER/article/view/138765>
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561-2580. (2561, 13 ตุลาคม 2561). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 1- 61. สืบค้นจาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_PlanOct2018.pdf

รัฐบาลเร่งสร้าง “คนไทย 4.0” รองรับโลกยุคใหม่. (2560). BBC News ไทย.

<https://www.bbc.com/thai/thailand-38487137>

วราภรณ์ เต็มแก้ว.(2560).การพัฒนาเทคนิคเพื่อการเรียนรู้ตามสภาพจริง หลักสูตรเทคโนโลยีการบินบัณฑิต.

รายงานวิจัย.สถาบันการบินพลเรือน.

วัชร จินตวรรณ, และ จันทรทณีย์ จันทรสวัสดิ์. (2556). ภาพลักษณ์คณะอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี ในทัศนะ
ของตลาดแรงงาน ศึกษาเฉพาะสถานประกอบการในเขตอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
[รายงานวิจัย]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.

วิชญะ น้อยมาลา. (2564). ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการรัตนบุคย์*,
3(1), 45–57.

ศรันญา อรุณภู. (2557). การศึกษาสมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จ ในธุรกิจ
การบริการของบริษัท เคาน์เตอร์เซอร์วิส จำกัด. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 5(2), 90–102.

สุกัญญา บุณเดชาชัย. (2558). คุณลักษณะบัณฑิตสู่ประชาคมอาเซียนตามความต้องการของผู้บริหารสถาน
ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคตะวันออก. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 4(3),
15–26.

สุธาสินี ขวมน้อยกุล. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการทำงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวจ.ชลบุรี ของ
นักท่องเที่ยวยาวไทย*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด, มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

สุรเกียรติ ธาดาวัฒนาวิทย์ (2561). คุณลักษณะบัณฑิตที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไทยตามแนว
“ประเทศไทย 4.0”. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี* 12 (1): 404-416

สุรีย์ เข้มทอง และสุริพัฒน์ ชาญกิจ. (2563). การพัฒนารูปแบบการตลาดของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถี
ชุมชนเพื่อคนทั้งมวลในจังหวัดชุมพร. *รายงานวิจัย*. สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริม
วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สทศ).

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2553). **คู่มือการกำหนดสมรรถนะในราชการพลเรือน: คู่มือ
สมรรถนะหลัก**.นนทบุรี: บริษัท ประชุมช่าง จำกัด.

สำนักโฆษก สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล. (2560). ปลดล็อกกับดักที่มองไม่เห็น เดินหน้า
ประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน กับนโยบาย Thailand 4.0. *วารสารไทยคู่ฟ้าออนไลน์*, 33
(มกราคม-มีนาคม), 3–19.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2564).คู่มือการประเมินคุณภาพ
การศึกษายานนอก ระดับอุดมศึกษา (พ.ศ.2564-2565) ฉบับสถานบันอุดมศึกษา.

- สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (2563). การบรรยาย “การอุดมศึกษาในโลกยุค Disruption” บนเวทีหลักสูตรออกแบบนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รุ่นที่ 2 สืบค้นจาก <https://www.nxpo.or.th/th/3668/>
- สำนักมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา. (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- อารีย์ งามศิริพัฒนกุล, และ ลลิตา สอนสง. (2558). กำลังคน ชีตความสามารถในการแข่งขันของประเทศ. *วารสารส่งเสริมการลงทุน*, 26(6), 10–16.
- American Association of School Librarians (2018). AASL Standards for the 21st Century Learner.
- Armstrong, G., & Kotler, P. (2007). *Marketing: An introduction*. Upper Saddle River, N.J: Pearson Prentice Hall.
- Cao, T., Kotler, M., Wang, S., Qiao, C., & Zhang, Y. (2020). *Marketing strategy in the digital age: applying Kotler's strategies to digital marketing*. World Scientific Publishing Co. Pte. Ltd.
- Charles, F. (2008). 21st Century Skills: How can you prepare students for the new Global Economy? Retrieved November 22, 2020, from <https://www.oecd.org/site/educeri21st/40756908.pdf>
- Eagle, L., Czarnecka, B., Dahl, S., & Lloyd, J. (2021). *Marketing communications* (Second Edition). Routledge.
- Etzel, M. J., Walker, B. J., & Stanton, W. J.. (2007). *Marketing* (14th ed.). Boston: McGraw-Hill/ Irwin.
- Gagnon E. (2014). Goodbye, B2B Brand Marketing: Developing Content-Based Marketing Programs for the Post-Marketing Era. *International Management Review*, 10(2), 68–71.
- Graduate Attributes*. (n.d.). Learning and Teaching | University of Adelaide. Retrieved April 26, 2022, from <https://www.adelaide.edu.au/learning/resources-for-educators/graduate-attributes>
- Hanlon, A. (2019). *Digital marketing: strategic planning & integration* (1st edition). SAGE Publications.

- Järvinen, J., & Taiminen, H. (2016). Harnessing marketing automation for B2B content marketing. *Industrial Marketing Management*, 54, 164–175.
<https://doi.org/10.1016/j.indmarman.2015.07.002>
- Kelley, T. R., Knowles, J. G., Han, J., & Sung, E. (2019). Creating a 21st Century Skills Survey Instrument for High School Students. *American Journal of Educational Research*, 7(8), 583–590. <https://doi.org/10.12691/education-7-8-7>
- Kotler, P., & Keller, K. (2009). *Marketing management* (13th ed.). Pearson Prentice Hall.
- Lankow, J., Ritchie, J., & Crooks, R. (2012). *Infographics: the power of visual storytelling*. Hoboken, N.J.: John Wiley & Sons, Inc.
- Lopes, A. R., & Casais, B. (2022). Digital Content Marketing: Conceptual Review and Recommendations for Practitioners. *Academy of Strategic Management Journal*, 21(2), 1–17.
- Loredana patrutiu baltes. (2015). Content marketing - the fundamental tool of digital marketing. *Economic Sciences*, 8(2), 111-118.
- Ludwig, S., de Ruyter, K., Friedman, M., Brüggem, E. C., Wetzels, M., & Pfann, G. (2013). More than Words: The Influence of Affective Content and Linguistic Style Matches in Online Reviews on Conversion Rates. *Journal of Marketing*, 77(1), 87–103.
<https://doi.org/10.1509/jm.11.0560>
- McClelland, D.C. (1973). "Testing for competence rather than for intelligence." *American Psychologist*. 28: 1-14.
- Mondy, R. W., & Martocchio, J. J. (2016). *Human resource management* (14th ed.). Pearson.
- Nolan, C., Conway, E., Farrell, T. and Monks, K. (2010). Competency needs in Irish hotels: employer and graduate perspectives. *Journal of European Industrial Training*, vol. 34, no.5, pp. 432-454.
- Nosrati M., Karimi, R., Mohammadi, M., & Malekian, K. (2013). Internet Marketing or Modern Advertising! How? Why? *International Journal of Economy, Management and Social Sciences*. 2(3): 56-63.
- OECD. (2018). The future of education and skills Education 2030. Retrieved November 20, 2020, from
[https://www.oecd.org/education/2030/E2030_Position_Paper_\(05.04.2018\).pdf](https://www.oecd.org/education/2030/E2030_Position_Paper_(05.04.2018).pdf)

- Partnership for 21st Century Learning. (2007). *Framework for 21st century learning*. Retrieved from <http://www.battelleforkids.org/networks/p21/frameworks-resources>.
- Partnership for 21st Century Skills [P21]. (2009). P21 framework definitions. Retrieved July 10, 2019 from: <http://www.battelleforkids.org/networks/p21>
- Pažėraitė, A., & Repovienė, R. (2018). Content Marketing Decisions for Effective Internal Communication. *Management of Organizations: Systematic Research*, 79(1), 117–130. <https://doi.org/10.1515/mosr-2018-0008>
- Porter, M. E. (1980). *Competitive strategy: Techniques for analyzing industries and competitors*. New York: Free Press.
- Pulizzi, J. (2014). *Epic Content Marketing - How to tell a different story, break through the clutter, and win more customers by marketing less*. McGraw Hill.
- P21. (2011). *Framework for 21st Century Learning*. Retrieved November 22, 2020, from <http://www.p21.org/overview/skills-framework>
- Shi, Y., Yang, H., MacLeod, J., Zhang, J., & Yang, H. H. (2020). College Students' Cognitive Learning Outcomes in Technology-Enabled Active Learning Environments: A Meta-Analysis of the Empirical Literature. *Journal of Educational Computing Research*, 58(4), 791–817. <https://doi.org/10.1177/0735633119881477>
- Shmis, T., Ustinova, M., Chugunov, D., Kruske, L., Parandekar, S., & Melianova, E. (2021). *Russian Federation. New Skills for New Century: Regional policy*. World Bank.
- Smit, A.J. (2010). The Competitive Advantage of Nations: Is Porter's Diamond Framework A New Theory that Explains The International Competitiveness of Countries? *Southern African Business Review*
- Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and Arts), 10(1), 919–935.
- Wan, F. & Ren, F. (2017). The Effect of firm marketing content on product sales: Evidence from a mobile social media platform. *Journal of Electronic Commerce Research*, 18(4). 288-302.
- World Bank. (2012). Higher education contributes to the development of skills and research to drive growth The East Asian Economy. Retrieved November 25, 2020, from: <http://documents1.worldbank.org/curated/en/842001468025505039/pdf/649520THAI0PUB0ox370053B0HighEdTHAI.pdf>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เรื่อง

“การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตาม
ทักษะการจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21”

“THE DEVELOPMENT OF STOU GRADUATE QUALIFICATIONS BASED ON THE
EMPLOYABILITY SKILLS REQUIRED FOR THE 21ST CENTURY WORKPLACE”

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชซึ่งเป็นส่วน
หนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตามทักษะ
การจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมการ
ได้รับการจ้างงานตามทักษะที่สถานประกอบการต้องการ วิเคราะห์ระดับความสำคัญของทักษะในมุมมอง
บัณฑิต และการรับรู้ทักษะของตนเองในศตวรรษที่ 21 ความคิดเห็นของท่านทั้งหมดผู้ศึกษาวิจัยจะนำไปใช้ในการ
การศึกษา และก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชให้
มีความสอดคล้องกับทักษะที่สถานประกอบการต้องการในศตวรรษที่ 21

โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน โดยข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็น
ความลับ ทั้งนี้แบบสอบถามมีทั้งหมด 10 หน้า แบ่งข้อคำถามออกเป็น 5 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าของตนเอง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

ตอนที่ 4 การรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการจ้างงาน

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) ปัจจุบัน ท่านได้ยังทำงานอยู่ในสถานประกอบการ (รัฐ เอกชน และวิสาหกิจ)
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (หากตอบว่าไม่ใช่ จบบแบบสอบถาม)
- 2) ท่านมีอายุตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไปหรือไม่
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (หากตอบว่าไม่ใช่ จบบแบบสอบถาม)
- 3) ท่านสำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชระหว่างปี 2562-2565 หรือไม่
☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่ (หากตอบว่าไม่ใช่ จบบแบบสอบถาม)

หมายเหตุ หากมีคำตอบข้อใดข้อหนึ่งว่าไม่ใช่ ถือว่าจบบแบบสอบถาม

บันทึกของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชสำหรับการศึกษาค้นคว้านี้ หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสาขาวิชา
วิทยาการจัดการ ศึกษาศาสตร์ นิติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาดำเนินการแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก

1. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ
☐ 20- 24 ปี ☐ 25-30 ปี
☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี
☐ 51-60 ปี ☐ ตั้งแต่ 61ปีขึ้นไป
3. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
☐ วิทยาการจัดการ ☐ นิติศาสตร์
☐ ศึกษาศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์สุขภาพ
4. ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท
☐ ปริญญาเอก
5. อาชีพปัจจุบัน
☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน
☐ ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ
☐ อื่นๆ (โปรดระบุ).....
6. ตำแหน่งงานปัจจุบัน
☐ ผู้บริหาร ☐ ผู้ปฏิบัติงาน
☐ เจ้าของกิจการ
7. ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบัน
☐ ไม่เกิน 1 ปี ☐ 1-3 ปี
☐ 4- 6 ปี ☐ 7-9 ปี
☐ 10-12 ปี ☐ 13 ปีขึ้นไป

8. ลักษณะงานปัจจุบัน

☐ เป็นงานที่บริการส่วนหน้า (Front-Office)

☐ เป็นงานสนับสนุน (Back-Office)

9. รายได้ต่อเดือน

☐ 15,000 - 19,999 บาท ☐ 20,000 - 24,999 บาท

☐ 25,000 - 29,999 บาท ☐ 30,000 - 34,999 บาท

☐ 35,000 - 39,999 บาท ☐ 40,000 - 44,999 บาท

☐ 45,000 - 49,999 บาท ☐ 50,000 บาทขึ้นไป

10. สถานภาพ

☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่าร้าง

11. ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ

☐ ดีเด่น ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

12. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์

☐ ดีเด่น ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด

ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าของตนเอง

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตัวเลือกที่ตรงกับ**การรับรู้คุณค่าของตนเอง**มากที่สุด

5 = การรับรู้คุณค่ามากที่สุด

4 = การรับรู้คุณค่ามาก

3 = การรับรู้คุณค่าปานกลาง

2 = การรับรู้คุณค่าน้อย

1 = การรับรู้คุณค่าน้อยที่สุด

การรับรู้คุณค่าของตนเอง	ระดับการรับรู้คุณค่า				
	1	2	3	4	5
1. องค์กรเปิดโอกาสให้ฉันมีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น					
2. ฉันมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบผลสำเร็จได้					
3. ฉันมีความสุขที่ได้ทุ่มเทและพยายามอย่างจริงจัง ในการช่วยพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร					
4. ฉันมีความพึงพอใจต่อความสามารถและผลการปฏิบัติงานของตนเอง					
5. ฉันภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันองค์กรให้มีความเจริญเติบโต					
6. ฉันพึงพอใจกับบทบาทและสถานะที่ได้รับการมอบหมายจากภายในองค์กร					
7. ฉันได้รับโอกาสที่ดีจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้เพราะ นายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในผลงานของฉัน					
8. ฉันได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงาน ปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงานของฉัน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมากที่สุด

4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมาก

3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองปานกลาง

2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อย

1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อยที่สุด

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับการรับรู้ทักษะตนเอง				
5	4	3	2	1	ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)	1	2	3	4	5
					1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)					
					1.1) ความเป็นผู้นำ					
					1.2) มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา					
					1.3) สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น					
					1.4) มีคุณธรรมและจริยธรรม					
					1.5) มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น					
					2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)					
					2.1) สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย					
					2.2) สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					2.3) มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน					
					2.4) มีการดำเนินการจัดการ					
					2.5) มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง					
					3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)					
					3.1) มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา					
					3.2) สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง					
					3.3) สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับการรับรู้ทักษะ ตนเอง				
5	4	3	2	1	ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) (ต่อ)	1	2	3	4	5
					4) ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)					
					4.1) มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ					
					4.2) ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ					
					4.3) ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
					4.4) มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง					
					4.5) มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม					
					5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)					
					5.1) มีการผลิตผลงาน					
					5.2) มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย					
					5.3) สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้					
					5.4) มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้					
1	2	3	4	5	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)	1	2	3	4	5
					1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)					
					1.1) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
					1.2) สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
					1.3) สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการดำเนินการแก้ปัญหา					
					1.4) สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)					
					2.1) มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน					
					2.2) สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น					
					2.3) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน					
					2.4) มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ					

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับการรับรู้ทักษะ ตนเอง				
1	2	3	4	5	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) (ต่อ)	1	2	3	4	5
					3) การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)					
					3.1) มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้เป็นอย่างดี					
					3.2) มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
					3.3) รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					3.4) มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน					
					4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)					
					4.1) สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง					
					4.2) มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ					
					4.3) สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ					
					4.4) มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และ การสื่อสารข้อมูล					

ตอนที่ 4 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการได้รับการจ้างงาน

โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตัวเลือกที่ตรงกับ **การรับรู้ความสามารถของตนเองในการได้รับการจ้างงานมากที่สุด**

5 = การรับรู้ความสามารถมากที่สุด

4 = การรับรู้ความสามารถมาก

3 = การรับรู้ความสามารถปานกลาง

2 = การรับรู้ความสามารถน้อย

1 = การรับรู้ความสามารถน้อยที่สุด

การรับรู้ความสามารถของตนเองในการได้รับการจ้างงาน	ระดับการรับรู้				
	1	2	3	4	5
1. หากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้จำเป็นต้องปรับขนาดโครงสร้างองค์กรให้เล็กลง ฉันยังมั่นใจว่าจะได้รับการจ้างงานต่อไป					
2. ทักษะที่ฉันได้รับจากงานปัจจุบันในองค์กรนี้ ทำให้ฉันมีความสามารถในการทำงานกับองค์กรอื่นๆ ได้					
3. ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้และฝึกทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้ตัวเองได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่น ๆ ด้วย					
4. ถ้าจำเป็นต้องหางานแห่งใหม่ฉันสามารถได้รับการจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่นที่คล้ายคลึงงานเดิม					
5. บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่คล้ายคลึงหรือระดับเดียวกับที่ฉันทำงานอยู่ในปัจจุบันเป็นที่ต้องการอย่างสูงของนายจ้าง					
6. ฉันสามารถหางานทำได้ง่าย เนื่องจากมีทักษะและประสบการณ์ที่ครอบคลุมงานอย่างเหมาะสม					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราชตามทักษะการจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการของบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

เรื่อง

“การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชตาม
ทักษะการจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21”

“THE DEVELOPMENT OF STOU GRADUATE QUALIFICATIONS BASED ON THE
EMPLOYABILITY SKILLS REQUIRED FOR THE 21ST CENTURY WORKPLACE”

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชตามทักษะการจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพรวมทักษะที่สถานประกอบการต้องการ วิเคราะห์ระดับความสำคัญของทักษะในมุมมองของผู้ประกอบการ และการประเมินทักษะของบัณฑิตในสถานประกอบการของท่าน ความคิดเห็นของท่านทั้งหมดผู้ศึกษาวิจัยจะนำไปใช้ในการศึกษา และก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชให้มีความสอดคล้องกับทักษะที่สถานประกอบการต้องการในศตวรรษที่ 21

โปรดตอบแบบสอบถามนี้ตรงตามความคิดเห็นของท่าน โดยข้อมูลของท่านจะถูกเก็บรักษาเป็นความลับ ทั้งนี้แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 หน้า แบ่งข้อคำถามออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่สละเวลาในการตอบแบบสอบถามนี้

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร

กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 25- 30 ปี

☐ 31-40 ปี

☐ 41-50 ปี

☐ 51-60 ปี

☐ ตั้งแต่ 61ปีขึ้นไป

3. ตำแหน่งงาน

☐ ผู้จัดการฝ่ายบุคลากร

☐ ผู้จัดการทั่วไป

☐ เจ้าของกิจการ

☐ ผู้จัดการแผนก

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. ระดับการศึกษาสูงสุด

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

5. จำนวนพนักงานในองค์กร

☐ น้อยกว่า 25 คน

☐ 25-50 คน

☐ 51-100 คน

☐ 101-200 คน

☐ 201-300 คน

☐ 301-400 คน

☐ 401-500 คน

☐ 500 คนขึ้นไป

6. องค์กรของท่านมีนวัตกรรมมาใช้เกี่ยวกับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การพัฒนาผลิตภัณฑ์

☐ การพัฒนากระบวนการทำงาน

☐ การพัฒนาการตลาด

☐ การพัฒนาโครงสร้างองค์กร

7. ระยะเวลาดำเนินการขององค์กรถึงปัจจุบัน

☐ 1-3 ปี

☐ 4-6 ปี

☐ 7- 10 ปี

☐ 11 ปีขึ้นไป

8. ลักษณะงานขององค์กร

☐ งานบริการ

☐ งานการผลิต

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะของบัณฑิตในปัจจุบัน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ทักษะระดับมากที่สุด

4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ทักษะระดับมาก

3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ทักษะระดับปานกลาง

2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ทักษะระดับน้อย

1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ทักษะระดับน้อยที่สุด

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับทักษะของบัณฑิต				
5	4	3	2	1	ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)	1	2	3	4	5
					1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)					
					1.1) มีความเป็นผู้นำ					
					1.2) มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา					
					1.3) สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น					
					1.4) มีคุณธรรมและจริยธรรม					
					1.5) มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น					
					2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)					
					2.1) สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย					
					2.2) สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					2.3) มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน					
					2.4) มีการดำเนินการจัดการ					
					2.5) มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง					
					3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)					
					3.1) มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา					
					3.2) สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง					
					3.3) สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง					

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับการรับรู้ทักษะ ตนเอง				
5	4	3	2	1	ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) (ต่อ)	1	2	3	4	5
					4) ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)					
					4.1) มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ					
					4.2) ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ					
					4.3) ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม					
					4.4) มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง					
					4.5) มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม					
					5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)					
					5.1) มีการผลิตผลงาน					
					5.2) มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย					
					5.3) สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้					
					5.4) มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้					
1	2	3	4	5	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)	1	2	3	4	5
					1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)					
					1.1) สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ					
					1.2) สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ					
					1.3) สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการดำเนินการแก้ปัญหา					
					1.4) สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)					
					2.1) มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน					
					2.2) สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น					
					2.3) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน					
					2.4) มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ					

ระดับความสำคัญ					ประเด็น	ระดับการรับรู้ทักษะ ตนเอง				
1	2	3	4	5	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) (ต่อ)	1	2	3	4	5
					3) การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)					
					3.1) มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้เป็นอย่างดี					
					3.2) มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ					
					3.3) รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
					3.4) มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน					
					4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)					
					4.1) สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง					
					4.2) มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ					
					4.3) สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ					
					4.4) มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และ การสื่อสารข้อมูล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-
ธรรมาธิราชตามทักษะการจ้างงานที่จำเป็นสำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21 (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค.

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสาขาวิชา
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

โครงการวิจัย เรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0”

แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสาขาวิชา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้บริหารทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการให้ข้อมูล ความคิดเห็นทั้งหมด ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการศึกษาวิจัย เพื่อการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ต่อไป
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีจำนวนทั้งหมด 6 หน้า ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้
ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
ส่วนที่ 2 ข้อมูลการดำเนินการเกี่ยวกับการยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในบริบทการศึกษาทางไกล ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ส่วนที่1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

1. เพศ
☐ ชาย ☐ หญิง
2. ตำแหน่งปัจจุบัน
☐ ประธานกรรมการประจำสาขาวิชา
☐ ประธานบริหารหลักสูตร
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
3. จำนวนหลักสูตรในสาขาวิชาทั้งหมด..... หลักสูตร
☐ ระดับปริญญาตรีจำนวน.....หลักสูตร
☐ ปริญญาโท จำนวน..... หลักสูตร

☐ ปริญาเอก จำนวน..... หลักสูตร

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

4. หลักสูตรของสาขาวิชาที่มีจำนวนนักศึกษาสนใจสมัครเรียนมากที่สุด.....

5. ท่านคิดว่าทักษะด้านใดมีความสำคัญมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงใน ศตวรรษที่ 21 และคนไทย

4.0.....

ส่วนที่ 2 การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในบริบท การศึกษาทางไกล ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1. ท่านคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตทั้งในสาขาวิชาและภาพรวมของบัณฑิตในมหาวิทยาลัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ในบริบทของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1.1 บัณฑิตมีความพร้อมด้านทักษะและคุณลักษณะเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ระดับใด

1.1.1 ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills) ด้านใดที่มีมากที่สุด.....

1) ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ
2) ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว
3) การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง...
4) ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม...
5) การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ ...

1.1.2 ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills) ด้านใดที่มีมากที่สุด

1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา
2) ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
3) การสื่อสารและความร่วมมือ
4) สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี

1.2 ท่านคิดเห็นเกี่ยวกับจุดแข็งและจุดอ่อน ภาพรวมของทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก มสธ. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 (ปัจจุบัน) เป็นอย่างไร

ทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต มสธ. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0		
จุดแข็ง	ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
จุดอ่อน	ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1.3 ท่านคิดเห็นอย่างไร ในด้านโอกาสและอุปสรรค ที่มีต่อทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตโดยรวมในปัจจุบัน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

ทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิต มสธ. เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0		
โอกาส	ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม
อุปสรรค	ทักษะอาชีพและชีวิต	ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

2. ปัจจุบันสาขาวิชาประสบความสำเร็จในการพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 หรือไม่ อย่างไร ท่านมีกลยุทธ์อย่างไร และมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะด้านใดมากที่สุด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. ในมุมมองของท่านปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีการจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างไร

- 1) ด้านโครงสร้างองค์กร/หน่วยงานของมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

.....

.....

2) ด้านนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญของมหาวิทยาลัย

.....

.....

.....

.....

.....

3) ด้านการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

.....

.....

.....

.....

.....

4) จากการดำเนินการข้างต้น สาขาวิชาประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง มีแนวทางแก้ไขอย่างไร มีปัญหาใดที่ยังดำรงอยู่

.....

.....

.....

.....

.....

4. สาขาวิชามีการกำหนดแผนงานการดำเนินการในอนาคตอย่างไรต่อการเร่งพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ง.

แบบสัมภาษณ์หน่วยต้นแบบ

แบบสัมภาษณ์หน่วยต้นแบบภายใต้งานวิจัย

เรื่อง

“การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0”

คำชี้แจง

1. แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้สำหรับผู้แทนจากหน่วยต้นแบบที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0” ความคิดเห็นของท่าน ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในการศึกษาและก่อให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของมหาวิทยาลัย ต่อไป
2. แบบสัมภาษณ์นี้มีจำนวนทั้งหมด 4 หน้า ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้
 - ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นสำหรับผู้แทนจากหน่วยต้นแบบที่มีส่วนเกี่ยวข้องการจัดการและพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิต
 - ส่วนที่ 2 ข้อมูลคุณลักษณะของบัณฑิตของหน่วยต้นแบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
 - ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดำเนินการยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

สถานที่ทำงาน

วัน – เวลา ที่สัมภาษณ์

ข้อมูลผู้สัมภาษณ์ ท่านที่ 1
ตำแหน่ง / บทบาทหน้าที่
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง.....
จำนวนบัณฑิต.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลคุณลักษณะของบัณฑิตของหน่วยต้นแบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0

1. ข้อมูลทั่วไปของหน่วยงานต้นแบบ เช่น ประวัติ ปรัชญา การดำเนินงานที่โดดเด่น เป็นต้น
2. คุณลักษณะของบัณฑิตของหน่วยต้นแบบเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 (ทักษะที่เป็นจุดเด่นและจุดด้อย โอกาส และอุปสรรค ต่อความพร้อมในการทำงาน และการเป็นผู้ประกอบการ)

จุดเด่น

.....

.....

.....

จุดด้อย

.....

.....

.....

โอกาส

.....

.....

.....

อุปสรรค

.....

.....

.....

ส่วนที่ 3 ข้อมูลการดำเนินการการยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

1. ในปัจจุบันมีการจัดการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาคุณลักษณะและเพิ่มพูนทักษะของบัณฑิต เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างไร ใน 3 ด้าน ได้แก่

1) ด้านโครงสร้างองค์การ/หน่วยงาน และนโยบายขับเคลื่อนที่สำคัญ

2) ด้านการเรียนการสอนและบุคลากร (ผู้สอนและผู้เรียน)

3) ด้านการสนับสนุนต่างๆ ที่เป็นรูปธรรม

4) จากการดำเนินการข้างต้น ท่านประสบปัญหาและอุปสรรคในเรื่องใดบ้าง มีแนวทางแก้ไขอย่างไร มีปัญหาใดที่ยังดำรงอยู่

ท่านมีแผนงานในอนาคตอย่างไร ในการพัฒนาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสู่การเป็นบัณฑิตที่มีความพร้อมรองรับกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และการเป็นคนไทย 4.0 ตามนโยบายของรัฐบาล

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก จ.

สรุปคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช

เรื่อง

“การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชตามทักษะการจ้างงานที่จำเป็น
สำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21”

“THE DEVELOPMENT OF STOU GRADUATE QUALIFICATIONS BASED ON THE EMPLOYABILITY
SKILLS REQUIRED FOR THE 21ST CENTURY WORKPLACE”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม							
กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก							
ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	อายุ ☐ 20- 24 ปี ☐ 25-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี ☐ ตั้งแต่ 61ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ☐ ศิลปศาสตร์ ☐ ศึกษาศาสตร์ ☐ วิทยาการจัดการ ☐ นิติศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์สุขภาพ ☐ เศรษฐศาสตร์ ☐ มนุษยนิเวศศาสตร์ ☐ รัฐศาสตร์ ☐ เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ ☐ นิเทศศาสตร์ ☐ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ☐ พยาบาลศาสตร์	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	ระดับการศึกษาสูงสุดที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยสุโขทัย- ธรรมาราช ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5.	อาชีพปัจจุบัน ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ☐ พนักงานบริษัทเอกชน ☐ ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ☐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
6.	ตำแหน่งงานปัจจุบัน ☐ ผู้บริหาร ☐ ผู้ปฏิบัติงาน ☐ เจ้าของกิจการ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
7.	ระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งงานปัจจุบัน ☐ ไม่เกิน 1 ปี ☐ 1-3 ปี ☐ 4- 6 ปี ☐ 7-9 ปี ☐ 10-12 ปี ☐ 13 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
8.	ลักษณะงานปัจจุบัน ☐ เป็นงานที่บริการส่วนหน้า (Front-Office) ☐ เป็นงานสนับสนุน (Back-Office)	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
9.	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ☐ 15,000 - 19,999 บาท ☐ 20,000 - 24,999 บาท ☐ 25,000 - 29,999 บาท ☐ 30,000 - 34,999 บาท ☐ 35,000 - 39,999 บาท ☐ 40,000 - 44,999 บาท ☐ 45,000 - 49,999 บาท ☐ 50,000 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
10.	สถานภาพ ☐ โสด ☐ สมรส ☐ หม้าย/หย่าร้าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
11.	ความสามารถในการสื่อสารภาษาอังกฤษ ☐ ดีเด่น ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
12.	ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ☐ ดีเด่น ☐ ดี ☐ ปานกลาง ☐ น้อย ☐ น้อยที่สุด	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
รวม						1	ผ่าน

ตอนที่ 2 การรับรู้คุณค่าของตนเอง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตัวเลือกที่ตรงกับกรรับรู้คุณค่าของตนเองมากที่สุด		ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5 = การรับรู้คุณค่ามากที่สุด 4 = การรับรู้คุณค่ามาก 3 = การรับรู้คุณค่าปานกลาง 2 = การรับรู้คุณค่าน้อย 1 = การรับรู้คุณค่าน้อยที่สุด							
1.	องค์กรเปิดโอกาสให้ฉันมีส่วนร่วมในการร่วมแสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	ฉันมั่นใจในความสามารถของตนเองว่าจะทำงานให้องค์กรประสบความสำเร็จได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	ฉันมีความสุขที่ได้ทุ่มเทและพยายามอย่างจริงจัง ในการช่วยพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร	0	+1	+1	2	0.6	ผ่าน
4.	ฉันมีความพึงพอใจต่อความสามารถและผลการปฏิบัติงานของตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
5.	ฉันภูมิใจว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการผลักดันองค์กรให้มีความเจริญเติบโต	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
6.	ฉันพึงพอใจกับบทบาทและสถานะที่ได้รับการมอบหมายจากภายในองค์กร	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
7.	ฉันได้รับโอกาสที่ดีจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้ เพราะนายจ้าง/ผู้บังคับบัญชาเห็นคุณค่าในผลงานของฉัน	0	+1	+1	2	0.6	ผ่าน
8.	ฉันได้รับการยอมรับจากเพื่อนร่วมงานในองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานปัจจุบันเป็นอย่างดีเกี่ยวกับผลงานของฉัน	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
รวม						0.85	ผ่าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)							
ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)							
1.	มีความเป็นผู้นำ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีคุณธรรมและจริยธรรม	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
5.	มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	+1	+1	0	2	0.6	ผ่าน
ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)							
1.	สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการดำเนินการจัดการ	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
5.	มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)							
1.	มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
2.	สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง	0	+1	+1	2	0.6	ผ่าน
3.	สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)							
1.	มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)							
ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)							
4.	มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
5.	มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)							
1.	มีการผลิตผลงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)							
การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)							
1.	สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการดำเนินการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)							
1.	มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการรับรู้ทักษะของตนเองในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ระดับการรับรู้ทักษะตนเองน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)							
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)							
3.	มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)							
1.	มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)							
1.	สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และการสื่อสารข้อมูล	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
รวม						0.94	ผ่าน

ตอนที่ 4 การรับรู้ความสามารถของตนเองในการได้รับการจ้างงาน โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตัวเลือกที่ตรงกับการรับรู้ความสามารถของ ตนเองในการได้รับการจ้างงานมากที่สุด 5 = การรับรู้ความสามารถมากที่สุด 4 = การรับรู้ความสามารถมาก 3 = การรับรู้ความสามารถปานกลาง 2 = การรับรู้ความสามารถน้อย 1 = การรับรู้ความสามารถน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	หากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานแห่งนี้จำเป็นต้องปรับขนาด โครงสร้างองค์กรให้เล็กลง ฉันยังมั่นใจว่าจะได้รับการจ้างงาน ต่อไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	ทักษะที่ฉันได้รับจากงานปัจจุบันในองค์กรนี้ ทำให้ฉันมี ความสามารถในการทำงานกับองค์กรอื่นๆ ได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	ฉันพร้อมที่จะเรียนรู้และฝึกทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้ตัวเองได้รับ การจ้างงานจากองค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่น ๆ ด้วย	0	+1	+1	2	0.6	ผ่าน
4.	ถ้าจำเป็นต้องหางานแห่งใหม่ฉันสามารถได้รับการจ้างงานจาก องค์กร/หน่วยงาน/สถานที่ทำงานอื่นที่คล้ายคลึงงานเดิม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
5.	บุคคลที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่คล้ายคลึงหรือระดับ เดียวกับที่ฉันทำงานอยู่ในปัจจุบันเป็นที่ต้องการอย่างสูงของ นายจ้าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
6.	ฉันสามารถหางานทำได้ง่าย เนื่องจากมีทักษะและ ประสบการณ์ที่ครอบคลุมงานอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
รวม						.93	ผ่าน
รวมทั้งฉบับ						0.89	ผ่าน

ภาคผนวก จ.

สรุปคะแนนค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC แบบสอบถามความคิดเห็น
ผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

แบบสอบถามความคิดเห็นผู้ประกอบการของบัณฑิตมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

เรื่อง

“การพัฒนาคุณลักษณะของบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชตามทักษะการจ้างงานที่จำเป็น
สำหรับสถานประกอบการในศตวรรษที่ 21”

“THE DEVELOPMENT OF STOU GRADUATE QUALIFICATIONS BASED ON THE EMPLOYABILITY
SKILLS REQUIRED FOR THE 21ST CENTURY WORKPLACE”

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและองค์กร							
กรุณาตอบแบบสอบถาม โดยเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก							
ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
1.	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	อายุ ☐ 25-30 ปี ☐ 31-40 ปี ☐ 41-50 ปี ☐ 51-60 ปี ☐ ตั้งแต่ 61ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	ตำแหน่งงาน ☐ ผู้จัดการฝ่ายบุคลากร ☐ ผู้จัดการทั่วไป ☐ เจ้าของกิจการ ☐ ผู้จัดการแผนก ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี	+1	+1	0	2	0.6	ผ่าน

ข้อ	รายการประเมิน	ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
5.	จำนวนพนักงานในองค์กร ☐ น้อยกว่า 25 คน ☐ 25-50 คน ☐ 51-100 คน ☐ 101-200 คน ☐ 201-300 คน ☐ 301-400 คน ☐ 401-500 คน ☐ 500 คนขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
6.	องค์กรของท่านมีน่านวัตกรรมมาใช้เกี่ยวกับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ☐ การพัฒนากระบวนการทำงาน ☐ การพัฒนาการตลาด ☐ การพัฒนาโครงสร้างองค์กร	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
7.	ระยะเวลาดำเนินการขององค์กรถึงปัจจุบัน ☐ 1-3 ปี ☐ 4-6 ปี ☐ 7- 10 ปี ☐ 11 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
8.	ลักษณะงานขององค์กร ☐ งานบริการ ☐ งานการผลิต	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
รวม						0.95	ผ่าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะ ของบัณฑิตในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรง กับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ทักษะระดับมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ทักษะระดับมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ทักษะระดับปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ทักษะระดับน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ทักษะระดับน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)							
ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Leadership & Responsibility)							
1.	มีความเป็นผู้นำ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีปฏิสัมพันธ์และการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีคุณธรรมและจริยธรรม	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
5.	มีความรับผิดชอบต่อผู้อื่น	+1	+1	0	2	0.6	ผ่าน
ความยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว (Flexibility & Adaptability)							
1.	สามารถปรับตัวให้เข้ากับบทบาทหน้าที่ที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	มีการรวบรวมความคิดเห็นก่อน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการดำเนินการจัดการ	+1	0	+1	2	0.6	ผ่าน
5.	มีความเข้าใจในความคิดเห็นที่แตกต่าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การริเริ่มและการกำกับดูแลตนเอง (Initiative & Self-Direction)							
1.	มีการจัดการเป้าหมายและกำหนดเวลา	+1	+1	+1	2	1	ผ่าน
2.	สามารถทำงานได้ด้วยตนเอง	0	+1	+1	2	0.6	ผ่าน
3.	สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)							
1.	มีการพูดและแสดงออกอย่างมีกาลเทศะ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	ปฏิบัติตนโดยมีสัมมาคารวะ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	ให้ความเคารพกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะ ของบัณฑิตในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรง กับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ทักษะระดับมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ทักษะระดับมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ทักษะระดับปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ทักษะระดับน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ทักษะระดับน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะอาชีพและชีวิต (Life & Career Skills)							
ทักษะด้านสังคมและข้ามวัฒนธรรม (Social & Cross-Cultural Skills)							
4.	มีการตอบสนองอย่างเปิดเผยกับความคิดเห็นต่าง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
5.	มีความคิดใหม่จากความแตกต่างทางสังคมและวัฒนธรรม	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การมีผลงานและความรับผิดชอบตรวจสอบได้ (Productivity & Accountability)							
1.	มีการผลิตผลงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีเป้าหมายและทำให้บรรลุเป้าหมาย	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถจัดการโครงการต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีความรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)							
การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical Thinking & Problem Solving)							
1.	สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาอย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถเชื่อมโยงเหตุผลในการดำเนินการแก้ปัญหา	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	สามารถตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)							
1.	มีการยอมรับสิ่งใหม่ ๆ และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	สามารถทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อความสำคัญของทักษะและการประเมินทักษะ ของบัณฑิตในปัจจุบัน คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☒ หน้าข้อความที่ตรง กับความคิดเห็นของท่าน 5 = ระดับที่สำคัญมากที่สุด หรือ ทักษะระดับมากที่สุด 4 = ระดับที่สำคัญมาก หรือ ทักษะระดับมาก 3 = ระดับที่สำคัญปานกลาง หรือ ทักษะระดับปานกลาง 2 = ระดับที่สำคัญน้อย หรือ ทักษะระดับน้อย 1 = ระดับที่สำคัญน้อยที่สุด หรือ ทักษะระดับน้อยที่สุด		ผลการประเมินจาก ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	ผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			
ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (Learning & Innovation Skills)							
ความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity & Innovation)							
3.	มีการวิเคราะห์สถานการณ์ และนำเทคนิคที่ทันสมัยมาใช้ในการ ยกระดับคุณภาพของหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการสนับสนุนและนำนวัตกรรมไปใช้ในการดำเนินงานต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
การสื่อสารและความร่วมมือ (Communication & Collaboration)							
1.	มีการเรียบเรียงความคิดและมุมมองได้เป็นอย่างดี	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีการติดต่อสื่อสารในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	รับฟังความคิดและมีการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการช่วยเหลือและมีความรับผิดชอบร่วมกัน	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
สารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media & Technology Skills)							
1.	สามารถเข้าถึงข้อมูลและใช้ข้อมูลอย่างถูกต้อง	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
2.	มีการใช้สื่อและใช้สื่อให้เกิดประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
3.	สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
4.	มีการใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการวิจัย ประเมินผล และการ สื่อสารข้อมูล	+1	+1	+1	3	1	ผ่าน
รวม						0.95	ผ่าน
รวมทั้งฉบับ						0.95	ผ่าน

ภาคผนวก ช.

สื่อประชาสัมพันธ์

รูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิต

เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. ด้านการเรียนการสอน 3 ด้าน

- กระบวนการเรียนการสอน
- การประเมินผลและการเรียนรู้
- การบริการหลักสูตร

2. ด้านการสนับสนุน 4 ด้าน

- การจัดการศึกษา
- การศึกษาวิจัยและรางวัล
- การสนับสนุนด้านวิชาการ
- ความพร้อมและความทันสมัยของอุปกรณ์

ทักษะอาชีพและชีวิต (3 ทักษะสำคัญ)

3. ด้านผู้สอน 3 ด้าน

- คุณสมบัตินักเรียน
- ความรู้และทักษะ: ผลงานวิชาการ

4. ด้านผู้เรียน 2 ด้าน

- ความรู้และทักษะ
- พฤติกรรม

ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม (3 ทักษะสำคัญ)

กลยุทธ์การพัฒนาทักษะและคุณลักษณะบัณฑิตของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1. การนิยามปฏิสัมพันธ์
2. การพัฒนาหลักสูตรที่ท้าทายและเป็นไปเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยโดยมีกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็น
3. การปรับปรุงแผนกวิชาการต่างๆ การเรียนเพื่อให้นักเรียนมีการเรียนรู้และพัฒนาทักษะและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์
4. การพัฒนาทักษะการทำงานได้จริงด้วยเนื้อหาและเรื่องในหลักสูตร
5. การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงานด้านนิเทศบัณฑิตที่มีทักษะการสื่อสาร มีความรับผิดชอบและการเป็นตัวอย่างที่ดี
6. การพัฒนาทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
7. การพัฒนาทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ
8. การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมในการเรียน
9. การพัฒนาบัณฑิตที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่สามารถปฏิบัติงานได้
10. การพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารต่างๆ มาใช้ประกอบการเรียนการสอน

การดำเนินงานในการพัฒนากิจกรรม และ คุณลักษณะบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0 ของ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

การพัฒนากิจกรรม

1. การพัฒนากิจกรรมให้สอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ และประยุกต์สู่การใช้งานได้จริง
2. การพัฒนากิจกรรมที่มีความเฉพาะเจาะจงโดยทำงานร่วมกับภาคอุตสาหกรรมและพันธมิตรทางการศึกษา
3. การพัฒนากิจกรรม Non degree ที่ต้องการในตลาดแรงงาน
4. การพัฒนากิจกรรมระยะสั้น, Modular และ Sandbox
5. การพัฒนากิจกรรมที่เน้น Re-skill และ Up-skill
6. สนับสนุนให้มีกิจกรรมตามแผน ก 2 และ ก 3

ระบบสารสนเทศ

1. พัฒนาระบบสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา
2. สนับสนุนให้มีการใช้ระบบการศึกษาทางไกลอิเล็กทรอนิกส์และระบบ E-learning ในแต่ละหลักสูตร
3. การพัฒนาสื่อ และเครื่องมือประกอบการสอน
4. การจัดกิจกรรมการปฏิสัมพันธ์ออนไลน์ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา

ความร่วมมือ

1. ผลิตความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในรูปแบบ MOU กับภาคอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในด้านการเรียนและการสอน
2. การเชิญผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศมาเป็นวิทยากรให้ความรู้ในรูปแบบโครงการ
3. การจัดฝึกอบรมและการสร้างความสัมพันธ์เครือข่ายระหว่างนักศึกษาทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์

การพัฒนานักวิชาการ

1. ทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านนวัตกรรม
2. ความรู้เรื่องการเท่าทันสื่อและข้อมูลข่าวสาร
3. การพัฒนากิจกรรมการคิดแบบมีวิจารณญาณ
4. การสื่อสารภาษาอังกฤษ
5. การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพ
6. การพัฒนาเทคนิคการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งความรู้
7. การบริหารจัดการในองค์กรเพื่อให้เกิดนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหา
8. สนับสนุนการพัฒนางานวิจัยที่นำมาประยุกต์กับการเรียนการสอนได้

บริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการกับนักศึกษาโดยมุ่งเน้นการ
เพิ่มพูนความรู้ที่ทันสมัย

ภาคผนวก ซ.

เอกสารรับรองโครงการวิจัยตามแนวทางหลักจริยธรรมงานวิจัยในมนุษย์

COA No.: 011/2565

AF 17-07/2.0

NSRU-HEC No.: NSRU-EP-018/65

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

Nakhon Sawan Rajabhat University - Human Ethics Committee (NSRU-HEC)

เลขที่ 398 หมู่ที่ 3 ตำบลย่านมัทรี อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ 60130 โทรศัพท์ 0-5621-9100 ต่อ 1177

โทรสาร 0-5688-2793 E-mail : nsru-hec@nsru.ac.th

เอกสารรับรองโครงการวิจัย

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ดำเนินการให้การรับรองโครงการวิจัย
ตามแนวทางหลักจริยธรรมการวิจัยในคนที่เป็นมาตรฐานสากลได้แก่ Declaration of Helsinki, The Belmont Report,
CIOMS Guideline และ International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice หรือ ICH-GCP

ชื่อโครงการ	: การยกระดับคุณลักษณะของบัณฑิตเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และคนไทย 4.0
Study Title	: Enhancing the characteristics of the graduates to support the 21st century change and Thai 4.0
เลขที่โครงการวิจัย	: NSRU-EP-018/65
ผู้วิจัยหลัก	: ว่าที่ร้อยตรี ดร.อุทิศพัฒน์ ขาวภูเก็จ
สังกัดหน่วยงาน	: สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
วิธีทบทวน	: แบบเร่งรัด (Expedited Review)
รายงานความก้าวหน้า	: ส่งรายงานความก้าวหน้าอย่างน้อย 1 ครั้ง/ปี หรือส่งรายงานฉบับสมบูรณ์หากดำเนินการเสร็จสิ้นก่อน 1 ปี

เอกสารรับรอง

1. Checklist เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
2. F 01-V 2.0 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
3. F 02-V 2.0 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
4. F 03-V 2.0 เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
5. F 04-V 2.0 เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
6. โครงการวิจัยฉบับเดิม เวอร์ชัน 1.0 วันที่ 8 สิงหาคม 2565
7. แบบประเมินที่ได้รับโดยละเอียด เวอร์ชัน 2.0 วันที่ 29 กันยายน 2565
8. ประมวลจริยธรรม เวอร์ชัน 1.0 8 สิงหาคม 2565
9. เครื่องมือการวิจัย เวอร์ชัน 2.0 วันที่ วันที่ 29 กันยายน 2565

ลงนาม:

(รองศาสตราจารย์ ดร. อรสา เดลิวานิช)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

วันที่รับรอง : 30 กันยายน 2565

วันหมดอายุ : 30 กันยายน 2566

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังต่อไปนี้ด้านหลักจริยธรรม (ดูด้านหลักของเอกสารรับรองโครงการวิจัย)